

ΖΑΝΝΕΙΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

«Τα... Ζιζάννεια του '21!»

Πίνακας περιεχομένων

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο γέρος του Μοριά	4
Γεώργιος Καραϊσκάκης: ο γιος της καλογριάς	5
Νοταράς, το αρχοντόπουλο.....	9
Παλαιών Πατρών Γερμανός.....	10
Λίγα πράγματα που δεν ξέρουμε για τον Αθ. Διάκο	11
<i>Μάχη της Αλαμάνας</i>	13
Ανδρέας Μιαούλης	14
Αδαμάντιος Κοραΐς	16
Οι Μαυρομιχαλαίοι	16
Η οικογένεια Σκουζέ.....	17
Η οικογένεια Μποτασέων	18
<i>Παναγιώτης Μπότσης</i>	18
<i>Γκίκας Μπότσης</i>	18
Κυριάκος Τζαβέλλας.....	18
Αναστάσιος Τσαμαδός	18
Κωνσταντίνος Μουρούζης.....	19
Μιχαήλ Κομνηνός Αφεντούλης	19
Η Σφαγή της Χίου	21
Η Ναυμαχία του Ναυαρίνου	21
Περιοχές με ρόλο στην Επανάσταση	23
<i>Θήβα</i>	23
<i>Κάρυστος</i>	24
Οι αφανείς ήρωες μέσα από τα Απομνημονεύματα των Κασομούλη, Μακρυγιάννη, Κολοκοτρώνη, Φωτάκου	25
<i>Α. Αρχείο Κασομούλη</i>	25
<i>Β. Αρχείο Φωτάκου</i>	26
<i>Γ. Απομνημονεύματα Κολοκοτρώνη</i>	29
<i>Δ. Απομνημονεύματα Μακρυγιάννη</i>	29
Φιλέλληνες: ξένοι στην Ελλάδα από την Ευρώπη ως την Αμερική	31
<i>ΓΑΛΛΙΑ</i>	32
<i>ΕΛΒΕΤΙΑ</i>	35
<i>ΑΓΓΛΙΑ</i>	36
<i>ΓΕΡΜΑΝΙΑ</i>	37

ΑΜΕΡΙΚΗ.....	38
Τα 200 χρόνια από την επανάσταση στην Εθνική Πινακοθήκη.....	40
<i>Το στρατόπεδο του Καραϊσκάκη (1855).....</i>	<i>40</i>
<i>Η Ελλάς Ευγνωμονούσα.....</i>	<i>40</i>
<i>Η έξοδος του Μεσολογγίου</i>	<i>41</i>
Χαρτογράφηση του Πειραιά	45
Η επανάσταση ως έμπνευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα!	50
Το Στάδιο Καραϊσκάκη	51
<i>Ιστορία του Σταδίου.....</i>	<i>51</i>
<i>Το στάδιο σήμερα.....</i>	<i>52</i>
Σχολιασμός γελοιογραφιών από τους συμμαθητές μας!	53
Η επανάσταση μέσω Playmobil! Γιατί;.....	56
Γιατί δεν γνωρίζουν τα παιδιά για την επανάσταση του '21;.....	57
Τρεις προτροπές από «ψηλά» για την πανδημία!	58
<i>Λόρδος Μπάυρον.....</i>	<i>59</i>
<i>Δημήτριος Υψηλάντης.....</i>	<i>59</i>
<i>Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα</i>	<i>59</i>
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ (Δαμίγου Μαρίτα)	59
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ (Λαγωνίκου Μαργαρίτα)	61
Δ. ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ (Αθανασοπούλου Μαρία)	62
ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝΑΣ (Μαλτέζης Αντώνης)	63
ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝΑΣ (Γιαννακάκης Δημήτρης).....	65
Διάφορα εικαστικά, εμπνευσμένα από το '21	66
<i>Ποίημα για το 1821.....</i>	<i>66</i>
<i>Ακροστιχίδα</i>	<i>67</i>
<i>Σκίτσα - Ζωγραφική</i>	<i>67</i>
Δραστηριότητες	72
<i>Καλή επιτυχία!.....</i>	<i>72</i>
<i>Κρυπτόλεξο Α: «Οι μάχες του '21»</i>	<i>73</i>
<i>Κρυπτόλεξο Β: «Οι ήρωες του '21».....</i>	<i>73</i>
<i>Ακροστιχίδα</i>	<i>74</i>
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ.....	75
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.....	75

Από την Κολοκοτρώνη 6... στον Κολοκοτρώνη του '21!

200 χρόνια πέρασαν από την Επανάσταση του 1821! Η εφημερίδα μας αξιοποίησε την ευκαιρία αυτή για να ανακαλύψουμε κρυμμένες πτυχές της επανάστασης στην καθημερινή μας ζωή, ανατρέχοντας σε τοπωνύμια, ονομασίες δρόμων και αξιοθέατα που βλέπουμε γύρω μας στον Πειραιά μας, ξεκινώντας από τη διεύθυνση του σχολείου μας: *Οδός Κολοκοτρώνη, αριθμός 6!*

Παράλληλα, εμπνευστήκαμε από τον Αγώνα και δημιουργήσαμε **σκίτσα, ζωγραφιές, ποιήματα και κείμενα...** Μελετήσαμε τον τρόπο σκέψης των **ηρώων**, τους φανταστήκαμε να ζουν μαζί μας, στη σημερινή εποχή και να μας συνομιλούν, τους ζήσαμε συνοδοιπόρους στην πορεία μας προς το μέλλον!

Ελπίζουμε να ακολουθήσετε κι εσείς αυτή τη διαδρομή με ενδιαφέρον και να μεταδώσουμε και σε σας έμπνευση και αισιοδοξία για το μέλλον!

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο γέρος του Μοριά

Από τη Μαρία Αθανασοπούλου

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης γεννήθηκε στο Ραμοβούνι της Μεσσηνίας στις 3 Απριλίου το 1770 και πέθανε στην Αθήνα στις 4 Φεβρουαρίου 1843. Ήταν Έλληνας αρχιστράτηγος και ηγετική μορφή της Επανάστασης του 1821, οπλαρχηγός, πληρεξούσιος, Σύμβουλος της Επικρατείας. Απέκτησε το προσωνύμιο *Γέρος του Μοριά*. Μετά θάνατον τιμήθηκε από την Ελληνική Πολιτεία με τον βαθμό του Στρατάρχη.

Ο ανδριάντας του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, που είναι τοποθετημένος στη Δραγάτση .

Ο Καραϊσκάκης και ο Κολοκοτρώνης ήταν αναμφίβολα οι μεγαλύτερες μορφές της επανάστασης και καμιά σύγκριση της προσφοράς τους δεν χωράει, αλλά ο Γ. Καραϊσκάκης, ως γνωστόν, έπεσε στο πεδίο της μάχης (πιθανόν από προδοσία) στο Νέο Φάληρο, αφού προηγουμένως είχε διώξει τους Τούρκους από την ευρύτερη περιοχή του Πειραιά. Αντίθετα ο Θ. Κολοκοτρώνης δεν πέρασε ποτέ από το λιμάνι, αφού πολεμούσε κυρίως στο Μοριά.

Γεώργιος Καραϊσκάκης: ο γιος της καλογοριάς

Από την Κ. Αμπατζή

Αναμφίβολα, μια από τις ηγετικές μορφές καθώς και ένας από τους διαπρεπέστερους ήρωες της επανάστασης του 1821 υπήρξε ο Γεώργιος Καραϊσκάκης. Ο Καραϊσκάκης διακρινόταν για την αθυροστομία του, την φιλονικία αλλά και την αδιάλειπτη αφοσίωση του στον αγώνα. Η συμβολή του στην επανάσταση και οι αξιέπαινες νίκες του ενάντια του οθωμανικού στρατού διαδραμάτισαν έναν καθοριστικό ρόλο στην απελευθέρωση της χώρας από την κυριαρχία των Οθωμανών. Την ίδια στιγμή, αποτελούν σημείο αναφοράς για τον εορτασμό της επετείου του 1821. Για τον εξής λόγο, προκειμένου να τιμήσουμε αναλόγως την σπουδαιότητα αυτού του καταξιωμένου αγωνιστή, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε και τις πιο απόκρυφες πτυχές της ζωής του αλλά και τις εμπειρίες οι οποίες διαμορφώσαν τον ασύγκριτο ηρωισμό του.

Από την παιδική του ηλικία, ο Καραϊσκάκης κλήθηκε να αντιμετωπίσει τις κακουχίες της ζωής, εξαιτίας του οικογενειακού του ιστορικού αλλά και της έλλειψης οικογενειακής υποστήριξης από τους γονείς του. Αναλυτικότερα, ο Καραϊσκάκης γεννήθηκε στις 23 Ιανουαρίου του 1780/1781 στο Μαυρομάτι της Καρδίτσας και ήταν ο καρπός της σχέσης της μοναχής Ζωή Διμισκή με έναν αρματολό. Η καλόγρια μητέρα του, αδυνατώντας να γεννήσει μέσα στο μοναστήρι, γέννησε το μωρό της σε μία σπηλιά υποβοηθούμενη από τις μοναχές. Ατυχώς, ο πατέρας του αρνήθηκε να αναγνωρίσει τον νόθο γιό του ενώ η μητέρα του τον εγκατέλειψε στη προσπάθεια της να αποφύγει το διασυρμό της παράνομης σχέσης της. Για τον εξής λόγο, τον ανέθρεψαν οι θετοί γονείς του, μια οικογένεια Σαρακατσάνων. Ωστόσο, η ασχολία της μητέρας του είχε ως αποτέλεσμα να του αποδοθεί το περίφημο παρανόμι “ο γιός της καλόγριας”, το οποίο αποτέλεσε πηγή και της παροιμιώδους βωμολοχίας του. Επιπλέον, λόγω της αθυροστομίας που υιοθέτησε από τη μητέρα του και όντας ευτελής και απόκληρο τέκνο, ο Καραϊσκάκης δεχόταν την διαρκή απαξίωση των κατοίκων του χωριού. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποτέλεσε πρότυπο προς αποφυγή για τα παιδιά του χωριού των οποίων οι γονείς για να τα επιπλήξουν τα απειλούσαν πως “θα καταντήσουν σαν τον Καραϊσκάκη”.

Εν συνεχεία, σε ηλικία 15 ετών ο Καραϊσκάκης εγκατέλειψε τους θετούς του γονείς και διαμόρφωσε μια κλέφτικη ομάδα με διάφορους συνομηλίκους του. Ύστερα από τρία χρόνια δράσης με την ομάδα, συνελήφθη από τον Αλή Πασά ο οποίος τον υπέβαλε σε απάνθρωπα βασανιστήρια επί δυο χρόνια. Μετά από τα δυο αυτά χρόνια, ο Αλή Πασάς αντιλήφθηκε την δεινότητα του Καραϊσκάκη και τον προσέλαβε στη σωματοφυλακή του. Στην αυλή του Αλή Πασά, διδάχθηκε όχι μόνο τη στρατιωτική τέχνη αλλά και στοιχειώδεις γνώσεις γραμματικής και γλώσσας. Τον ίδιο καιρό, άρχισε να εκδηλώνεται πιο έντονα η φυματίωση του η οποία ήταν άμεση συνέπεια των άθλιων βασανιστηρίων στα οποία υποβλήθηκε κατά τη διάρκεια της φυλάκισης του.

Παρ' όλα αυτά, γύρω στο 1804 ο Καραϊσκάκης εγκαταλείπει την αυλή του Αλή Πασά για να υπηρετήσει στο σώμα του φημισμένου κλέφτη Κατσαντώνη. Ο Κατσαντώνης ήταν αυτός που του μεταλαμπάδευσε την ηγετικότητα αλλά και καλλιέργησε την στρατιωτική του σκέψη. Κατά την διάρκεια της διαμονής του στο σώμα του Κατσαντώνη Ο Καραϊσκάκης συμμετείχε σε πολλές μάχες εναντίον του πρώην αφεντικού του Αλή Πασά και σύντομα αναδείχθηκε σε πρωτοπαλικάρο του Κατσαντώνη. Τον ίδιο καιρό, ο Καραϊσκάκης είχε την ευκαιρία να γνωρίσει στη Λευκάδα πολλούς οπλαρχηγούς και τον Καποδίστρια αλλά και τον γνήσιο πατέρα του, τον οποίο αρνήθηκε να αναγνωρίσει. Τον Αύγουστο του 1807, όμως, ο Κατσαντώνης συλλήφθηκε και θανατώθηκε από τον Αλή Πασά. Ύστερα από την συνακόλουθη διάλυση της ομάδας το 1812 ο Καραϊσκάκης επιστρέφει στα Ιωάννινα και την αυλή του Αλή Πασά, όπου γνωρίζει και την δεύτερη σύζυγο του την Γκόλφω Ψαρογιαννοπούλου. Με την Γκόλφω απέκτησε δύο κόρες την Πηνελόπη και την Ελένη ενώ είχε αποκτήσει και τον γιό του Σπυρίδωνα από τον πρώτο γάμο του με την Εγκλιπία Σκυλοδήμου.

Πλατεία Καραϊσκάκη

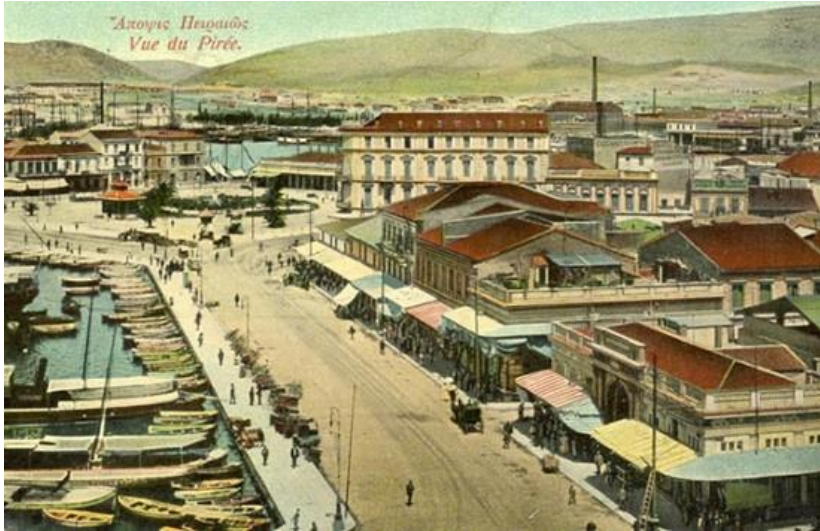
Γύρω στα μέσα του 1820 ο Καραϊσκάκης δηλώνει υποταγή στο Σουλτάνο, ενώ συμμετέχει στην σύσκεψη της Λευκάδας, κατά την οποία αποφασίστηκε να διεξαχθεί η εξέγερση στη Στερεά Ελλάδα, στην οποία συμμετείχε ενεργά. Στην διάρκεια των επομένων χρονών, ο Καραϊσκάκης κέρδισε αμέτρητες μάχες εναντίον των Οθωμανών, εκ των οποίων η σημαντικότερη υπήρξε η μάχη του Σοβολάκου. Όσοι, κατά τη διάρκεια του πρώτου εμφυλίου πολέμου ο ήρωας κατηγορείται από τον Μαυροκορδάτο για συνεργασία με τους Τούρκους. Κατά συνέπεια, ενεπλάκη σε μια δίκη για έσχατη προδοσία η οποία είχε ως αποτέλεσμα να στερηθεί όλα τα αξιώματα του, παρά την έλλειψη ενοχοποιητικών πειστηρίων. Ωστόσο, ο αγώνας στη Στερεά Ελλάδα βρέθηκε σε εξαιρετικό κίνδυνο χωρίς την συμμετοχή του. Έτσι, μετά από παράκληση του Κολοκοτρώνη επιστρέφει δριμύτερος στη μάχη στο αξίωμα του αρχιστράτηγου.

Επιπρόσθετα, η φυματίωση που είχε εκδηλώσει από νεαρή ηλικία δεν έπαυε να τον ταλανίζει κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων. Για τον εξής λόγο, είχε πάντα στο πλευρό μέχρι και την τελευταία στιγμή την έμπιστη νοσοκόμα του την Μαριώ. Μέχρι και σήμερα, η σχέση του Καραϊσκάκη με την Μαριώ δεν έχει αποσαφηνιστεί πλήρως. Σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές, όμως, η Μαριώ ήταν μια κοπέλα Οθωμανής καταγωγής, την οποία διέσωσε ο ήρωας όταν επισκέφθηκε την Πελοπόννησο. Στη συνέχεια, η Μαριώ βαφτίστηκε χριστιανή Ορθόδοξη και υπήρξε η προσωπική φρουρός του Καραϊσκάκη, συμμετέχοντας στη μάχη με το όνομα Ζαφείρης και ντυμένη με ανδρικές ενδυμασίες. Επιπλέον, η επικρατέστερη άποψη εκείνη την εποχή υποστήριξε πως η Μαριώ ήταν ερωμένη του. Παρ' όλα αυτά, πρόκειται πιθανότερα για απλή φήμη, καθώς η ερωτική αυτή σχέση δεν επιβεβαιώνεται ιστορικά.

Πλατεία Καραϊσκάκη 1968

Τέλος, οι συνθήκες του θανάτου του αγωνιστή αποτελούν ένα ακόμα σημείο της ζωής του σχετικά με το οποίο οι απόψεις των ιστορικών δίστανται. Κατά τη διάρκεια της πολιορκίας της Αθήνας ο Καραϊσκάκης παρά το γεγονός ότι είχε αποσυρθεί λόγω της αρρώστιας του, συμμετείχε στη συμπλοκή της 21ης Απριλίου του 1827 κατά τη διάρκεια της οποίας δέχθηκε την θανάσιμη σφαίρα στο υπογάστριο του. Έτσι, παρά τις προσπάθειες των γιατρών, ο περίφημος ήρωας απεβίωσε στις 23 Απριλίου του 1827, ανήμερα της ονομαστικής του εορτής. Ωστόσο, ο δολοφόνος του Καραϊσκάκη αλλά και η καταγωγή του παραμένουν ανεπίλυτα ερωτήματα. Συγχρόνως, εξετάζεται ακόμα το ενδεχόμενο ο θάνατος του Καραϊσκάκη να ήταν προσχεδιασμένη δολοφονία η οποία στηριζόταν στην απρόσμενη συμμετοχή του στη μοιραία σύγκρουση.

της θέλησης του αλλά και η αφοσίωση του στην υπεράσπιση της πατρίδας του. Βέβαια, για την ιδιαίτερη προσωπικότητα του οφείλουμε να αναγνωρίσουμε πως όπως επιβεβαίωσε ο ίδιος ήταν “άλλοτε άγγελος και άλλοτε διάβολος”.

Οι πρώτες δύο εικόνες είναι φωτογραφίες του ανδριάντος του Καραϊσκάκη, που βρίσκεται στην ομώνυμη πλατεία και είναι έργο της Λουκίας Γεωργαντή. Οι τελευταίες είναι από την πλατεία Καραϊσκάκη στο παρελθόν. Περαιτέρω πληροφορίες για την πλατεία βρίσκονται στο http://pireorama.blogspot.com/2013/01/blog-post_29.html

Νοταράς, το αρχοντόπουλο

Από την Μ. Γαϊτάνη

Γεννήθηκε το 1805 και ήταν γόνος της σημαντικής αρχοντικής οικογένειας των Νοταράδων της Κορινθίας. Διακρινόταν για το παράστημά του και τη φυσική του παρουσία και ήταν γνωστός στο περιβάλλον του ως «αρχοντόπουλο». Ο Γιαννάκης Νοταράς είχε κλείσει τα δεκαπέντε του χρόνια όταν ξέσπασε η επανάσταση. Παρά το γεγονός ότι οι Τούρκοι παρακολουθούσαν την οικογένεια των Νοταραίων, δεν δίστασε να πάρει μέρος στην επανάσταση. Ύστερα με την οικονομική ενίσχυση του θείου του **Πανούτσου** έκανε σώμα δικό του και μπήκε αρχηγός.

Τα χρήματα για τη μισθοδοσία των στρατιωτών του προέρχονταν από την οικογενειακή περιουσία. Από την πρώτη στιγμή έδωσε τέτοιες αποδείξεις ικανότητας που αν και ήταν νεαρός ακόμα στην ηλικία, του ανέθεσαν την πολιορκία της Ακροκόρινθου που την έφερε εις πέρας με επιτυχία. Για αυτό και έγινε στη συνέχεια και φρούραρχός της. Μόλις είχε πατήσει τα δεκαοχτώ του χρόνια και έγινε αντιστράτηγος κι ύστερα από έναν χρόνο, το 1824, στρατηγός.

Ο Ιωάννης Νοταράς έγινε έτσι ο πιο νέος στρατηγός του αγώνα. Πήρε μέρος σε όλες τις επικίνδυνες μάχες όπως στην αντιμετώπιση του Δράμαλη. Ο Ιωάννης Νοταράς απεβίωσε στη μάχη του Ανάλατου την 24η Απριλίου του 1827. Όταν πέρασε πολύς καιρός από το θάνατο του, τότε μόνο όλοι κατάλαβαν πως το νεαρό αρχοντόπουλο, ο Γιαννάκης Νοταράς, δεν ζούσε πια.

Όσο για την Πηνελόπη Καραϊσκάκη που καρτερικά περίμενε τον Γιαννάκη να εμφανιστεί και εκτελεστεί το τάξιμο του πατέρα της Γεωργίου Καραϊσκάκη, την νυμφεύθηκε τελικά ο αδελφός του Γιάννη Νοταρά, ο Αντρίκος!

Υπήρχε ακόμα όμως για γυναίκα που τον περίμενε για χρόνια! Η πανέμορφη Σοφία Ρέντη, που για χάρη της ο Γιαννάκης κάποτε προκάλεσε εμφύλιο πόλεμο στον Μοριά πολεμώντας τον ξάδελφό του Παναγιωτάκη Νοταρά για το ποιος θα την κερδίσει. Για χάρη της είχε καταστραφεί το Σοφικό!

Παλαιών Πατρών Γερμανός

Από την Αθηνά Διαμαντοπούλου

Μητροπολίτης της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, μέλος της Φιλικής Εταιρείας και αγωνιστής του '21. Ο κατά κόσμον Γεώργιος Κόζης ή Κόζιας ή Γκόζιας ή Κοντζιάς ή Γκοζάς ή Κοτζάς ή Γκοζιόπουλος γεννήθηκε στη Δημητσάνα της Γορτυνίας στις 25 Μαρτίου 1771, την ημέρα της Μεγάλης Παρασκευής. Απεβίωσε στις 30 Μαΐου 1826, στο Ναύπλιο, ύστερα από ολιγοήμερη λοιμώδη ασθένεια (τύφο).

Στη μυστική συνέλευση της Βοστίτσας (26-30 Ιανουαρίου 1821) για την έναρξη της επανάστασης, ο Γερμανός διατύπωσε επιφυλάξεις για τη δυνατότητα άμεσης επαναστατικής δράσης και ήρθε σε σύγκρουση με τον Παλαφλέσσα, που επιδίωκε την άμεση έναρξη του αγώνα. Μάλιστα, σε μία σπάνια έκρηξη οργής, τον αποκάλεσε «επιπόλαιον και εξωλέστατον».

Η αλήθεια είναι όμως ότι ο Γερμανός την 25η Μαρτίου όρκισε τους αγωνιστές στην πλατεία του Αγίου Γεωργίου στην Πάτρα και όχι στην Αγία Λαύρα. Το λάβαρο της Μονής χρησιμοποιήθηκε πιθανότατα ως επαναστατική σημαία από τους Καλαβρυτινούς αγωνιστές στις 21 Μαρτίου.

Και κάποιες ακόμα πληροφορίες μια που τον βλέπω από το μπαλκόνι μου....

Γεννήθηκε στη Δημητσάνα, γιος του Ιωάννη Γκόζια, χρυσοχόου και αγρότη και της Κανέλας Κουκουζή ή Κουκουζοπούλου, ενώ το κοσμικό του όνομα ήταν Γεώργιος. Οι γονείς του ήταν φτωχοί και άσημοι, ώστε δεν είναι με ακρίβεια γνωστό το επώνυμο του πατέρα του, αφού σε διάφορες βιογραφίες έχει εμφανιστεί ως Κοτζάς, ή Κοντζιάς, ή Κόζιας, ή Γκόζιας, ή Κοζής, ενώ ο ίδιος ο πατέρας του υπέγραφε ενίοτε και ως Ιωάννης Δημητρίου. Είχε έναν αδελφό και τέσσερεις αδελφές. Η πατρική του οικία ήταν στη θέση "Κάστρο" της Δημητσάνας, λέγεται δε ότι όταν ο Κολοκοτρώνης επισκέφθηκε την Δημητσάνα κατά την εποχή του Όθωνα, επισκέφθηκε και το σπίτι του Γερμανού και ασπασθηκε την εξώπορτα σε ένδειξη σεβασμού.

Φοίτησε αρχικά στη φημισμένη Σχολή Δημητσάνας, στο Άργος και μετέπειτα στη Σχολή της Σμύρνης

Χειροτονήθηκε διάκονος λαμβάνοντας το όνομα *Γερμανός* από τον Μητροπολίτη Άργους και Ναυπλίου Ιάκωβο. Στις αρχές του 1797 μετέβη στη Σμύρνη και υπηρέτησε δίπλα στον μητροπολίτη Γρηγόριο που ήταν συμπατριώτης και θείος του (ο μετέπειτα πατριάρχης Γρηγόριος Ε'), τον οποίον και ακολούθησε στη Κωνσταντινούπολη και στη μετέπειτα εξορία του στο Άγιο Όρος, γενόμενος αρχιδιάκονος του Μητροπολίτη Κυζίκου Ιωακείμ. Την εποχή εκείνη ανέλαβε να διευθετήσει τις διαφορές που υπήρχαν στις σταυροπηγιακές μονές της Πελοποννήσου όπου και έφερε επιτυχώς σε πέρας κερδίζοντας την εμπιστοσύνη του ανώτερου κλήρου σε βαθμό τέτοιο που επί μια επταετία διεκπεραιώνει όλες τις υποθέσεις των απόντων από την Κωνσταντινούπολη Αρχιερέων.

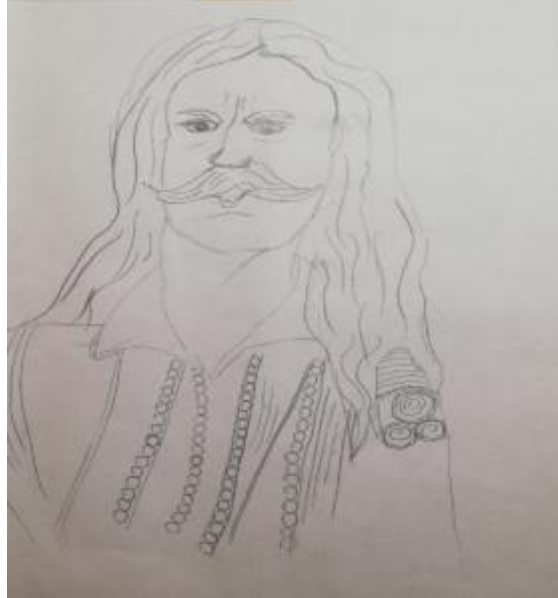
Κατά την παραμονή του στην Κωνσταντινούπολη παρακολούθησε ανώτερα μαθήματα στην περίφημη Πατριαρχική Σχολή Ξηροκρήνης. Το 1804, ο Γερμανός συμμετείχε σε μια ομάδα από καθηγητές και μαθητές της Πατριαρχικής Σχολής Ξηροκρήνης, η οποία επιμελήθηκε και εξέδωσε ελληνικό λεξικό, το οποίο αργότερα χαρακτηρίστηκε ως «Κιβωτός της Ελληνικής Γλώσσας».

Λίγα πράγματα που δεν ξέρουμε για τον Αθ. Διάκο

Από τον Αντ. Μαλτέζη

Ο Αθανάσιος Διάκος ήταν ηρωικός αγωνιστής και μάρτυρας κι ένας από τους πρωτεργάτες της Επανάστασης του 1821.

Γεννήθηκε γύρω στο 1788. Ο τόπος γέννησης του Αθανάσιου Διάκου, αποτελεί σημείο τριβής και διεκδικείται από δύο χωριά, την Άνω Μουσούνιτσα και την Αρτοτίνα. Και τα δυο, χωριά της Φωκίδος. Το βέβαιο είναι ότι ο Διάκος έλκει την καταγωγή του και στα δυο χωριά. Ο πατέρας του ήταν από την Μουσούνιτσα και η μητέρα του από την Αρτοτίνα. Σημείο τριβής, αποτελεί και το πραγματικό επώνυμο του Διάκου. Αναφέρονται τα Μασαβέτας και Γραμματικός.

Σκίτσο του μαθητή Α. Μαλτέζη

Οι Τούρκοι συνέλαβαν τον πατέρα του Διάκου να εφοδιάζει τους ξεσηκωμένους Κλέφτες με τρόφιμα. Έτσι οδήγησαν τόσο αυτόν όσο κι έναν εκ των αδερφών του Διάκου, τον Απόστολο, στο Παντρατζίκι Φθιώτιδος, την σημερινή Υπάτη, όπου τους κρέμασαν.

Κατατρομαγμένη η μάνα του Διάκου, πήγε το 12χρονο παιδί της και το εμπιστεύτηκε στους καλόγερους του μοναστηριού του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου κοντά στην Αρτοτίνα. Εκεί ο Διάκος διδάσκεται από κάποιον μοναχό την Οκτώηχο και το Ψαλτήριο. Έγινε μοναχός σε ηλικία δεκαεπτά ετών και, λόγω της αφοσίωσής του στη χριστιανική πίστη και της ιδιοσυγκρασίας του χειροτονήθηκε διάκονος, με το ιερατικό όνομα «Άνθιμος» και κράτησε από τότε για επίθετό του τον ιερατικό του βαθμό (Διάκος).

Ήταν διάκονος ακόμα, όταν κατά τη διάρκεια ενός γάμου στην Αρτοτίνα πυροβόλησε στον αέρα μαζί με άλλους χωρικούς που διασκέδαζαν. Από τους πυροβολισμούς εκείνους σκοτώθηκε ο γιος της Κουτσογιάννενας, από ισχυρή οικογένεια της Κωσταρίτσας, χωριού της Δωρίδας. Για το φόνο εκείνο θεωρήθηκε ένοχος ο Διάκος και καταδιώχτηκε.

Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, ο Διάκος σ' αυτόν τον γάμο αναγκάστηκε αμυνόμενος να σκοτώσει έναν Τούρκο, όταν αυτός ένωσε προσβεβλημένος που ηττήθηκε απ' τον Διάκο σε επιτόπιο διαγωνισμό σκοποβολής.

Έτσι αναγκάστηκε να φύγει στα κοντινά βουνά και να γίνει Κλέφτης, καταφεύγοντας στο «λημέρι» του Ξακουστού στη Δωρίδα Κλέφτη Τσαμ Καλόγερου, ανάμεσα στα Βαρδούσια και την Γκιώνα. Στην μάχη της Ζελίστας, ο Διάκος σκότωσε με ένα κλαδί έναν Τούρκο και του πήρε τον οπλισμό του, κατακτώντας έτσι και τον τίτλο του Κλέφτη.

Το 1814 πήγε στα Ιωάννινα και εντάχθηκε στη σωματοφυλακή του Αλή Πασά της οποίας επικεφαλής ήταν ο Οδυσσεάς Ανδρούτσος. Όταν ο Ανδρούτσος διορίστηκε αρχηγός στο αρματολίκι της Λιβαδειάς ο Διάκος τον ακολούθησε.

Τον Οκτώβριο του 1820 μετά την αποχώρηση του Ανδρούτσου ο Διάκος ανακηρύχθηκε καπετάνιος και μνηήθηκε στην Φιλική Εταιρεία πιθανότατα από τον Αθανάσιο Ζαρίφη.

Ο Διάκος είχε συγκροτήσει πειθαρχημένο στρατιωτικό σώμα και, «ως αρχηγός των αρμάτων της Λιβαδειάς» είχε δική του σφραγίδα με τον δικέφαλο αετό και γράμματα Ο.Θ.Ν.Κ. (= ο Θεός νικά).

Ο Διάκος κι ένας ντόπιος καπετάνιος και φίλος, ο Βασίλης Μπούσγος, οδήγησαν ένα απόσπασμα μαχητών στη Λιβαδειά με σκοπό την κατάληψή της.

Στις 1 Απριλίου του 1821, μετά από τρεις ημέρες άγριας μάχης από σπίτι σε σπίτι, το κάψιμο του σπιτιού του Μιρ Αγά (συμπεριλαμβανομένου του χαρεμιού) και την κατάληψη του κάστρου, η πόλη έπεσε στους Έλληνες. Η Λιβαδειά, ελεύθερη πλέον, σήκωσε την ελληνική σημαία στις 4 Απριλίου.

Μάχη της Αλαμάνας

Ο Χουροίτ πασάς, εντεταλμένος από τον Σουλτάνο, έστειλε δύο από τους ικανότερους διοικητές του απ' τη Θεσσαλία, τον Ομέρ Βρυώνη που ήταν ικανότατος στρατηγός και γνώριζε πολύ καλά τα εδάφη και τους Έλληνες οπλαρχηγούς, και τον Κιοσέ-Μεχμέτ πασά, επικεφαλής 8.000 πεζών και 1.000 ιππέων Τούρκων για να καταστείλουν την επανάσταση στη Ρούμελη και μετά να προχωρήσουν στην Πελοπόννησο και να σταματήσουν την πολιορκία της Τριπολιτσάς.

Ο Διάκος και το απόσπασμά του, αποφάσισαν να αποκόψουν την τούρκικη προέλαση στη Ρούμελη με την λήψη αμυντικών θέσεων κοντά στις Θερμοπύλες στη γέφυρα της Αλαμάνας, στον ποταμό Σπερχειό.

Στρατοπεδευόντας στο Λιανοκλάδι, κοντά στη Λαμία, οι Τούρκοι διαίρεσαν γρήγορα τη δύναμή τους. Η κύρια τούρκικη δύναμη επιτέθηκε στο Διάκο. Όμως έχοντας η πλειοψηφία των Ελλήνων υποχωρήσει, οι Τούρκοι συγκέντρωσαν την επιθετική τους ισχύ ενάντια στη θέση του Διάκου στη γέφυρα της Αλαμάνας. Βλέποντας ότι ήταν θέμα χρόνου προτού κατακλυστούν απ' τον εχθρό, ο Μπούσγος, που πολεμούσε παράλληλα με τον Διάκο, του πρότεινε να υποχωρήσουν. Ο Διάκος επέλεξε να μείνει και να παλέψει μαζί με όσους συμπολεμιστές του θέλουν να μείνουν σε μία απελπισμένη μάχη σώμα με σώμα, λίγες ώρες πριν συντριβούν. "Ο Διάκος δεν φεύγει, ούτε εγκαταλείπει τους συντρόφους του" ήταν η απάντηση και έμεινε με 48 παλικάρια

Κάποια στιγμή σκοτώθηκε ο αδελφός του Διάκου Μήτρος. Ο Διάκος αναγκάστηκε να χρησιμοποιήσει τη σορό του αδελφού του ως πρόχωμα και κατόρθωσε να καταφύγει στα Μανδροστάματα της μονής της Δαμάστας. Εκεί υπήρχαν βράχοι, κατάλληλοι για ταμπούρια.

Είχαν απομείνει όμως μόνο 10 άνδρες έναντι μερικών χιλιάδων. Ο αγώνας ήταν κάτι παραπάνω από άνισος. Ο Διάκος αγωνιζόταν λυσοσάλα. Όμως μια βολίδα κάποια στιγμή τον τραυμάτισε στον δεξί ώμο. Δεν μπορούσε έτσι να χρησιμοποιήσει την πιστόλα του και το σπαθί που κρατούσε στο αριστερό χέρι είχε σπάσει. Αιμόφυρτος έπεσε στα χέρια των Τσάμηδων του Τελεχά Φέζου. Ακόμα και τραυματισμένος ενέπνεε φόβο. Γι' αυτό τον έδεσαν χειροπόδαρα και τον ανέβασαν σ' ένα μουλάρι για να τον οδηγήσουν στους πασάδες.

Στο μεταξύ, οι Καλύβας, Μπακογιάννης και οι άλλοι δύο συμπολεμιστές τους, μην ακούγοντας πλέον πυροβολισμούς, βγήκαν απ' το χάνι για να δουν τι συμβαίνει. Ο Διάκος τους αντιλήφθηκε και τους φώναξε: « Καλύβα, Μπακογιάννη, δέκα χιλιάδες με κρατούν». Οι 4 ηρωικοί άντρες έβγαλαν τα σπαθιά τους και όρμησαν στους εχθρούς. Μετά από σύντομη μάχη έπεσαν όλοι νεκροί. Ο μόνος που γλίτωσε ήταν ο Βασίλης Μπούσγος, ο οποίος συνέχισε να προσφέρει πολύτιμες υπηρεσίες στον Αγώνα ως το τέλος.

Ο Διάκος μεταφέρθηκε στο τουρκικό στρατόπεδο στη Λαμία και οδηγήθηκε στη σκηνή του Ομέρ Βρυώνη. Παλιός του γνώριμος εκείνος, τον ρώτησε πώς άφησε να τον πιάσουν αιχμάλωτο. «Αν ήξερα ότι δεν θα σκοτωνόμουν, θα κρατούσα ένα φυσέκι για τον εαυτό μου», απάντησε. Οι δυο πασάδες θαύμασαν τη γενναιότητά του. Μάλιστα ο Κιοσέ Μεχμέτ του πρότεινε να ενταχθεί στις δυνάμεις του και να τον βοηθήσει στην κατάπνιξη της Επανάστασης. «Ούτε σε δουλεύω (ενν. δουλεύω για σένα) ούτε σε ωφελώ αν δουλέψω για σένα». Ο Μεχμέτ τον απείλησε

ότι θα τον σκοτώσει, έλαβε όμως εκ νέου μια γενναία απάντηση: «Η Ελλάδα έχει πολλούς Διάκους». Παρ' όλα αυτά, ο Αθανάσιος Διάκος θα γλιτώνε, καθώς ειδικά ο Ομέρ Βρυώνης τον εκτιμούσε πολύ.

Όμως ένας σημαίνων Τούρκος του Ζητουνίου (Λαμίας), ο Χαλήλ μπέης, που ήταν παρών στις στιχομυθίες, έπεσε στα πόδια του, εκλιπαρώντας τον να σκοτώσει τον επαναστάτη που ευθυνόταν για τον θάνατο πολλών Τούρκων στην περιοχή. Πρότεινε μάλιστα να εκτελεστεί με παραδειγματικό τρόπο. Αποφασίστηκε τότε, να εκτελεστεί με ανασκολοπισμό.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας, οδηγήθηκε σε μια μάντρα, εκεί που σήμερα βρίσκεται το μνημείο του. Με την είσοδο του στο Ζητούνι, δέχτηκε ύβρεις και χλεύη από τους ντόπιους Τούρκους. Του έδωσαν μάλιστα έναν πάσσαλο που προοριζόταν για το μαρτύριό του για να τον μεταφέρει ο ίδιος. Όταν κατάλαβε τον προορισμό του ξύλου, το πέταξε και φώναξε προς τους φρουρούς του: «Δεν βρίσκεται από σας εδώ κανένα παλικάρι να με σκοτώσει με πιστόλι να με γλιτώσει από τους χαλντούπηδες;» Δεν βρέθηκε κανείς και η θανατική ποινή εκτελέστηκε.

Ο Διάκος, σύμφωνα με τοπική παράδοση, ρίχτηκε σε κοντινό χαντάκι. Ήταν ακόμα ζωντανός! Δεν μπορούσε όμως να φύγει καθώς δεν μπορούσε ούτε να συρθεί. Λέγεται ότι έζησε μια-δυο μέρες βογκώντας από τους πόνους και πως τη «χαριστική βολή» του την έδωσε ένας αθίγγανος.

Άλλη παράδοση αναφέρει ότι πέθανε από τη δίψα και την αιμορραγία. Οι Χριστιανοί της πόλης βρήκαν το σώμα του και το έθαψαν. Ο χώρος της ταφής ξεχάστηκε και ανακαλύφθηκε από τον αντισυνταγματάρχη Ρούβαλη το 1881.

Ανδρέας Μιαούλης

Από τη Μαρίτα Δαμίγου

Ο πλησιέστερος δρόμος στην κατοικία μου έχει το όνομα του Ανδρέα Μιαούλη. Αμέσως μετά, Μάρκου Μπότσαρη. Στη συνέχεια ακολουθώ μια ευθεία και καταλήγω στην οδό Κολοκοτρώνη... γενικότερα πολλοί ήρωες της επανάστασης βρίσκονται στη περιοχή της Δραπετσώνας - Κερατσινίου. Οι δύο περιοχές αυτές είχαν καταληφθεί από τον Γεώργιο Καραϊσκάκη, κατά την εκστρατεία του για την απελευθέρωση της Αθήνας και αποτέλεσαν σημαντική στάση στην ιστορία. Σκοπεύω όμως να ασχοληθώ περισσότερο με το Ανδρέα Βώκο, ευρέως γνωστό ως Ανδρέα Μιαούλη, ο οποίος γεννήθηκε στην Ύδρα στις 20 Μαΐου 1969 και υπήρξε σημαντικός караβοκύρης, πολιτικός και ναύαρχος κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης.

Επέλεξε να ασχοληθεί με τη ναυτιλία, αποκτώντας έτσι μεγάλη περιουσία, ενώ το 1821 και υπό την διοίκησή του ο ελληνικός στόλος συμμετείχε νικηφόρα στις ναυμαχίες των Σπετσών, των Πατρών, της Μεθώνης, του Γέροντα και της Σάμου ενώ ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η συμβολή του στον εφοδιασμό της πόλεως του Μεσολογγίου κατά την πολιορκία του. Τον Ιούλιο του 1831 αποβιβάστηκε στον Πόρο και την 1η Αυγούστου 1831, μετά από σύγκρουση με ρωσικές δυνάμεις, ανατίναξε τη φρεγάτα «Ελλάς» και την κορβέτα «Ύδρα». Η πράξη του αυτή έγινε επικριτέα από συνανθρώπους του αλλά και τους ιστοριογράφους. Το πραγματικό του επίθετο ήταν Βώκος ή Μώκος, καθώς το παρωνύμιο Μιαούλης προήρθε είτε από τους ναύτες του, είτε από ένα τουρκικό μπρίκι που αγόρασε, με

την ονομασία «Μιαούλ». Υπήρξε παντρεμένος τρεις φορές και απέκτησε επτά απογόνους. Πρώτη σύζυγος του ήταν η Ειρήνη Μπίκου την οποία παντρεύτηκε το 1792, δεύτερη η Ευαγγελίδα και τρίτη η χήρα του Κωνσταντίνου Γκιούστου. Ο Μιαούλης ήταν σχεδόν αγράμματος, ξεχώρισε όμως επειδή υπερείχε σε ευφυΐα και ναυτική τέχνη. Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια ο Μιαούλης εγκαταστάθηκε στο Ναύπλιο. Τον Οκτώβριο του 1832, επιλέχθηκε από τη Βαυαρική αυλή ως ένας από τους τρεις Έλληνες που θα παρέδιδαν το στέμμα στον νεαρό τότε Όθωνα. Στις 11 Ιουνίου το 1835 και ημέρα Κυριακή ο ίδιος απεβίωσε από φυματίωση, όντας χρόνια ταλαιπωρημένος από την αρρώστια. **Απεβίωσε στον Πειραιά και η ταφή του πραγματοποιήθηκε στη σημερινή Ακτή Μιαούλη.**

Προτομή του μπροστά στον Αγ. Σπυρίδωνα

Αδαμάντιος Κοραής

Από τον Αντώνη Ευπατριδη

Ο **Αδαμάντιος Κοραής** γεννήθηκε στην Σμύρνη στις 27 Απριλίου 1748 και πέθανε στις 6 Απριλίου 1833. Ο Κοραής είναι ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του νεοελληνικού διαφωτισμού και μνημονεύεται, ανάμεσα σε άλλα, ως πρωτοπόρος στην έκδοση έργων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, καθώς και για τις γλωσσικές του απόψεις στην υποστήριξη της καθαρεύουσας, σε μια μετριοπαθή όμως μορφή της, με σκοπό την εκκαθάριση των πλειστων ξένων λέξεων που υπήρχαν στη γλώσσα του λαού.

Η συμβολή του Κοραή στην απελευθέρωση της Ελλάδας συνδέεται αρχικά με τη δημιουργία των πνευματικών προϋποθέσεων για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού, αλλά και με την καλλιέργεια της παιδείας και της φιλοσοφίας της ελευθερίας, ώστε το ελεύθερο πλέον Έθνος να προχωρήσει παράλληλα με τα άλλα φωτισμένα έθνη της Ευρώπης.

Ταυτόχρονα άρχισε να συγγράφει κείμενα σχετικά με την κατάσταση του ελληνισμού. Με τα ποιήματα *Ασμα Πολεμιστήριον* και *Σάλπισμα Πολεμιστήριον* προσπάθησε να τονώσει τις ελπίδες των Ελλήνων για απελευθέρωση και να ενισχύσει την αγωνιστική διάθεση τους.

Πλατεία Κοραή 1966

Οι Μαυρομιχαλαίοι

Από τον Ηλία Απέργη

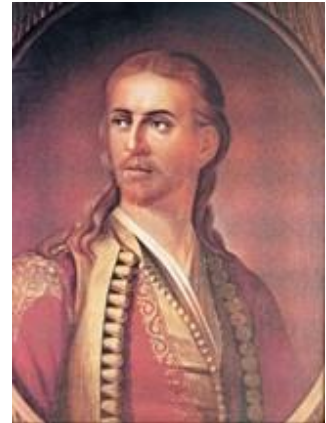
Η οικογένεια Μαυρομιχάλη αναφέρεται για πρώτη φορά το 1340 η όποια ξέφυγε από τους τούρκους στο χωριό της Μάνης. Ο γενάρχης της ονομάζεται Μιχάλης Μαυρομιχάλης. Το νεότερο μέλος καταγεγραμμένο μέλος της οικογένειας είναι η Τατιάνα Καραπαναγιώτη, Ελληνίδα πολιτικός. Από αυτούς μερικά ονόματα

διακρίθηκαν πιο πολύ από τα υπόλοιπα. Για παράδειγμα ο Ηλίας ο οποίος πέθανε στα 27 του χρόνια μαχόμενος στα Στύρα Ευβοίας ή ο Γεώργιος ο οποίος πέρα από αγωνιστής ήταν και ο δολοφόνος του Ιωάννη Καποδίστρια. Όπως και όλοι οι υπόλοιποι Μανιάτες το 1821, ήταν πολύ καλοί στον πόλεμο και στην υπεράσπιση της πατρίδας τους αποκτώντας έτσι πρωταγωνιστικό ρόλο στα ιστορικά γεγονότα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο Πετρόμπεης ή Πέτρος, ο οποίος είχε πάρει μέρος σε πολλές μάχες.

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

Ηλίας Μαυρομιχάλης

Η οικογένεια Σκουζέ

Από την Ειρήanna Κατσιρέα

Η οικογένεια Σκουζέ ήταν αρχοντική οικογένεια των Αθηνών.

Η οικογένεια Σκουζέ εμφανίστηκε τον 17ο αιώνα στην Αθήνα. Το πρώτο μέλος της οικογένειας που αναφέρεται είναι ο Νικόλαος Σκουζές (1640-1710), ο οποίος συμμετείχε στους αγώνες των Βενετών κατά των Τούρκων ενώ ήταν μέλος και στην επιτροπή που στάλθηκε στον Μοροζίνι. Δισέγγονός του ήταν ο Γεωργαντάς Σκουζές (1776-1822), φιλικός και έφορος της Αθήνας καθώς και ο Παναγής Σκουζές.

Την προεπαναστατική περίοδο η οικογένεια Σκουζέ ανήκε σε αυτές της δεύτερης τάξης και, όπως ο Παναγής Σκουζές αφηγείται, «ήτον σχεδόν μιν οικογένεια από τας 24 οικογενείας οπού οι αριστοκράτες εφοβούντο ως ευκατάστατους και ολίγην παιδείαν». Οι Σκουζέοι διέθεταν μεγάλες εκτάσεις γης ενώ ήταν οικονομικά ευκατάστατοι. Βέβαια την εποχή του Χατζή Αλή Χασεκλή, μπέη της Αθήνας, υπήρξαν μεγάλες οικονομικές δυσκολίες, οι οποίες τελικά ξεπεράστηκαν. Ο Παναγής Σκουζές κατάφερε να αποκτήσει μεγάλη περιουσία και να γίνει ένας από τους κοτζαμπάσηδες της Αθήνας.

Η οικογένεια Μποτασέων

Από τον Δημήτρη Γιαννακάκη

Παναγιώτης Μπότασης

Γεννήθηκε το 1784 περίπου. Ήταν αδελφός του Γκίκα. Μαζί με τους Γεώργιο Πάνου και Αναστάσιο Ανδρούτσο εξέγειρε την Ύδρα. Το φθινόπωρο του 1823 πήγε με αποστολή ως ναύαρχος του στόλου των Σπετσών στο Μεσολόγγι και έμεινε εκεί μέχρι το 1824. Έγινε μέλος του Εκτελεστικού Σώματος. Πέθανε τον Οκτώβριο του 1824 στην Αθήνα.

Γκίκας Μπότασης

Γεννήθηκε γύρω στο έτος 1797. Με την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης στις Σπέτσες στις 3 Απριλίου 1821 ο Γκίκας πήγε στο Κρανίδιο, από όπου ήταν η καταγωγή της οικογένειας των Μποτασαίων και εξέγειρε τους Κρανιδιώτες. Μετά από αυτό πήγε στο Άργος και συνεργάστηκε με τη Μπουμπουλίνα και ξεσήκωσε και εκεί τους κάτοικους της περιφέρειας. Προπαρασκεύασε επίσης την Πολιορκία του Ναυπλίου. Πολιτικός πήρε μέρος στην Α' Εθνοσυνέλευση Επιδαύρου ως παραστάτης παραστάτης νήσου Σπετσών. Πέθανε στο Ναύπλιο το 1831 πάμφτωχος.

Κυριάκος Τζαβέλλας

Από την Δανάη Κοντογιώργη

Δευτερότοκος γιος του Φώτη Τζαβέλα. Έζησε τα πρώτα χρόνια του στην Κέρκυρα. Έγινε αρχηγός –καπετάνιος από πολύ νεαρή ηλικία, από τα 19 του χρόνια! Συνεργάστηκε με πολλούς οπλαρχηγούς, όπως και με τον Καραϊσκάκη στη μάχη της Άμφιλιας (14.7.1824)

Αναστάσιος Τσαμαδός

Από τη Μελίνα Αποστόλου

Ο ήρωας που αποφάσισα να ασχοληθώ είναι ο **Αναστάσιος Τσαμαδός**, του οποίου το όνομα έχει δοθεί σε κεντρικό δρόμο στον Πειραιά κοντά στο σχολείο μας. Ο Αναστάσιος Τσαμαδός ήταν σπουδαίος Έλληνας αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Ήταν ένας από τους επικεφαλής των Ελληνικών δυνάμεων στην Πτώση της Σφακτηρίας και έπεσε ηρωικά στο καθήκον μαζί με τον Αναγνωσταρά και τον Σανταροζά. Για την συνολική προσφορά του στον αγώνα, τιμήθηκε μετά θάνατον από την Ελληνική πολιτεία με τον βαθμό του Ναυάρχου.

Γεννήθηκε στην Ύδρα το 1774. Χαρακτηριζόταν ως ατρόμητος ναύτης ενώ ήταν καπετάνιος του ιστορικού μπρικιού Άρης και αρχηγός μοίρας υπό τον Ανδρέα Μιαούλη. Ήταν ο πρώτος που όρμησε στη Χίο και επιτέθηκε στο ντελίι του Καπητάν Πασά. Συμμετείχε επίσης στη ναυμαχία των Πατρών. Σκοτώθηκε στην Πτώση της Σφακτηρίας το 1825, αφήνοντας τον θάνατο.

Κωνσταντίνος Μουρούζης

Από την Εύη Κούκου

Ο Κωνσταντίνος Μουρούζης (Φανάρι 1786 - Κωνσταντινούπολη 4 Απριλίου 1821) από την Οικογένεια Μουρούζη ήταν Φαναριώτης πρίγκιπας, που διετέλεσε Μέγας Διερμηνέας.

Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη και ήταν γιοστού Αλέξανδρου Μουρούζη, ηγεμόνα της Βλαχίας και της Μολδαβίας και της Ζωής Ροζέτι/Ρωσέτη. Νυμφεύτηκε στο Φανάρι στις 9 Φεβρουαρίου 102 τη Ραλλού Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου

Καταγόταν από παλιά φαναριώτικη οικογένεια, τα μέλη της οποίας παραδοσιακά λάμβαναν υψηλές θέσεις στον κρατικό μηχανισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Παππούς του ήταν ο Κωνσταντίνος Μουρούζης.

Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και εργάστηκε για την οργάνωση της επανάστασης. Τον Φεβρουάριο του 1821 διορίστηκε στη θέση του Μεγάλου Δραγουμάνου.

Σαραντα ημέρες μετά τον διορισμό του αποκεφαλίστηκε. Τις συνθήκες αποκεφαλισμού του περιγράφει ο ιερέας της αγγλικής πρεσβείας στην Κωνσταντινούπολη R. Walsh: ο Μουρούζης περνούσε έφιππος κοντά στην ακτή του Βοσπόρου, όταν τον πλησίασε κάποιος και του έδωσε μία επιστολή του Αλέξανδρου Υψηλάντη, που τον καλούσε να συμμετάσχει στην προετοιμασία του Αγώνα· ο Μουρούζης έσπευσε να ειδοποιήσει τους Υπουργούς της Πύλης. Εκείνοι τον συμβούλευσαν να τη μεταφράσει στο σουλτάνο, παραλείποντας τμήμα της επιστολής, που αναφερόταν σε πρόσωπα πολύ γνωστά. Όταν όμως ο σουλτάνος ζήτησε να του την μεταφράσει και ένας Ρωμιός κηπουρός, διαπίστωσε την παράλειψη και έδωσε εντολή να αποκεφαλιστεί· η εκτέλεση πραγματοποιήθηκε στο γνωστό κίосκι μπροστά στον ίδιο τον σουλτάνο.

Μιχαήλ Κομνηνός Αφεντούλης

Από τη Μαργαρίτα Λαγωνίκου

Ο Κομνηνός Αφεντούλιεφ ή Αφεντούλης (1769-1855) ήταν Ρώσος αξιωματικός ελληνικής καταγωγής. Πρόκειται για μια αινιγματική, αμφιλεγόμενη προσωπικότητα. Είναι γνωστός κατά κύριο λόγο για τις ενέργειές του ως διοικητής στην Κρήτη κατά τη διάρκεια της κρίσιμης περιόδου του 1822-1823.

Γεννήθηκε το 1769 στη Νίζνα της Ρωσίας από γονείς για τους οποίους οι πληροφορίες περιορίζονται στην ευπορία τους, την ελληνική τους καταγωγή και τη συγγένειά τους με την οικογένεια των Υψηλάντηδων. Απ' όσα γνωρίζουμε, φοίτησε στη στρατιωτική σχολή της Πετρούπολης και έφτασε έως και τον βαθμό του

ταγματάρχη, στη συνέχεια λέγεται ότι υπηρέτησε στο διπλωματικό σώμα και ενώ ο ίδιος ισχυρίστηκε πως υπηρέτησε στο πλευρό του Τσάρου για 27 χρόνια, η ιδιότητά του στο σώμα καθώς και η συνεισφορά του εκεί ευρύτερα είναι ανεπιβεβαίωτες.

Βρέθηκε στην Ελλάδα την περίοδο έναρξης της επανάστασης ακολουθώντας τον Αλέξανδρο Κατακουζηνό, με σκοπό να υποστηρίξει το επαναστατικό κίνημα. Τότε, ζητήθηκε από τον προαναφερόμενο να γίνει διοικητής της Κρήτης, εντούτοις εκείνος αρνήθηκε και, αντ' αυτού, κατά μερικούς πρότεινε να πάρει ο Μιχαήλ τη θέση του, ενώ κατ' άλλους ο ίδιος προσφέρθηκε από μόνος του. Εν πάση περιπτώσει, ο Υψηλάντης ενέκρινε την τοποθέτηση του.

Έπειτα από μία, όπως χαρακτηρίζεται από πολλούς, εντυπωσιακή άφιξη, τόσο οι κάτοικοι όσο και οι οπλαρχηγοί έδειξαν αρχικά σ' αυτόν εμπιστοσύνη και υπάκουσαν στις εντολές του. Παρ' όλ' αυτά, τελικά, στο θέαμα της διοίκησής του διατυπώθηκαν αντιφατικές απόψεις όσον αφορά τον ίδιο και τις ενέργειές του: κατά κάποιους, ο Αφεντούλης υπήρξε ένας άνθρωπος με στρατιωτικές και διοικητικές ικανότητες που ενδιαφερόταν για την εξέλιξη της ελληνικής επανάστασης και την απελευθέρωσή της, ο οποίος όμως βρέθηκε να διοικήσει μια άγνωστη γι' αυτόν περιοχή σε μια εξαιρετικά δύσκολη περίοδο και επομένως για αυτό δεν απέδωσε ιδανικά. Άλλοι, αποδίδουν την ατελέσφορη διοίκησή του στην αλαζονεία και την αυταρχικότητά του. Οι υποψίες προς το άτομό του άρχισαν να αυξάνονται όταν αυτοανακηρύχθηκε αρχιστράτηγος και η αρνητική στάση απέναντί του αποκορυφώθηκε την άνοιξη του 1822, όταν όχι μόνο φάνηκε απρόθυμος να συνεργαστεί είτε με τους τοπικούς αγωνιστές είτε με την ανώτερη διοίκηση, αλλά και οι μάχες που πραγματοποιήθηκαν υπό τη διοίκησή του την ίδια περίοδο δεν έφεραν το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Αντιλαμβανόμενος τη σοβαρότητα της κατάστασης, ο ίδιος ζήτησε να παραιτηθεί, αίτημα το οποίο χωρίς δυσκολίες έγινε αποδεκτό.

Εξαιτίας της επικρατούσας ατμόσφαιρας, τα κίνητρά του καθώς και η εγκυρότητα των παρασήμων, της σφραγίδας, μέχρι και του ονόματός του τέθηκαν υπό αμφισβήτηση. Έτσι, κατασχέθηκαν τα έγγραφα του και ο ίδιος τέθηκε υπό περιορισμό. Αργότερα, επέμεινε ιδιαίτερα στην ανάκτηση των εγγράφων του ώστε να αποδείξει την κατ' εκείνον αλήθεια για τη φύση της δράσης του στην Κρήτη.

Προς το τέλος της ζωής του ο Μιχαήλ Αφεντούλης βρίσκεται στη Φλωρεντία όπου και αποβιώνει εν έτει 1855 και κηδεύεται στο κοιμητήριο της ελληνικής κοινότητας στο Λιβόρνο.

A handwritten signature in Greek, reading "Μιχαήλ Κομνηνός Αφεντούλης". The signature is written in a cursive, flowing style with large, decorative flourishes.

Η Σφαγή της Χίου

Από την Αναστασία Ιορδάνου

Η σφαγή της Χίου αναφέρεται στην σφαγή δεκάδων χιλιάδων Ελλήνων της Χίου από τον Οθωμανικό στρατό. Το γεγονός συνέβη 30 Μαρτίου του 1822. Είχε προηγηθεί ο ξεσηκωμός του νησιού στις 11 Μαρτίου 1822, με την απόβαση εκστρατευτικού σώματος Σαμιωτών. Οι Οθωμανοί κλείστηκαν αρχικά στο κάστρο. Στις 30 Μαρτίου έφθασε ο οθωμανικός στόλος ο οποίος έλυσε την πολιορκία και άρχισε τη σφαγή του ορθόδοξου πληθυσμού με τη συμμετοχή και ατάκτων μουσουλμάνων που κατέφθαναν από τις ακτές της Μ. Ασίας με κάθε είδους πλεούμενο.

Η Σφαγή της Χίου→ πίνακας του Ευγένιου Ντελακρουά:

Ο Ντελακρουά, έχοντας επηρεαστεί από τη βάρβαρη σφαγή και την ανείπωτη ανθρώπινη τραγωδία αυτού του ιστορικού γεγονότος, ζωγραφίζει αυτόν τον συγκλονιστικό πίνακα, καταφέροντας να αποδώσει τίτλο τιμής στην Ελληνική Επανάσταση, στην οποία συμμετείχε πνευματικά και ιδεολογικά μέσα από τον θαυμασμό του για τον λόρδο Μπάιρον που πέθανε το 1824 στο πολιορκημένο Μεσολόγγι.

Η Ναυμαχία του Ναυαρίνου

Από την Άννα-Ζωή Καπούζη

Η **Ναυμαχία του Ναυαρίνου**, έγινε στις 20 Οκτωβρίου του 1827. Μια τεράστια δύναμη πυρός από πλοία του Βρετανικού, Γαλλικού και Ρωσικού στόλου βύθισαν τα πλοία Οθωμανικού και Αιγυπτιακού στόλου και έδωσαν έτσι μια ανάσα στην Ελληνική Επανάσταση που εκτός των εσωτερικών διενέξεων πνιγόταν στο αίμα από τους Οθωμανούς. Οι συμμαχικές Μεγάλες Δυνάμεις νίκησαν έναν αριθμητικά μεγαλύτερο στόλο....

Μετά την πτώση της Ακρόπολης στις 24 Μαΐου 1827 και την επικράτηση του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο, η Επανάσταση του '21 έπνεε τα λoίσθια. Σε αυτή τη δύσκολη στιγμή για την Ελλάδα, η ευρωπαϊκή διπλωματία άλλαξε στάση και άρχισε να διάκειται ευμενώς προς τους Έλληνες.

Έτσι, στις 24 Ιουνίου 1827 υπογράφηκε στο Λονδίνο συνθήκη μεταξύ Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας. Η υπογραφή της Συνθήκης προέβλεπε την κατάπαυση πυρός μεταξύ των Τούρκων της Πύλης και των Ελλήνων, αλλά η συμφωνία ήταν κενού περιεχομένου αφού οι Οθωμανοί δεν την εφάρμοσαν, θεωρώντας την Ελλάδα ιδιοκτησία τους. Οι τρεις Μεγάλες Δυνάμεις και παρά τη φιλοτουρκική πολιτική της Ρωσίας, πίεζαν την Πύλη να σταματήσει τις εχθροπραξίες αλλά όλες τους οι προσπάθειες έπεφταν στο κενό. Ο Ιμπραήμ κρατούσε τον στόλο του στην περιοχή της Πύλου, τρομοκρατώντας την Πελοπόννησο και κωλυσιεργούσε την αποχώρησή του με το επιχείρημα ότι περιμένει εντολές από την Πύλη. Δεν γνώριζε όμως ότι ένας μυστικός όρος της συνθήκης ήταν ότι μετά από ένα μήνα μπορούσε να επιβληθεί με τη βία....

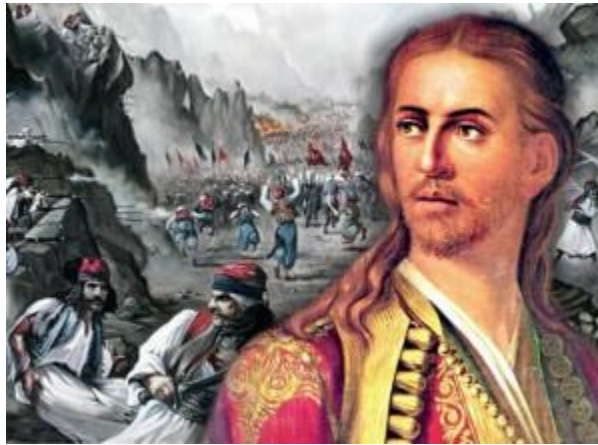
Οι επικεφαλής των συμμαχικών δυνάμεων, αντιναύαρχος Κόδρινγκτον, υπoναύαρχος Δεριγνί και υπoναύαρχος Χείδεν στις 18 Οκτωβρίου πήραν την απόφαση ότι δεν μπορούσαν να παραμένουν θεατές των θηριωδιών που διέπρατταν σε βάρος των Ελλήνων τα στρατεύματα του Ιμπραήμ....

Το Λονδίνο είχε δώσει έτσι κι αλλιώς το «πράσινο φως», ότι αν χρειαστεί μπορεί να εφαρμοστεί η διπλωματία των κανονιών. Η δημιουργική ασάφεια της διατύπωσης άφηνε πολλά περιθώρια ερμηνείας στους επικεφαλής του συμμαχικού στόλου. Οι τρεις ναύαρχοι έστειλαν τελεσίγραφο στον Ιμπραήμ να απομακρύνει προς Αίγυπτο ή προς την Κωνσταντινούπολη τα πλοία του διαφορετικά η μόνη λύση ήταν η επίθεση... Τα συμμαχικά πλοία εκτός από τα κανόνια των αντίπαλων πλοίων είχαν να αντιμετωπίσουν και πυροβόλα από τα κοντινά φρούρια των Τούρκων στη στεριά. Η έλευση του Ρωσικού στόλου ακριβώς σε αυτή τη συγκυρία σε συνδυασμό με τη βρετανική και γαλλική ναυτοσύνη άλλαξαν τη δυναμική. Ο πλοίαρχος Χείδεν επικεφαλής των ρωσικών πολεμικών μπήκε στο Ναυαρίνο την κρίσιμη ώρα που τα άλλα συμμαχικά πλοία είχαν υποστεί ζημιές και κάποιες απώλειες στα πληρώματά τους και έδωσε τον αέρα της νίκης στους συμμάχους σφυροκοπώντας και αυτός τον στόλο του Ιμπραήμ....

Τα πλοία σχεδόν ακουμπούσαν το ένα το άλλο. Οι σύμμαχοι νικούσαν και ο Τουρκοαιγυπτιακός στόλος ή βυθίστηκε ή οι καπεταναίοι των πλοίων παραδόθηκαν στους συμμάχους... Η νίκη του στόλου των συμμαχικών δυνάμεων στο Ναυαρίνο ήταν καθοριστική και επιτάχυνε τις εξελίξεις, οδηγώντας τελικά στην απελευθέρωση της Ελλάδας.

Στη ναυμαχία του Ναυαρίνου οι Μεγάλες Δυνάμεις πήραν μέρος με: 10 πολεμικά πλοία, 10 φρεγάτες, 4 Μπρίκια και 3 βάρκες. Ο Οθωμανικός στόλος αποτελείται από: 3 πολεμικά πλοία, 17 φρεγάτες, 30 κορβέτες, 28 Μπρίκια, 5 βάρκες και 5 ή 6 πυρπολικά. Οι σύμμαχοι μέτρησαν 650 νεκρούς και τραυματίες ενώ οι Οθωμανοί είχαν 6.000 νεκρούς και έχασαν 60 πλοία τους. Μετά τη ναυμαχία η Οθωμανική αυτοκρατορία δεν μπορούσε να επιβάλει όρους αλλά μόνο να συμβιβάζεται. Η επανάσταση δικαιώθηκε την ώρα που έσβηνε αλλά ο δρόμος για τον καθορισμό συνόρων ήταν ακόμη μακρύς...

Περιοχές με ρόλο στην Επανάσταση

Θήβα

Από την Ευδοκία Αποστολοπούλου

(έναυσμα από την οδό Θηβών)

Η περιοχή που άνοιξε και έκλεισε την επανάσταση. Τις πρώτες μέρες της Επανάστασης, στις αρχές του Απριλίου 1821, ο Βασίλης Μπούσγος υπό τις διαταγές του Αθανάσιου Διάκου κατέλαβε τη Θήβα χωρίς να δώσει μάχη, ενώ οι Τούρκοι είχαν καταφύγει στη Χαλκίδα μαζί με τις οικογένειές τους. Οι επαναστάτες κατέλαβαν το ύψωμα του Ανηφορίτη, απ' όπου, μετά την επιστροφή τουρκικής φρουράς στην πόλη, εξαπέλυαν επιθέσεις μέχρι τον Ιούνιο του 1821. Εναντίον των επαναστατών της ανατολικής Ελλάδας, ο σουλτάνος έστειλε τον Ομέρ Βρυώνη και τον Κιοσέ Μεχμέτ Πασά, με 10 χιλιάδες πεζούς και ιππείς. Ο Διάκος με τους οπλαρχηγούς Πανουργιά, Δυοβουνιώτη και δύναμη 1500 ανδρών αποφάσισαν να εμποδίσουν την κάθοδο των Τούρκων στην Αλαμάννα. Στις πρώτες επιθέσεις των Τούρκων, οι οπλαρχηγοί αποχώρησαν, ο Διάκος έμεινε μόνος του με 18 παλικάρια και πέρασε στην αθανασία. Το έτος **1829** ο Υψηλάντης επιχείρησε την απελευθέρωση της Θήβας της οποίας η φρουρά απαρτιζόταν από περίπου 2.000 πεζούς και 300 ιππείς. Αυτή την περίοδο, στην περιοχή της Θήβας, υπό την τουρκική κατοχή βρίσκονταν ο φράγκικος πύργος και οι συνοικίες των Αγίων Θεοδώρων και του Πυρίου. Ο Υψηλάντης προκειμένου να πετύχει τον στόχο του έπρεπε να εξασφαλίσει ότι δε θα σταλούν δυνάμεις για την ενίσχυση των Τούρκων από την Αττική και την Εύβοια. Για τον λόγο αυτό, ο Βάσσος Μαυροβουνιώτης και ο Νικόλαος Κριεζιώτης, με τη βοήθεια άλλων αγωνιστών, κατευθύνθηκαν στην περιοχή ανάμεσα στη Χασιά και το Μενίδι και στον Ανηφορίτη αντίστοιχα έχοντας τον ρόλο του αντιπερισπασμού. Πράγματι, η φρούρηση της Θήβας παραμελήθηκε ενώ ο Ομέρ Πασάς αντικαταστάθηκε από τους Νιζάμ Πασά και Οτζάκ Αγά.

Ο Υψηλάντης, λοιπόν, τη νύχτα της 18ης Μαΐου με επτακόσιους άντρες και χρησιμοποιώντας το σκοτάδι προς όφελος του, ξεκίνησε από τη μονή της Πελαγίας και κατάφερε να εγκατασταθεί στα ερείπια της Θήβας. Οι αιφνιδιασμένοι Τούρκοι με βιασύνη κατασκεύασαν δυο προμαχώνες, έναν πάνω στο Αμφείο και έναν στη νότια άκρη των Αγίων Θεοδώρων. Όσον αφορά την οργάνωση των Ελλήνων, ο Υψηλάντης έστησε το στρατηγείο του στα ερείπια του ναού του Ευαγγελιστή Λουκά ενώ τοποθέτησε τη φρουρά του με επικεφαλής τον Σπύρο Μήλιο στο λόφο του Ισμήνιου Απόλλωνα. Επίσης, ο ναός του Αγίου Νικολάου του Μορεοδένδρη μετατράπηκε σε πυριτιδαποθήκη. Τα υπόλοιπα τμήματα των δυνάμεων του Υψηλάντη παρατάχθηκαν σε διάφορους προμαχώνες υπό τις διαταγές των Ιωάννη Ρούκη, Χριστόδουλο Χατζηπέτρο, Γεώργιο Σκουρτανιώτη, Διονύσιο Ευμορφόπουλο, Ιωάννη Κλίμακα και Στέφανο Νεβίτσα. Τις 5 ημέρες που ακολούθησαν, η μάχη μεταξύ Τούρκων και Ελλήνων πραγματοποιήθηκε με τη μορφή κανονιοβολισμών και σταμάτησε όταν και τα δύο αντίπαλα στρατόπεδα ανέμεναν την άφιξη ενισχύσεων. Ο Ομέρ Πασάς, όταν ενημερώθηκε για τις εξελίξεις στην περιοχή της Θήβας και του Ανηφορίτη, αποφάσισε να επιτεθεί στην τελευταία πράγμα και το οποίο έκανε με μεγάλη μανία χωρίς όμως επιτυχία με αποτέλεσμα να επιστρέψει ηττημένος στη Χαλκίδα με 300 νεκρούς και τραυματίες. Οι Έλληνες τον καταδίωξαν ως την Ξηρόβρυση όμως σώθηκε από σίγουρη αιχμαλωσία με τη βοήθεια του Καραμπαμπά.

Κάρυστος

Από την Έλλη Γεωργακάκη

(ένανσμα από την οδό Καρύστου)

Στον πρώτο χρόνο της Επανάστασης από την Κάρυστο εφοδιάζονταν τα φρούρια της Πελοποννήσου και της Κρήτης. Η Εύβοια επαναστάτησε τον Μάιο του 1821 με ηγέτες τους Βερούση, Γοβιό και επίσκοπο Καρύστου Νεόφυτο, αναγκάζοντας τους Τούρκους να κλειστούν στα φρούρια της Καρύστου και της Χαλκίδας. Οι Έλληνες ηττήθηκαν σε διάφορες μάχες αλλά κατανίκησαν τα στρατεύματα του Ομέρ Βρυώνη στα Βρυσάκια. Το 1822 ο Οδυσσέας Ανδρούτσος κινήθηκε προς πολιορκία της Καρύστου αλλά γρήγορα εγκατέλειψε την προσπάθεια. Ωστόσο οι επαναστάτες είχαν επικρατήσει σε πολλά μέρη της Εύβοιας και όπως προκύπτει από οθωμανικές πηγές, ο διοικητής της Καρύστου Ομέρ μπέης ζητούσε συνεχώς από την κυβέρνησή του βοήθεια για να αντέξει στην πολιορκία. Τον Ιούλιο του 1823 εστάλη από τη Σμύρνη βοήθεια από 3.000 άνδρες και πολεμικό υλικό για την Κάρυστο και τη Χαλκίδα. Στα τέλη του 1823 οι Έλληνες υπό τον Νικόλαο Κριεζώτη έκαναν άλλη μια προσπάθεια να πολιορκήσουν την Κάρυστο μετά από μάχες στους Καραίους, το Μαρμάρι και το Αλιβέρι. Στη μάχη της Καρύστου, στις 23 Νοεμβρίου 1823, σώμα επτακοσίων Τούρκων στρατιωτών από τη Χαλκίδα επιτέθηκε στους Έλληνες πολιορκώντας την Κάρυστο. Οι Έλληνες υπό τις διαταγές του Οδυσσέα Ανδρούτσου τους απέκρουσαν με επιτυχία. Οι Τούρκοι συνέχισαν τις εκκλήσεις προς την Πύλη για ανεφοδιασμό και ενισχύσεις. Τον Μάρτιο του 1824 έφτασαν στην Κάρυστο και τη Χαλκίδα 1.000 Αλβανοί μισθοφόροι και αργότερα έφτασε και σώμα γενιτσάρων. Οι επαναστάτες έλυσαν οριστικά την πολιορκία της Καρύστου στα τέλη Ιουνίου του 1824. Το 1825 έγινε ναυμαχία μπροστά στο κάστρο της Καρύστου μεταξύ πλοίων των γειτονικών νησιών και του τουρκικού στόλου που συνόδευε φορτηγά πλοία με εφόδια. Τον Μάρτιο του 1826 άρχισε πολιορκία της Καρύστου από τον Φαβιέρο η οποία διήρκεσε 24 μέρες. Η φρουρά της Καρύστου νίκησε τους επαναστάτες. Σώζεται τουρκικό έγγραφο με το οποίο ο αρχηγός της φρουράς της Καρύστου διατάσσεται να αποστείλει τα κεφάλια

και τα αυτιά των επαναστατών που ηττήθηκαν. Αυτή ουσιαστικά ήταν και η τελευταία πολεμική επιχείρηση της Επανάστασης στην Κάρυστο.

Οι αφανείς ήρωες μέσα από τα Απομνημονεύματα των Κασομούλη, Μακρυγιάννη, Κολοκοτρώνη, Φωτάκου

Κάθε χρόνο πραγματοποιείται ο εορτασμός της επετείου το 1821, ο οποίος περιλαμβάνει την απόδοση φόρων τιμής στους καταξιωμένους ήρωες της ελληνικής επανάστασης και την ενθύμηση των θαρραλέων πράξεων τους για τη διαφύλαξη της πατρίδας. Αναμφίβολα, τα ονόματα των επιφανέστερων ηρώων της επανάστασης αποτελούν, δικαιωματικά, αναπόσπαστο κομμάτι των εορτασμών αυτών και εξυμνούνται αναλόγως. Ωστόσο, την ίδια στιγμή υπάρχουν ορισμένοι αγωνιστές της επανάστασης οι οποίοι, παρά την ανεκτίμητη συμβολή τους την περίοδο της επανάστασης, παραλείπονται από τα σχολικά βιβλία και εορτές και έχουν σχεδόν ξεχαστεί με το πέρασμα του χρόνου. Στην πραγματικότητα, τα πρόσωπα αυτά είναι οι φωνές που δεν εισακουστήκαν μέσα από το εκκωφαντικό βουητό της επανάστασης και χάθηκαν μέσα στο πλήθος των γεγονότων του 1821. Αυτοί είναι οι αφανείς ήρωες μιας επανάστασης που είναι καταδικασμένοι στο παρασκήνιο της, παρά το κρίσιμο ρόλο που διαδραμάτισαν στην εξέλιξη της. Για αυτό το λόγο, ως Έλληνες πολίτες, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε την αδιαμφισβήτητη προσπάθειά τους και τη συνεισφορά τους στην ιστορία της πατρίδας έτσι ώστε να τιμήσουμε μνήμη τους όπως ακριβώς της αρμόζει.^[1]

Α. Αρχείο Κασομούλη

Στην επέτειο για τα 100 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση εγκρίνεται η έκδοση των Απομνημονευμάτων του Κασομούλη, που ήταν Μακεδόνας αγωνιστής του 1821, ήδη από τα 22 του χρόνια. Εκεί βρίσκουμε τη δική του οπτική. Παράλληλα με τους επώνυμους ήρωες της Επανάστασης υπάρχουν και ήρωες σημαντικοί αλλά μη γνωστοί! Για εμάς τους νεότερους ο αγώνας των Ελλήνων για ανεξαρτησία, κατά την διάρκεια της τουρκοκρατίας, είναι κυρίως κάποια γνωστά πρόσωπα ηρώων και σημαντικές μάχες της επανάστασης όπως τις διδαχθήκαμε στο σχολείο και τις γιορτάσαμε στις σχολικές επετείες. Όμως στην πραγματικότητα, οι σελίδες του αγώνα για την Ελευθερία, γράφτηκαν και από χιλιάδες απλούς καθημερινούς ήρωες και αγωνιστές λιγότερο γνωστούς, οι οποίοι με τον αγώνα τους συνέβαλαν ουσιαστικά στην εθνική παλιγγενεσία.

Ένας τέτοιος ήρωας ήταν και ο Νίκος Τσιάρας για τον οποίο μαθαίνουμε σημαντικά στοιχεία μέσα από τα ενθυμήματα του αγωνιστή της Επανάστασης του 1821 και ιστορικού, Νικόλαου Κασομούλη. Ο Νίκος Τσιάρας ήταν ένας από τους σημαντικότερους και ηρωικότερους αρματολούς της επανάστασης.

Ο Κασομούλης εκτός των άλλων περιγράφει με λεπτομέρειες σημαντικά ιστορικά γεγονότα όπως την σχέση Τούρκων και Ρώσων και τις εναλλαγές που είχαν μέσα στα χρόνια, το κοινό τους μέτωπο εναντίον των Γάλλων για τα Ιόνια νησιά, την πτώση της Πρέβεζας καθώς και τον Σουλιώτικο πόλεμο. Σημαντικές αναφορές γίνονται και στην διαχείριση των εδαφών από τις παραδοσιακές οικογένειες των αρματολών η οποία καθόριζε και την σχέση τους με τον Αλή Πασά.

Σε πολλά από αυτά τα γεγονότα ο Τσιάρας, μαζί με άλλες οικογένειες αρματολών, έπαιξαν καταλυτικό ρόλο στην έκβαση τους. Ο Τσιάρας ξεχώρισε για την φιλοτιμία και την δικαιοσύνη του. Διακρίθηκε για τα σημαντικά χτυπήματα από στεριά και θάλασσα στις περιοχές του Ολύμπου και την Μακεδονία λειτουργώντας και ως πειρατής.

Χαρακτηριστικά περιγράφεται η ρήξη του με τον Αλή Πασά μετά την πτώση του Σουλίου τινάζοντας στον αέρα την ανακωχή μαζί του. Ο ίδιος αφού δολοφόνησε αξιωματούχο κατέφυγε στον Όλυμπο όπου συνέχισε την επιδρομή προς τους Οθωμανούς και επικηρύχθηκε από Τούρκους και κοτζαμπάσηδες. Το 1807 και ενώ πέτυχε μια σημαντική νίκη ενάντια σε μία μεγάλη δύναμη Τουρκαλβανών στα παράλια της περιοχής του Λιτόχωρου, πυροβολήθηκε και τραυματίστηκε θανάσιμα. Σαν τον Νίκο Τσιάρα υπήρξαν πάρα πολλοί αρματολοί αγωνιστές οι οποίοι κατάφεραν σημαντικά πλήγματα στον Τουρκικό ζυγό και σε όλες τις δυνάμεις που συνθηκολόγησαν και συμμαχήσαν μαζί τους.[2]

Σύμφωνα με τα ενθυμήματα του Κασομούλη καθοριστικό ρόλο πριν αλλά και κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 είχαν οι Λαζαίοι. Ήταν οικογένεια κλεφτών και αρματολών με μόρφωση και αρχές, η οποία έδρασε στην ευρύτερη περιοχή του Ολύμπου και στη θάλασσα. Μερικές από τις σημαντικότερες ενέργειές τους, ήταν η συμμετοχή τους σε υποκινήσεις των επαναστάσεων των Ελλήνων και η σχεδίαση εχθρικών ενεργειών κατά του προδότη Βλαχοθεόδωρου. Ακόμη, πολλοί αγωνιστές που ανέλαβαν αξιώματα και εντάχθηκαν στο τμήμα του Νίκου Τζιάρρα, ήταν τα πρωτοπαλίκαρα του πατέρα του και άλλοι, οι οποίοι ανέπτυσαν και προωθούσαν επαναστατικό πνεύμα στον λαό, καθώς διοργάνωναν μία νέα εξέγερση με σκοπό την απελευθέρωση των Ελλήνων. Αξίζει να σημειωθεί επίσης, πως και οι Τζιαράδες επέκτειναν το αγωνιστικό πνεύμα κατά τη διάρκεια της επανάστασης. Πιο συγκεκριμένα, βοήθησαν στη δραπέτευση του Νικόλαου Φαρμάκη, ενός οπλαρχηγού της ελληνικής επανάστασης. Μία άλλη προσωπικότητα με καλλιεργημένο και επαναστατικό νο ήταν ο Παπα-Θύμιος Θεοδωράκης, ο οποίος ακολούθησε το ελάγγελμα της ιεροσύνης. Ωστόσο, όταν πέθανε ο πατέρας του, τον διαδέχτηκε στο αρματολίκι και ανέπτυξε αξιόλογη δραστηριότητα. Πέτυχε να ενώσει όλους τους αρματολούς της Στερεάς Ελλάδας και ενισχύθηκε και από τα Επτάνησα με τη σύμπραξη των Ρώσων. [3]

Το μαρτύριο του παπα-Θύμιου

B. Αρχείο Φωτάκου

Ο Φωτάκος με ευγλωττία και ειλικρίνεια περιγράφει διάφορα χαρακτηριστικά επεισόδια από την πολιορκία της Τρίπολης.

Ξεχωρίζουν κάποια πρόσωπα όπως ο Αλβανός Ελμάς μπέης. Οι Αλβανοί ήταν μισθοφόροι των Τούρκων, γενναίοι πολεμιστές αλλά και παραδόπιστοι. Βλέποντας το μάταιο της αντίστασης και έχοντας σχέσεις με βετεράνους κλεφταρματολούς όπως τον Κολοκοτρώνη, προσπαθεί να σώσει τους άντρες του. Έρχεται σε έντιμη συμφωνία με τους Έλληνες και καταφέρνει να σώσει τους άντρες του. Οι Τούρκοι, παρόλο που τον υποπτεύονταν, δεν κατάφεραν να τον σταματήσουν. Χαρακτηριστική είναι και η άλωση της Τρίπολης. Οι απλοί στρατιώτες είναι αυτοί που τελικά κατάφεραν να ανεβούν στα τείχη, αφού είχαν συνάψει σχέσεις και είχαν δοσοληψίες με Οθωμανούς στρατιώτες. Οι αρχηγοί των Ελλήνων μάλλον καθυστερημένα

αντελήφθησαν τι συνέβαινε και έκαναν επίθεση. Η μοίρα των Τούρκων αμάχων ήταν τραγική. Ο σκληροτράχηλος Φωτάκος προσπάθησε να δικαιολογήσει τα γεγονότα, φαίνεται όμως και αυτός σοκαρισμένος από τη σφαγή. Με ειλικρίνεια αναφέρει πως πολλοί Τούρκοι με γενναιότητα προσπάθησαν να αντισταθούν ,όπως ο μισητός Τσεκούρας. Αυτός σκότωσε πρώτα την οικογένειά του και έπεσε μαχόμενος. Τίποτα όμως δεν μπόρεσε να τους γλυτώσει από την οργή των επαναστατημένων ραγιάδων^[4]

Στην 1^η Μαρτίου ο Κολοκοτρώνης στρατοπέδευσε στο χωριό Σαραβάλι με 6.500 Πελοποννήσιους και κάποιους Ζακυνθινούς. Οι στρατιώτες περνώντας από την επαρχία της Γαστούνης μάζεψαν όλα τα τύμπανα και τα όργανα για το χορό και το βράδυ άρχισαν να τα χτυπούν σε ψηλά σημεία, προκαλώντας μεγάλη αναστάτωση στους Τούρκους που τους παρακολουθούσαν.

Στις 2 Μαρτίου στην πολιορκία των Πατρών οι Έλληνες πολέμησαν και σκότωσαν πενήντα Τούρκους . Στη μάχη αυτή ο γενναίος Κολοκοτρώνης πολέμησε γενναία. Κάποια στιγμή ένας μεγαλόσωμος Τούρκος τον πήρε αγκαλιά και τον χρησιμοποίησε σαν ασπίδα για να προστατευτεί από τα χτυπήματα των Ελλήνων. Στο τέλος ο γενναίος τον λυπήθηκε και τον έσωσε από τα χέρια των συμπολεμιστών του .

Στις 9 Μαρτίου οι Τούρκοι πήραν την πολεμική θέση στο Σκατοβούνι , αιφνιδίασαν 100 Έλληνες και τους σκότωσαν και νίκησαν και τους υπόλοιπους Έλληνες που πήγαν να πάρουν τη θέση αυτή .

Ο Κολοκοτρώνης έστειλε τον σημαιοφόρο του Πλαπούτα τον Σουμάνη να βάλει το μπαϊράκι (σημαία) του εκεί που ήταν το Γιουρούς μπαϊράκι το τουρκικό. Ο Σουμάνης ήταν Αλβανός Τούρκος ο οποίος μετά την άλωση της Τριπολιτσάς είχε μείνει με τον Πλαπούτα.

Όταν ο Σουμάνης έφτασε στο Γιουρούς μπαϊράκι είπε του τούρκου σημαιοφόρου να φύγει. Ο Τούρκος είπε στο Σουμάνη ότι είναι άπιστος και ότι έγινε ραγιάς (Έλληνας δηλαδή). Ο Σουμάνης βρήκε την ευκαιρία, χτύπησε με το κοντάρι της σημαίας τον Τούρκο και πήρε την θέση του.

Αργότερα ο γενναίος Κολοκοτρώνης μαζί με το Νικόλαο Μπούκουρα , το Γεώργιο Σέκερη τον Προκόπη Παππά Δημητρακόπουλου και άλλους 150 Έλληνες πολεμούσαν γενναία τους Τούρκους, σε ένα πατητήρι(«ληνό») του Σαΐταγα, οι οποίοι πολλές φορές επιτέθηκαν χωρίς να καταφέρουν να πάρουν το ληνό .Μετά την παρότρυνση του αρχηγού ο οποίος από μακριά τους φώναξε ότι οι Τούρκοι έφυγαν οι Έλληνες βγήκαν από το ληνό και κυνήγησαν τους Τούρκους. Στην ίδια μάχη ο Πλαπούτας με τους στρατιώτες του ανάγκασε τον Τουφεξίμπαση να κλειστεί με 10 Τούρκους σε άλλον ληνό παραπέρα. Το ληνό αυτό είχαν κάψει παλιότερα οι Τούρκοι. Ο Πλαπούτας έσπρωξε τον τοίχο και αυτός έπεσε αμέσως επειδή οι ξυλοδεσιές του ήταν καμένες . Ο Πλαπούτας κινδυνεύοντας να πλακωθεί από τους τοίχους μπήκε καβάλα στον ληνό να σώσει τον Τουφεξίμπαση με σκοπό να τον εξαγοράσει από την οικογένεια του για 200.000 γρόσια^[5]

Στο απόσπασμα από τα απομνημονεύματα του Φωτάκου(σ.166-184) διαφαίνεται ο κρίσιμος ρόλος που διαδραμάτισαν ορισμένα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της επανάστασης. Επιπλέον, μπορούμε εύκολα να διακρίνουμε την αφοσίωση και την γενναιότητα που απαιτείται από την πλευρά όχι μόνο των αγωνιστών αλλά και φαινομενικά ασήμαντων συντελεστών για την επίτευξη μιας νίκης και τη προστασία των στρατευμάτων. Η αφήγηση των γεγονότων από τον Φωτάκο αρχίζει από την άφιξη του Κολοκοτρώνη στο αρχηγείο του στο Σαραβάλι και την επακόλουθη άφιξη του Η. Χρυσοσπάθη, ενός απεσταλμένου ο οποίος τον πληροφόρησε πως δεν αργούσε η εισβολή των Τούρκων στη Πελοπόννησο. Έτσι, ο Κολοκοτρώνης αποφάσισε πως θα ήταν ιδανικότερη η διάλυση της πολιορκίας και η μεταβίβαση του στρατεύματος στη Τριπολιτσά και αργότερα στο Άργος. Συγχρόνως, συγκάλυψε στρατιωτικό συμβούλιο για να αντιληφθεί πόσοι από τους καπεταναίους θα του συμπαραστέκονταν και τα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν για την προστασία των κατοίκων της γύρω περιοχής.

Σύντομα μετά την ολοκλήρωση του συμβουλίου άρχισαν να υποχωρούν ολοένα και περισσότεροι καπεταναίοι από το στρατόπεδο με σκοπό να προστατεύσουν τις οικογένειες τους και τον εαυτό τους, έως ότου λιγότερο από το ένα τέταρτο του στρατεύματος παρέμεινε. Παρ'όλα αυτά, ο αρχηγός παρέμενε ακλόνητος, ενώ φρόντισε για την διαφύλαξη των γυναικών και των παιδιών στα γύρω χωριά καθώς και την ασφάλεια των πεζών στρατιωτών, οι οποίοι πάσχιζαν να δοθούν από τη μοιραία επίθεση των στρατιωτών.

Την ίδια στιγμή, έδωσε τη δυνατότητα επιλογής σε όσους στρατιώτες ήταν πρόθυμοι να τον ακολουθήσουν ,παρέχοντας ένα χρονικό περιθώριο των 8 ημερών για να προετοιμαστούν. Ωστόσο, οι προσπάθειες του απέβησαν άκαρπες καθώς οι Τούρκοι αντιλήφθηκαν τις προθέσεις των Ελλήνων και έκαψαν τις καλύβες και τα αρχηγεία τους.

Εν συνεχεία, παρά την έφοδο δώδεκα χιλιάδων Τούρκων στο φρούριο των Πατρών, ο αρχηγός μαζί με τους υπασπιστές και τους αναβάτες παρέμειναν στο Μονοδένδρι, οδηγώντας τελικά τους Τούρκους σε οπισθοχώρηση. Εν τω μεταξύ, οι γραμματείς του αρχηγού δούλευαν πυρετωδώς για να προετοιμάσουν τις προκηρύξεις του και τα γράμματα. Με αυτό το τρόπο, θα ενημέρωνε τους φίλους του για τη διάλυση της πολιορκίας, ενώ θα ζητούσε να παραβρεθούν όλοι στο Άργος σε μία έκκληση για βοήθεια. Έτσι, αφού ενημέρωσε ταχυδρομικά και τους υπόλοιπους, ο αρχηγός έστειλε απεσταλμένους για να βρουν τον Σισίνη και να ανακαλύψουν εάν πραγματικά σκόπευε να εμποδίσει το έμβασμα στη Γαστούνη, Οι απεσταλμένοι τελικά διαφύευσαν την είδηση και οδήγησαν τον Σισίνη στον αρχηγό. Στην συνάντησή τους, ο Σισίνης έδωσε όρκο τιμής στον αρχηγό πως θα τον υπηρετήσει στο έπακρο των δυνατοτήτων του αφού πληροφορήθηκε για τη διάσπαση της πολιορκίας και τον κίνδυνο που διέτρεχε η πατρίδα του. Στη συνέχεια, αφού ενέκρινε το σχέδιο του Κολοκοτρώνη, ανεχώρησε από το Πύργο με ένα στράτευμα των έξι χιλιάδες πεντακοσίων στρατιωτών , το οποίο όμως κατέληξε στους 500 στρατιώτες. Η σταδιακή αυτή μείωση οφειλόταν κυρίως στο γεγονός ότι οι περισσότεροι στρατιώτες ήταν να ελεύθεροι να γυρίσουν στις οικογένειές του. Συγχρόνως, στη συνέντευξη που πραγματοποιήθηκε μετά την άφιξη του Κολοκοτρώνη στην Ελευσίνα, ο ίδιο αναγνώρισε την αξιέπαινη συμβολή διαφόρων προσώπων στον αγώνα , όπως του Α .Κοκοράκη και άλλων πολλών.

Επιπρόσθετα, στην επακόλουθη άφιξη του Δράμαλη στη Πελοπόννησο, ο αρχηγός έστειλε τον Π.Παναγού, τον Κ.Πετρόπουλο και τον Ζ. Μαγουλιανίτα στη Ρούμελη, προκειμένου να ελέγξουν την εγκυρότητα της είδησης. Σύντομα, όμως, μετά την αναχώρηση των απεσταλμένων, σύμφωνα με μια φήμη που διαδόθηκε οι Τούρκοι είχαν ανεβεί στα Μεγάλα Δερβένια της Κορίνθου. Ωστόσο, ο αρχηγός παρέμενε δύσπιστος καθώς περίμενε ακόμα για την επιστροφή των απεσταλμένων του. Παρ 'όλα αυτά, στις 8 Ιουλίου, οι ίδιοι επέστρεψαν επιβεβαιώνοντας την ανησυχητική είδηση. Τότε, ο αρχηγός αφού παρατήρησε τη λύπη τους για την είδηση προσπάθησε να τους παρηγορήσει, εκφράζοντας τη βεβαιότητα του πως η στιγμή που οι Έλληνες θα γνωρίσουν και πάλι την αγαλλίαση και τη δόξα της νίκης, ενώ οι ίδιοι θα είναι αυτοί που θα μεταβιβάσουν αυτή τη χαρμόσυνη είδηση. Με αυτό το τρόπο, όχι μόνο τους ενθάρρυνε να συνεχίσουν τον αγώνα αλλά και αναζωπύρωσε τη φλόγα του πατριωτισμού τους.

Στο μεσοδιάστημα, το στράτευμα του Δράμαλη, το οποίο απαρτιζόταν από τριάντα δύο χιλιάδες στρατιώτες και πολλά περισσότερα πολεμοφόδια, σε σύγκριση με τον Ελληνικό στρατό, έφτασε στη Πελοπόννησο όπου σκότωσε τους πεντακοσίους στρατιώτες που είχαν παραμείνει για να προσέχουν το πέρασμα. Επιπλέον, αφού τα γράμματα του Κολοκοτρώνη παραδόθηκαν σε όλη τη Πελοπόννησο και προκάλεσαν τη συρροή όλων στο σπίτι του στη Τριπολιτσά οι οποίοι ανέμεναν τη σωτηρία τους. Σε αυτή τη συγκέντρωση, ο Κολοκοτρώνης εξέφρασε την άμεση ανάγκη για διάδοση των προκηρύξεων. Κατεύνασε, επίσης, κάθε υποψία και αναμενόμενη ανησυχία εξηγώντας πως ο θεός βρίσκεται στο πλευρό των Ελλήνων και θα τους οδηγήσει στην πολυπόθητη νίκη εναντίον του Δράμαλη. Ταυτόχρονα, έδωσε διαταγές στους οπλαρχηγούς και τους καπεταναίους να επιτεθούν στον εχθρό από τη Κόρινθο, ενώ ο ίδιος και οι σωματοφύλακες του θα πήγαιναν από το Παρδένι. Στους σωματοφύλακες του Κολοκοτρώνη συμπεριλαμβάνονταν ο σημαιοφόρος του σώματος Ν.Καραχάλιος καθώς και άλλοι στρατιώτες ο οποίοι ήταν αναγνωρισμένοι για την ανδρεία και τη δεινότητα τους. Το σώμα αυτό, συγκίνησε τους κατοίκους της Καρύταινας που συμπαραστάθηκαν στον Κολοκοτρώνη , ενώ ο ίδιος εκκένωσε τη πόλη.

Τέλος, στις 8 Ιουλίου ο Δ. Πλακούντας, επικεφαλής ενός σώματος δυο χιλίων στρατιωτών πήγε στο φρούριο της Κορίνθου προκειμένου να κατασκοπεύσει από διάφορα σημεία για να παρέχει άμεση βοήθεια σε περίπτωση ανάγκης. Δυστυχώς, όμως, οι προσπάθειες του, εν τέλει, απέτυχαν καθώς ο Αχιλλέας κατέλαβε το φρούριο αναγκάζοντας τους να υποχωρήσουν.

Συνοψίζοντας, το πλήθος των γεγονότων που διαδραματίζονται στην αφήγηση του Φωτάκου και οι αγωνιστές που συμμετέχουν σε αυτά λειτουργούν ως μια υπενθύμιση πως κάθε αγώνας απαρτίζεται από αμέτρητους, συγκριτικά μικρότερους συντελεστές οι οποίοι εξασφαλίζουν την επιτυχία του. Ειδικότερα,

στη προκειμένη περίπτωση χωρίς την συμβολή χαμηλόβαθμων αξιωματούχων, της Γερουσίας ακόμα και των ντόπιων, το σχέδιο του Κολοκοτρώνη δεν μπορούσε να διεξαχθεί αποτελεσματικά. Επιπλέον, η τόλμη και η ανιδιοτέλεια που επέδειξαν στρατιώτες όπως ο Σισίνης και οι σωματοφύλακες του Κολοκοτρώνη χωρίς να ενδώσουν στον αναπόφευκτό φόβο τους αναδεικνύει την δεινότητα και την αφοσίωση τους όχι απλά ως στρατιώτες αλλά και ως πατριώτες. Κατά συνέπεια είναι υποχρέωση και καθήκον μας να ανακαλύψουμε από την αρχή τα ονόματα αυτών των αφανών πολεμιστών του 1821 και να αναγνωρίσουμε την αναντικατάστατη γενναιότητά τους, καθώς το προνόμιο μας να είμαστε πολίτες μιας ελεύθερης χώρας οφείλεται στις αξιέπαινες πράξεις τους.^[6]

Γ. Απομνημονεύματα Κολοκοτρώνη

Σε ένα απόσπασμα από τα απομνημονεύματά του, ο Κολοκοτρώνης αναφέρεται στα γεγονότα που συνέβησαν πριν το 1821 και πως οι «γέροι» προετοίμασαν το έδαφος έτσι ώστε να το λάβουν οι νεώτεροι και να πραγματοποιήσουν σπουδαία έργα πάνω του. Αργότερα μεταβαίνει στην ιστορία των τριών παιδιών του Δημητράκη, τους Δήμο, Λάμπρο, Χρόνη και πως μετά τη μετάβαση τους στη Ρούμελη ενεπλάκησαν με τους κλέφτες, πράξη η οποία οδήγησε στην πολιορκία τους από τους Τούρκους. Ο γιος του Δήμου ονομάστηκε Μπότσικας, αφήνοντας έτσι το γνωστό επίθετο της οικογένειας, ενώ στον καιρό του πραγματοποιήθηκε η είσοδος των Τούρκων στο Μοριά. Έλεϊτα, οι Χρυσοβιτισιώτες μαζί με τους Λιμποβιτισιώτες και τους Αρκουροδεματίτες πολέμησαν στο πύργο του Ντάρα με 6000 Τούρκους, μάχη από την οποία γλύτωσε ο Μπότσικας. Στη συνέχεια ο Κολοκοτρώνης εξιστορεί την εμπλοκή του πατέρα του με τους Καπεταμπέη και Μαυρογένη στην Τρίπολη ενάντια στους Τούρκους, ενώ παράλληλα αναφέρεται το όνομα του «Παναγιώταρου» Βενετζιανάκη ο οποίος ζήτησε βοήθεια από τους Μανιάτες στην ανάγκη προστασίας του πύργου από το Μιχάλη Τροπάκη Μπέη. Επιπλέον, επισημαίνει το όνομα ενός φίλου του πατέρα του, Κωνσταντίνου Δουράκη ο οποίος είχε έρθει σε ρήξη με τους Κιτριναίους, και αργότερα φαίνεται να προδίδει τον ίδιο (Κολοκοτρώνη) για 50.000 γρόσια.^[7]

Σε άλλες σελίδες αναφέρονται ηρωικά γεγονότα και αφανείς αγωνιστές κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821. Αρχικά ο Κουλοδήμας, ο Καπετάν Αντώνης, ο Γκίκας και ο Πέτρος Μαρκέζης επικύρηναν στον ξεσηκωμό των Υδριωτών. Ωστόσο ο Βασίλης Μπουτούνας Καριώτης κρατούσε σε διαρκή ενημέρωση τον Κολοκοτρώνη για τα κινήματα, που διοργανώνονταν. Εν συνεχεία ο Αναγνωσταράς και ο Παπαφλέσσας συνέδραμαν με τον στρατό τους από διάφορα χωριά με τους Καρυτίνες και τους Φαναρίτες. Ο Ηλίας Μπεϊζαντές πολέμησε γενναία τους Τούρκους με ελάχιστους Σπαρτιάτες και έλεϊτα κατέφθασε στην Τρίπολη να συμπαραταχτεί με άλλους ομοεθνείς στρατούς. Σημαντική απώλεια ήταν ο θάνατος του Αντώνιου Νικολόπουλου και του Παναγή Βενετζιάνου. Καταληκτικά σημειώθηκε σφοδρή μάχη στο Βαλτέτζι με στρατηλάτες τον Γιατράκο Κυριακούλη και τον Νικηταρά.^[8]

Δ. Απομνημονεύματα Μακρυγιάννη

Η προετοιμασία για την αντίσταση κατά των Τούρκων αρχίζει σιγά σιγά να οργανώνεται από τον Μακρυγιάννη, τον Παπακώστα και τον Κατσικογιάννη. Ωστόσο δεν λείπουν και αυτοί που μπροστά στο ατομικό τους συμφέρον δεν υπολόγισαν το κοινό συμφέρον, όπως οι σύντροφοι του Γκούρα που αποχώρησαν από την προετοιμασία, κάνοντάς τον να αισθάνεται προδομένος.

Υπό την προστασία τους είναι το κάστρο που προκειμένου να μην πέσει στα χέρια των Τούρκων ξεκινούν εργασίες ανοίγοντας λαγούμια, ενώ παράλληλα ζητούν από την Κυβέρνηση ενισχύσεις. Όλοι μαζί ενωμένοι έχουν έναν κοινό στόχο, να σώσουν ένα κομμάτι της πατρίδας τους από το μένος των Τούρκων χάνοντας ακόμη και την ζωή τους. Ο ηρωισμός και η αυτοθυσία είναι κάτι που τους χαρακτηρίζει. Η σύγκρουση με τους Τούρκους δεν αργεί και οι Έλληνες αμύνονται με όσα μέσα διαθέτουν, παρόλα αυτά η ανικανότητα κάποιων στρατιωτών ευθύνεται για τον θάνατο σημαντικών ανθρώπων όπως του Γκούρα. Ο Μακρυγιάννης, ο Παπακώστας, ο Ομορφόπουλος και ο Κατσικογιάννης προσπαθούν να βάλουν μια τάξη στο χάος που επικρατεί έως να φτάσουν οι ενισχύσεις.

Η εμφάνιση ενός τυχαίου ανθρώπου, χριστιανού είναι πολύ σημαντική διότι τους ενημερώνει για τα τουρκικά σχέδια. Άλλος ένας σημαντικός άνθρωπος της επανάστασης είναι ο Λαγουμιτζής, ο οποίος με

κίνδυνο να χάσει την ζωή του γεμίζει το λαγούμι των Ελλήνων με μπαρούτι προκειμένου να αιφνιδιάσει τους Τούρκους. Όλες οι κινήσεις γίνονται με συλλογικό πνεύμα χωρίς να σκέφτεται κανείς εγωιστικά, και αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι όσο ο Λαγουμιτζής ήταν μέσα στο λαγούμι ο Μακρυγιάννης απ' έξω μένει ξαγρυπνος ώστε να προστατεύσει τον σύντροφο του. Οι Έλληνες με κίνδυνο να χάσουν την ζωή τους μπαίνουν μπροστά στα τουφέκια των Τούρκων για να υπερασπιστούν αυτό που τους ανήκει. Μερικά από αυτά τα παλικάρια ήταν ο Νταλαμάγκας, ο Λαγουμιτζής, ο Αράπης, ο Κατσικογιάννης και ο Μακρυγιάννης ενώ υπήρχαν και κάποιοι που δεν λειτουργούσαν ως σύνολο όπως ο Κατσικοστάθης που εγκατέλειψε το πόστο του έχοντας ως αποτέλεσμα να χαθούν πολλοί Τούρκοι αλλά και αρκετοί Έλληνες.

Από την άλλη μεριά υπήρχαν και οι Έλληνες όπως ο Βλάχος και ο Μαμούρης όπου την βοήθεια τους την προσέφεραν μόνο εάν είχαν οι ίδιοι προσωπικά οφέλη όπως να γίνουν φρουράρχοι, και να ταλαιπωρήσουν κι άλλο τους Αθηναίους. Ευτυχώς βέβαια που υπήρχαν και οι πατριώτες που μπροστά στην απελευθέρωση της πατρίδας τους δεν έβαζαν τίποτα και αποφάσισαν το δίκαιο, να πολεμήσουν οι ίδιοι για την απελευθέρωση του κάστρου. Η κατάσταση στο κάστρο τραγική, επικρατεί απόγνωση και απελπισία όταν αποφασίζουν να στείλουν για βοήθεια τον βαριά τραυματισμένο Μακρυγιάννη, που κατάφερε μετά από πολλούς κινδύνους και συναντήθηκε με τον Πρόεδρο της Διοίκησης, τον Ζαΐμη. Το πατριωτικό πνεύμα και των δύο φαίνεται από το γεγονός ότι αποφάσισαν να αφήσουν στην άκρη τις προσωπικές τους διαφορές και να συνεργαστούν για το καλό της πατρίδας τους.

Άλλοι Έλληνες που τους χαρακτηρίζει πατριωτισμός και γενναιότητα ήταν ο Φαβγέ, οι Γιάννηδες, ο Κουντουριώτης και οι Διστομίτες, στους τελευταίους ειδικά χρωστάει η Ελλάδα μεγάλη χάρη. Από την άλλη πλευρά υπήρχαν και άνθρωποι από άλλες χώρες που προσπάθησαν να βοηθήσουν τους Έλληνες όπως ο Γρόπιος που ήταν πρόξενος της Αυστρίας και προστάτευσε τον Μακρυγιάννη από τους Τούρκους φέρνοντάς τον σε επαφή με το Άγγλο Γκόρντον, που διέθεσε αρκετά χρήματα στον αγώνα των Ελλήνων, έχοντας βέβαια και ο ίδιος οφέλη διότι από τη μία τα πήρε πίσω με τόκο και από την άλλη ανέλαβε αρχηγός του Πειραιά. Ο Μακρυγιάννης εξακολουθούσε να αναζητά για ενισχύσεις, μέσα σε αυτό το πλαίσιο η Κυβέρνηση τον έστειλε στην Κόρινθο ώστε να πείσει τον Νοταράδες να αφήσουν τις προσωπικές τους διαμάχες και να συμβάλουν στον απελευθερωτικό αγώνα. Για άλλη μια φορά ο Μακρυγιάννης τα κατάφερε, έτσι έπεισε αυτούς και τον Λόντον να βοηθήσουν. Στον αγώνα κατά των Τούρκων βοηθούσαν με τον δικό τους τρόπο ο Μεταξάς, ο Κολοκοτρώνης, ο Υψηλάντης σε συνεργασία με τον Γάλλο αξιωματικό Μπούρμπραχη, που η ελληνική του καταγωγή, η γενναιότητα και η καλοσύνη του ήταν τα στοιχεία αυτά που τον οδήγησαν στο να προσφέρει χρήματα αλλά και τις υπηρεσίες του. Βέβαια υπήρχαν δύο κατηγορίες αγωνιστών. Από τη μία ήταν αυτοί που τους παρείχαν τα πάντα, φαγητό – εξοπλισμό, ενώ από την άλλη ήταν οι αγωνιστές που ήταν στα βουνά με τον Καραϊσκάκη, που δεν είχαν ούτε τα βασικά, όπως φαγητό, ενδύματα, υποδήματα και εξοπλισμό.

Όλα αυτά συνέβαιναν στην στεριά, όμως υπήρχαν και άνθρωποι που αγωνίστηκαν από τη θάλασσα με όσα μέσα διέθεταν διότι και εκεί υπήρχαν άνθρωποι που είχαν καράβια σε καλή κατάσταση όπως ο ναύαρχος Κοκράν και ο αρχιστράτηγος Τζούρτζης, ενώ υπήρχαν και αυτοί που αμύνονταν με σαπιοκάραβα όπως ο Μιαούλης.[9]

[1] Αμπατζή

[2] Σαββοπούλου

[3] Σαγρή

[4] Χρυσομαλλίδης

[5] Αλεξίου Β1

[6] Αμπατζή

[7] Δαμίγου

[8] Διαμαντοπούλου

[9] Πολίτη Μαρία – Ανδριάνα

Φιλέλληνες: ξένοι στην Ελλάδα από την Ευρώπη ως την Αμερική

Από τον Γρ. Κοντόπουλο

Το φιλελληνικό ρεύμα που αναπτύχθηκε σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και στην Αμερική, πριν και κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821, προσέφερε σημαντική βοήθεια στον ελληνικό Αγώνα, ενισχύοντας τους Έλληνες τόσο σε υλικό όσο και σε ηθικό επίπεδο.

Το φιλελληνικό ρεύμα που εκδηλώθηκε κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 είχε δύο όψεις. Από τη μία μεριά τα φιλελληνικά κομμάτια, που διοργάνωναν εράνους σε χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής, συγκέντρωναν ρούχα, χρήματα και τρόφιμα για να ανακουφίσουν τον δυστυχή ελληνικό λαό. Από την άλλη πλευρά, υπήρχαν οι καλλιτεχνικοί άνθρωποι οι οποίοι, πέραν της χρηματικής τους συνεισφοράς, μέσω των συγγραφικών έργων τους διαμόρφωσαν μία φιλελληνική κουλτούρα που επηρέασε έντονα την κοινή γνώμη της εποχής.

Αριθμός Φιλελλήνων κατά εθνικότητα που πήραν μέρος σε πολεμικές συγκρούσεις της Ελληνικής Επανάστασης		
εθνικότητα	αριθμός	νεκροί
Γερμανοί	342	142
Γάλλοι	196	60
Ιταλοί	137	42
Άγγλοι	99	21
Ελβετοί	35	11
Πολωνοί	30	11
Ολλανδοί & Βέλγοι	17	3
Αμερικανοί	16	3
Ουγγροί	9	6
Σουηδοί	9	4
Δανοί	8	3
Ισπανοί	9	4
Άγνωστης εθνικότητας	33	3
Σύνολο	940	313

Πηγή: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1977, τ.ΙΒ', σ. 323

Οι πρώτες αποστολές στην Ελλάδα

- Η πρώτη αποστολή φιλελλήνων φτάνει τον **Ιούνιο του 1821**, με έξοδα του Δημήτριου Υψηλάντη.
- Η δεύτερη αποστολή φτάνει δύο μήνες αργότερα με επικεφαλής τον Τόμας Γκόρντον, εύπορο βρετανό αξιωματικό.

Το τάγμα των Φιλελλήνων

- **Συγκροτείται τον Μάιο του 1822**, με βάση τους γαλλικούς στρατιωτικούς κανονισμούς.
- **Συμμετέχει στη μάχη του Πέτα** και διαλύεται έχοντας μεγάλες απώλειες

ΓΑΛΛΙΑ

Το φιλελληνικό κύμα εκδηλώθηκε με τη μεγαλύτερή του ένταση στη Γαλλία, όπου ο φιλελληνισμός είχε βαθιές ρίζες. Από τα πρώτα χρόνια κιόλας του αγώνα δημοσιεύτηκαν στον γαλλικό τύπο υποστηρικτικά άρθρα για την ελληνική υπόθεση. Γρήγορα επίσης ιδρύθηκαν σωματεία που περιλάμβαναν στους κόλπους τους μεγάλες προσωπικότητες της γαλλικής κοινωνίας,

όπως ο δούκας de Broglie,

ο στρατηγός Horace Sebastiani,

ο καθηγητής της Σορβόνης Abel Francois Villemain

και ο ιδιοκτήτης τυπογραφείων και εκδότης Ambroise Firmin Didot στα τυπογραφεία του οποίου τυπώνονταν τα φιλελληνικά φυλλάδια.

Παράλληλα, γεγονότα που έγιναν γνωστά με πολλές λεπτομέρειες στο εξωτερικό, όπως η σφαγή της Χίου και το έπος του Μεσολογγίου, δημιούργησαν ένα ευρύ κύμα συμπάθειας για τον ελληνικό λαό. Αμέσως, τα φιλελληνικά κομιτάτα του Παρισιού, της Μασσαλίας και της Λυών διοργάνωσαν εράνους για την ενίσχυση των επαναστατημένων Ελλήνων στους οποίους πρωτοστατούσαν προσωπικότητες,

«Ζιζάννεια '21»

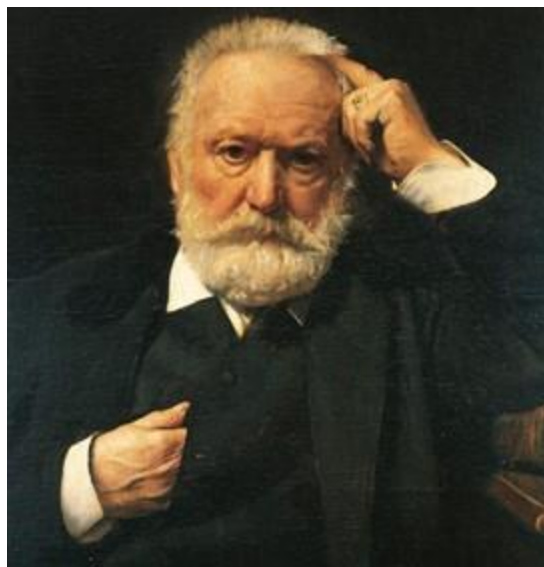
Φιλέλληνες: ξένοι στην Ελλάδα από την Ευρώπη ως την Αμερική

όπως ο διάσημος λογοτέχνης Francois Rene Chateaubriand.

Ελληνική Επιτροπή στην οποία προεδρεύει ο Σατωμπριάν (Comite Grec preside par mr de Chateaubriand)

Αξιοσημείωτη είναι και η συνεισφορά του νεαρού τότε Βίκτωρα Ουγκώ , ο οποίος εξέδωσε μια σειρά από ποιήματα.

Ίδρυση της πρώτης φιλελληνικής επιτροπής.

Στη Γαλλία, η πρώτη φιλελληνική επιτροπή ιδρύθηκε στο Παρίσι στις αρχές του 1823, στους κόλπους της «Εταιρείας της Χριστιανικής Ηθικής», με την ονομασία «Επιτροπή υπέρ των Ελλήνων προσφύγων στη Γαλλία». Μεταξύ των μελών της επιτροπής ήταν διακεκριμένες προσωπικότητες της δημόσιας ζωής, φιλελεύθερων αποκλίσεων, όπως ο πρόεδρος της, δούκας ντε λα Ροσφουκώ-Λιανκούρ (de la Rochefoucauld-Liancourt), ο δούκας ντε Μπρολί (De Broglie), και οι δυο τους γερουσιαστές, καθώς και βουλευτές και τραπεζίτες. Στα μέλη της συμπεριλαμβάνονταν επίσης Έλληνες που ζούσαν στο Παρίσι, όπως ο Α. Κοραΐς, ο Κ. Σχινάς, ο Α. Βογορίδης και ο Δ. Φωτήλας.

ΕΛΒΕΤΙΑ

Ο φιλελληνισμός αναπτύχθηκε επίσης και στην Ελβετία, διότι τα κατορθώματα των Ελλήνων θύμιζαν στους κατοίκους της, τον δικό τους αγώνα ανεξαρτησίας κατά τον 18ο αιώνα. Από τα πρώτα κιόλας χρόνια της επανάστασης ιδρύθηκαν στην Ελβετία πολλά φιλελληνικά κοιμητήρια, τη δράση των οποίων κατεύθυνε ο τραπεζίτης Jean Gabriel Eynard. Ο ίδιος ο Eynard διέθεσε τεράστια ποσά από την προσωπική του περιουσία για να υποστηρίξει τον αγώνα των Ελλήνων. Ταυτόχρονα συντόνιζε την ευρωπαϊκή φιλελληνική κίνηση, στέλνοντας εγκυκλίους σε όλα τα κοιμητήρια της Ευρώπης και υποστήριζε τα ελληνικά αιτήματα σε διάφορες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες.

ΑΓΓΛΙΑ

Φιλελληνική επιτροπή του Λονδίνου

Το κομιτάτο του Λονδίνου επίσης, στην Αγγλία, που περιλάμβανε στους κόλπους του σημαντικές προσωπικότητες, όπως ο λόρδος Nugent, ο συνταγματάρχης Leicester Stabhope και ο ποιητής Thomas Moore, εκδηλώθηκε υπέρ του αγώνα των Ελλήνων. Οι φιλέλληνες του Λονδίνου προσέφεραν σημαντικές υπηρεσίες στο αγωνιζόμενο έθνος μας με τη συμπαράστασή του στους Έλληνες αντιπροσώπους για τη σύναψη δανείων στο Λονδίνο και ιδίως με τη θυσία ενός εκλεκτού μέλος του, του λόρδου Byron.

Ο λόρδος Βύρωνας στο νεκροκρέβατό του, δαφνωστολισμένος σαν αρχαίος Έλληνας

Στις 22 Ιανουαρίου 1824 ο Βύρων διάβασε στους φίλους του ένα ποίημά του στην αγγλική γλώσσα το οποίο μετάφρασε στα ελληνικά ο Σπυρίδων Τρικούπης, Έλληνας πολιτικός, λόγιος, ιστοριογράφος, και πολιτικός. Το ποίημα τελειώνει ως ακολούθως:

*Αν τα νιάτα σου λυπάσαι, γιατί πλειο να ζεις;
Της τιμής εδώ 'ναι ο τόπος, άξιος δείξου μαχητής,
ζήτα κι εύρε ανδρείου μνήμα, κι αν ζητήσεις θα το βρεις,
κοίτα γύρω, πιάσε θέση,
στάσου εκεί ν' αναπαυθείς.*

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ουσιαστική ήταν επίσης και η συμβολή της Γερμανίας στον αγώνα των Ελλήνων. Αν και η στάση των περισσότερων γερμανικών συνομοσπονδιών ήταν αντιδραστική απέναντι στην ελληνική επανάσταση, εξαιτίας της ανθελληνικής πολιτικής που καλλιεργούσε ο Αυστριακός αρχικαγκελάριος Μέττερνιχ, μολαταύτα ο γερμανικός λαός είδε με συμπάθεια τον ελληνικό ξεσηκωμό. Μεταξύ των πρώτων Γερμανών φιλελλήνων συγκαταλέγονται προσωπικότητες όπως ο φιλόσοφος Wilhelm Traugott Krug, ο καθηγητής αρχαίας φιλολογίας Friedrich Wilhelm Thiersch, ο από το 1825 βασιλιάς της Βαυαρίας Λουδοβίκος Α' και πολλοί άλλοι.

ΑΜΕΡΙΚΗ

Ο πρόεδρος της Αμερικής Μονρόε σε διάγγελμά του το 1823 υποστηρίζει τον απελευθερωτικό αγώνα των Ελλήνων

Ο ίδιος φιλελληνικός πυρετός παρατηρήθηκε και πέρα από τον Ατλαντικό ωκεανό. Στη νέα μεγάλη δημοκρατία των ΗΠΑ, που λίγες δεκαετίες πριν είχε αποκτήσει την ανεξαρτησία της, οι θυσίες των Ελλήνων είχαν προκαλέσει ζωνή εντύπωση σε όλα τα κοινωνικά στρώματα. Ο αμερικανικός λαός συμπαραστάθηκε στο έθνος μας από τα πρώτα χρόνια της επανάστασης. Φιλελληνικά κομιτάτα ιδρύθηκαν προς τα τέλη του 1823 σε τρεις μεγάλες πόλεις τη Αμερικής: στη Νέα Υόρκη, τη Φιλαδέλφεια και τη Βοστώνη, ενώ τον επόμενο χρόνο ανάλογες επιτροπές συστάθηκαν και σε άλλες μικρότερες πόλεις. Την ίδια εποχή άρχισαν να έρχονται στην Ελλάδα και οι πρώτοι Αμερικανοί αγωνιστές,

όπως ο ονομαστός κατόπιν για τη δράση του γιατρός Samuel Gridley Howe,

ο στρατιωτικός *Jonathan Miller* κ.ά.

Τότε έφθασαν στην Ελλάδα Αμερικανοί εκπαιδευτικοί με σκοπό την ίδρυση σχολείων. Μεταξύ αυτών ήταν και ο Τζων Χιλ (John Hill), που εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα το 1830 και αργότερα ίδρυσε ένα παρθεναγωγείο, το οποίο λειτουργεί ακόμη και σήμερα φέροντας το όνομά του.

Τα 200 χρόνια από την επανάσταση στην Εθνική Πανακοθήκη

Για την επέτειο των 200 χρόνων της Ελληνικής Επανάστασης, σε μία συμβολική τελετή εγκαινίων, η Εθνική Πανακοθήκη δεξιώθηκε τους «υψηλούς προσκεκλημένους» παρουσιάζοντάς τους λεπτομερώς 11 επιλεγμένα έργα. Γιατί έγινε η συγκεκριμένη επιλογή; Οι συμμαθητές μας προβληματίστηκαν και απάντησαν για μερικά από αυτά....

Το στρατόπεδο του Καραϊσκάκη (1855)

Το στρατόπεδο του Καραϊσκάκη (1855) του Θεόδωρου Βρυζάκη είναι ένας πίνακας σημαντικός για τον ελληνικό πολιτισμό του 19^{ου} αιώνα, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία καθιστούν μοναδική την επιλογή της έκθεσής του στον επίσημο εορτασμό της επετείου 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Η απεικονισμένη σκηνή διαδραματίζεται τον Απρίλιο του 1827 στο στρατόπεδο του Καραϊσκάκη στο Φάληρο, όπου Έλληνες και φιλέλληνες, εκ

των οποίων και γνωστά πρόσωπα της Επανάστασης, προετοιμάζονταν να ανακτήσουν την πολιορκημένη από τους Τούρκους Ακρόπολη Αθηνών, η οποία αχνοφαίνεται στο βάθος. Έτσι, λοιπόν, επισημαίνεται η αναγκαιότητα της επανάστασης -αφού μέχρι και το «φυσικό οχυρό» της πρωτεύουσας βρισκόταν υπό τον τουρκικό ζυγό- ενώ παράλληλα αναδεικνύονται και οι ήρωές της. Το πιο σημαντικό είναι, όμως, θα έλεγε κανείς, ότι μέσω της παρουσίας όχι μόνο Ελλήνων αλλά και ξένων αγωνιστών, πρόθυμων να θυσιαστούν για την ελευθερία της χώρας, ο πίνακας αυτός τονίζει την ενότητα Ελλήνων και Φιλελλήνων. Επομένως, αποτελεί, εκτός των άλλων, μέσω έκφρασης της ευγνωμοσύνης της χώρας υποδοχής προς τους επίτιμους καλεσμένους και τους πρόγονούς τους. Γενικότερα, το έργο αυτό προκαλεί ιδιαίτερη συγκίνηση τόσο σε Έλληνες όσο και σε λάτρεις του ελληνικού πολιτισμού, πιθανόν και ευρύτερα της τέχνης, καθώς ένα μνημείο παγκόσμιας, μάλιστα, πολιτισμικής κληρονομιάς παρουσιάζεται να πολιορκείται από τον εχθρό.

Μαλτέζης Αντώνης - Λαγωνίκου Μαργαρίτα

Η Ελλάς Ευγνωμονούσα

Στον συγκεκριμένο πίνακα παρουσιάζεται η απελευθερωμένη Ελλάδα ως αρχαία κόρη, η οποία πατά τις σπασμένες αλυσίδες των δεσμών της. Έχει τα χέρια της ανοιχτά προσφέροντας μια προστατευτική αγκαλιά σε όλους όσους πολέμησαν και θυσίαστηκαν για την ελευθερία της. Μέσω όλων αυτών των αλληγορικών στοιχείων που συνθέτουν το συγκεκριμένο πίνακα ο καλλιτέχνης επιθυμεί να προσφέρει φόρο τιμής σε όλους όσους αγωνίστηκαν για την άρση των τετρακοσίων χρόνων υποδούλωσης που βάραιναν τις πλάτες του ελληνικού λαού. «Η Ελλάς ευγνωμονούσα» επιλέχθηκε ως ένας από τους

σημαντικότερους πίνακες, καθώς προκαλεί δέος μεταφέροντας όσους τον θωρούν σε έναν κόσμο ηρωικό, μέσα από τον οποίο ξεπροβάλλουν αξίες και ιδανικά που κατάφεραν να ενώσουν τον ελληνικό λαό και να τον οδηγήσουν στην απελευθέρωσή του.

Κατσιρέα- Ιορδάνου Αναστασία

Η έξοδος του Μεσολογγίου

*Θεόδωρος Βρυζάκης (1814-1878) Η Έξοδος του Μεσολογγίου, 1853 Λάδι σε μουσαμά αρ. έργου 5446
Theodoros Vryzakis (1814-1878) The Exodus from Missolonghi, 1853 Oil on canvas inv. no. 5446*

Ο Θεόδωρος Βρυζάκης στους πίνακές του, επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στην ενδυμασία των ατόμων και το στήσιμο της σκηνής γύρω από αυτά. Ωστόσο, αυτή η όμορφη θεατρικότητα των έργων του έχει ως αποτέλεσμα να διακρίνεται με δυσκολία κάποιο αίσθημα στα πρόσωπα που απεικονίζει. Το παραπάνω έργο του, «Η Έξοδος του Μεσολογγίου», είναι μια εντυπωσιακή σύνθεση αποτέλεσμα συνδυασμού πολλών εικόνων, όπου επικρατεί η έντονη αντίθεση μεταξύ ελευθερίας και πολιορκίας. Πιο συγκεκριμένα, είναι γνωστό πως η έξοδος του Μεσολογγίου πραγματοποιείται την εποχή της άνοιξης όπου η φύση βρίσκεται στο απόγειο της. Η εποχή αυτή, συμβολίζει την αναγέννηση, σε αντίθεση με τους Μεσολογγίτες οι οποίοι βρίσκονται κοντά στον θάνατο. Παράλληλα, όμως, υμνείται η χαρά της φύσης τον Απρίλη που λειτουργεί ως πειρασμός τον οποίο, τελικά, υπερνικούν οι Μεσολογγίτες με τον εκούσιο θάνατο. Εν συνεχεία, μέσω των λαβάρων, γίνεται φανερή η επαναστατική διάθεση τους καθώς επίσης το σθένος και το θάρρος των προαναφερθέντων. Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό να αναφερθεί το γεγονός ότι, προμαχόνας και σταυροφορία της επανάστασης, είναι η πίστη τους στον Θεό, όπως αντιλαμβανόμαστε από τους σταυρούς στις σημαίες που ανυψώνουν. Συνεπώς, είναι εύλογο να συμπεράνουμε από τα προαναφερθέντα, πως ο λόγος που επιλέχτηκε ο παραπάνω πίνακας για να παρουσιαστεί είναι διότι δηλώνεται η αυτοθυσία τους για την πατρίδα. Μάλιστα, ο χαρακτηριστικός στίχος του Σολωμού «Με χίλιες βρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κρένει: Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει» μπορεί να επιβεβαιώσει το παραπάνω καθώς ο ίδιος υποστηρίζει ότι την άνοιξη, δηλαδή, η ζωή πολλαπλασιάζεται και έτσι, όποιος πεθαίνει εκείνη την περίοδο είναι σαν να πεθαίνει πολλές φορές.

«Ζιζάννεια '21» Τα 200 χρόνια από την επανάσταση στην Εθνική Πινακοθήκη

Με λίγα λόγια, μπορούμε να χαρακτηρίσουμε τους Μεσολογγίτες ως εξής:

«Κορμιά τάλαιπωρημένα, με ματιά όμως σα σπαθί που σου διαπερνά την ψυχή. Μια ψυχή καλπάζουσα, γεμάτη δύναμη και θάρρος».

Μ. Γαϊτάνη - Αθ. Διαμαντοπούλου

*Ivan Aivasowsky (Ιβάν Αϊβαζόφσκυ, 1817-1900) Η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κανάρη, 1881
Λάδι σε μουσαμά Δωρεά Πολυτεχνείου, αρ. έργου 277*

*Ivan Aivasowsky (1817-1900) The Firing of the Turkish Flagship by Kanaris, 1881 Oil on canvas Donated by the
National Technical University, inv. no. 277*

Ο πίνακας του Ιβάν Αϊβαζόφσκι παρουσιάζει τη πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κανάρη και τον Πιπίνο στις 7 Ιουνίου 1822. Είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο περίπου 2000 Τούρκων. Με μια κίνηση αποδυνάμωσαν το ηθικό των τούρκων και ενδυνάμωσαν το δικό τους στρατό. Στην πλευρά που κάθονται στη βάρκα οι ήρωες φαίνεται πως ο ουρανός είναι καθαρός, προϊδεάζοντας την ήττα των Τούρκων και τη νίκη των Ελλήνων. Είναι ένα δείγμα ελπίδας για τη μικρή τους δύναμη. Αντιθέτως στη πλευρά της ναυαρχίδας ο ουρανός είναι γεμάτος καπνό και σκοτάδι δείχνοντας έτσι το καταστροφικό μέλλον τους. Ο πίνακας θεωρείται από τους σημαντικότερους για την επανάσταση γιατί δείχνει την ψυχή, το θάρρος και τη αποφασιστικότητα των Ελλήνων για ανεξαρτησία και την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό. Κυριαρχεί το θαλάσσιο τοπίο και αποτελεί παράδειγμα της ναυτικής δράσης των Ελλήνων, που με απaráμιλλη ψυχική δύναμη αντιμετώπισαν με το «μικρό» βαρκάκι τους την επιβλητική Τουρκική ναυαρχίδα. Τέλος, με προσκεκλημένο τον Ρώσο πρωθυπουργό, η επιλογή ενός λαμπρού Ρώσου ζωγράφου αποτελεί προφανώς και αναμενόμενη απόφαση.

Η. Απέργης

Παιδική συναυλία. Γ. Ιακωβίδης

«Ζιζάννεια '21» Τα 200 χρόνια από την επανάσταση στην Εθνική Πινακοθήκη

Στον πίνακα απεικονίζεται μια παιδική συναυλία. Πιο συγκεκριμένα η "συναυλία" αυτή πραγματοποιείται σε ένα παλιό σπίτι. Το σπίτι αυτό αποτελείται από επτά άτομα, έξι παιδιά και την μητέρα τους. Τα παιδιά αυτά απεικονίζονται να φοράνε «φτωχά» ρούχα και παίζουν μουσική με αυτοσχέδια μουσικά όργανα. Φαίνονται όλοι χαρούμενοι και μέσα στο κέφι. Ανεξαρτήτως εποχής και παρ' όλες τις κακουχίες που μπορεί να περνούσαν, ή να περνούν τα παιδιά, ακόμα και χωρίς κανονικά μουσικά όργανα, χωρίς να γνωρίζουν νότες για να παίξουν, ξεκίνησαν αυτή την μουσική συναυλία προκειμένου να φέρουν ένα κύμα αισιοδοξίας μέσα στο σπίτι και να ξεχαστούν για λίγο από όλα αυτά που περνάνε. Επιπλέον το γεγονός ότι είναι τόσο φτωινό το σπίτι, δείχνει την αισιοδοξία που έχει φέρει αυτή η ένωση της οικογένειας. Για ποιον άλλο λόγο λοιπόν να επιλέχθηκε αυτός ο πίνακας πέρα από το γεγονός ότι υπάρχει πάντα η ελπίδα για κάτι καλύτερο: ξυπόλητοι χαρούμενοι, ίσως αύριο να είναι κουστουμαρισμένοι χαρούμενοι ή έστω απλά χαρούμενοι! Πόσο απαραίτητο ένα τέτοιο μήνυμα πάντα και πόσο μάλλον σε καιρό πανδημίας!

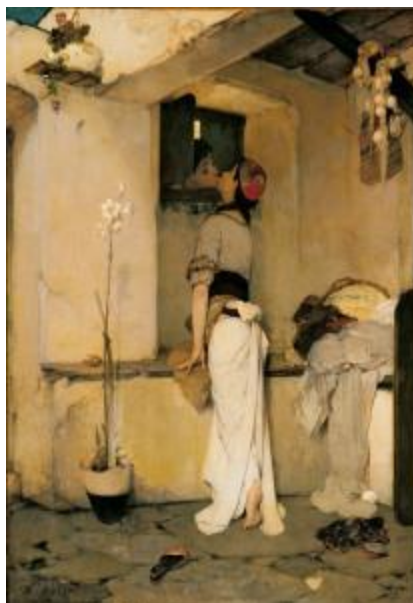
Στέφανος Αλεξίου - Στέλιος Αιγδόπουλος

Παναγιώτης Τέτσης (1925) Λαϊκή αγορά (τρίπτυχο), (1979-1982) Λάδι σε μουσαμά 249 x 1215 εκ.
Δωρεά του καλλιτέχνη αρ. έργου 9960 Panagiotis Tetsis (1925) Street Market (triptych), 1979-1982 Oil on canvas
249 x 1215 cm Donation of the artist inv. no. 9960

Ο πίνακας του Παναγιώτη Τέτση παρουσιάζει μια ηλιόλουστη μέρα στην λαϊκή αγορά της Πλάκας. Ο καλλιτέχνης χρησιμοποιεί μια ιδιαίτερη τεχνική για να σκιαγραφήσει το περιβάλλον αυτού του κοινωνικού δρώμενου που λάμβανε χώρα στην γειτονία του. Η απεικόνιση των κτηρίων γίνεται με έντονα χρώματα (κόκκινο, κίτρινο, μπλε) ενώ η επιλογή των χρωμάτων στους ανθρώπους κάνει το έργο πιο διακριτό παρά το ιδιαίτερο στυλ του ζωγράφου. Ο πίνακας αυτός είναι μια αντιπροσώπευση της κοινωνικής ομοιοίας και συμβολίζει την ομορφιά ενός ενωμένου κοινωνικού συνόλου. Λογικό, λοιπόν, είναι να επιλεγθεί, ως παρουσιαζόμενο έργο στους «υψηλούς» προσκεκλημένους για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση. Είναι η απεικόνιση της ιδεατής εικόνας που επιδιώκουμε, ελπίζουμε, ή έστω θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα επιτύχουμε να προβάλλουμε στους ξένους, αν όχι και στους Έλληνες.

Α. Καφετζής

Το φίλημα. Λύτρας

Αντικρίζοντας το έργο του του Ν.Λύτρα “το Φίλημα” είναι ευδιάκριτη η βαθύτερη σύνδεση του με την περίοδο της επανάστασης καθώς και την ελληνική παράδοση.. Ειδικότερα, το έργο απεικονίζει ένα ζευγάρι που μοιράζεται ένα κλεφτό φιλί σε ένα παραδοσιακό ελληνικό τοπίο. Βέβαια, από την ενδυμασία της κοπέλας, τα υπόλοιπα αντικείμενα που εμπεριέχονται στον πίνακα και την περιρρέουσα ατμόσφαιρα του διαφαίνεται πως το έργο απεικονίζει μια στιγμή από εκείνη την χρονική περίοδο. Κατά συνέπεια, η τρυφερή στιγμή ανάμεσα στην κοπέλα και τον σύντροφο της αποκτά ένα νέο νόημα και ζωή. Ο σύντροφος της κοπέλας πιθανότατα υπηρετούσε και αυτός στον στρατό στη προσπάθεια του να υπερασπιστεί τη πατρίδα του. Επομένως, ο ίδιος θα ήταν εξαιρετικά καταβεβλημένος από τις συγκρούσεις ενώ οι στιγμές που θα μπορούσε να μοιραστεί με τους αγαπημένους του ελάχιστες. Την ίδια στιγμή, η κοπέλα που παρέμενε πίσω στο χωριό αναμένοντας την επιστροφή του θα ανησυχούσε ανελλιπώς για την ασφάλεια του. Επομένως, ο πίνακας εξαιρεί πως ακόμα και εν μέσω των πολεμικών συγκρούσεων ο έρωτα παραμένει ακάθεκτος. Έτσι, ο πίνακας αποτελεί μια ζωηρή ένδειξη πως ,παρά την αθλιότητα και την αχρειότητα του πολέμου, ο ελληνικός λαός διατήρησε την αφοσίωση του στη ζωή, τον έρωτα και την ελευθερία .Για τον εξής λόγο, λοιπόν , είναι πολύ πιθανό, να επιλέχθηκε να παρουσιαστεί αυτό ξεχωριστό έργο στους επίσημους προσκεκλημένους.

Κωνσταντίνα Αμπατζή

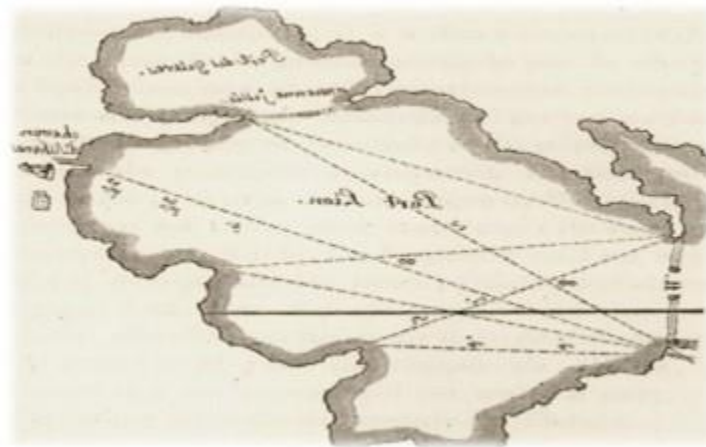
Χαρτογράφηση του Πειραιά

Η χαρτογράφηση του Πειραιά και της ακτής γύρω από αυτόν ξεκινά με μία έκδοση (1687) του V.M. Coronelli.

Χάρτης της ακτής της Αττικής με την Αθήνα, τον Πειραιά και τα νησιά του Αργοσαρωνικού Κόλπου (1687)

Στο έργο του L. Em. S. J. Marquis de **Laborde** ωστόσο γίνεται αναφορά για ένα πρωιμότερο χάρτη του 1685.

Χάρτης του Πειραιά, στα 1685.

Αν και ο Γάλλος αρχιτέκτονας **D. Le Roy** το 1770 έρχεται στην Αθήνα για να αποτυπώσει τις αρχαιότητες, στο έργο του περιλαμβάνεται ένας χάρτης του λιμανιού λόγω της σημαντικότητας του.

Χάρτης του λιμένα του Πειραιά, της Μουνιχίας (σημερινό Μικρολίμανο) και του Φαλήρου

Αντίστοιχο ενδιαφέρον υπάρχει και στα έργα των Άγγλων αρχαιολόγων: **R. Chandler** (1776) **J. Stuart / N. Revett**(1794)

Επιγραφή σε θρόνο που παρήγγειλε ο απελεύθερος Σάγαρις, θησαυροφύλακας της επαρχίας της Αχαΐας στη μνήμη του παιδαγωγού Κόιντου Τουράνιου Μάξιμου. Βρισκόταν στον Άγιο Σπυρίδωνα του Πειραιά.

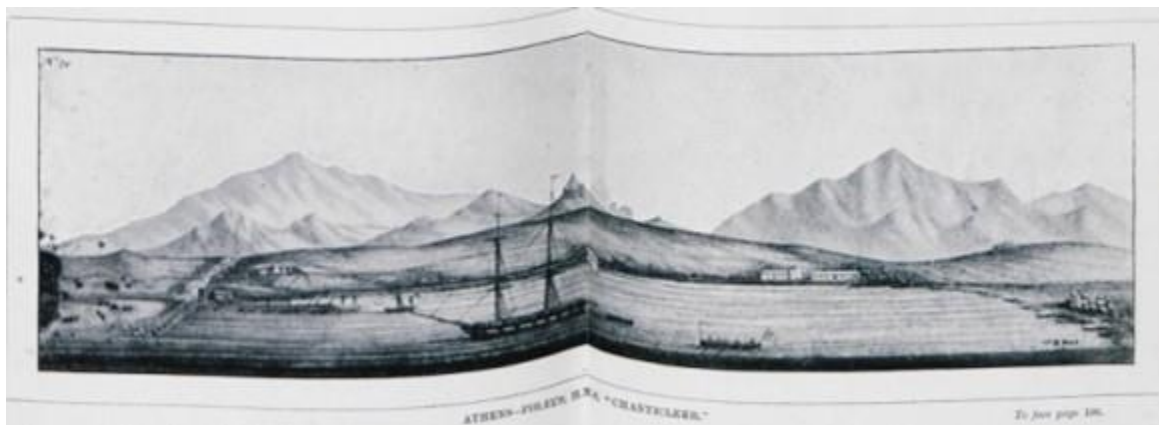
Χάρτης της περιοχής του Πειραιά(1794)

Το 1794 κυκλοφορεί και ο «Ατλας» με χάρτες του B. de Bocage, που συνοδεύει την πολύ πετυχημένη έκδοση του Abbé J. J. **Barthélemy**, με την μυθιστορηματική ανάπλαση του αρχαίου κόσμου (εδώ σε επανέκδοση του 1832), όπου δημοσιεύεται χάρτης της περιοχής όπως αυτή θα ήταν περίπου την περίοδο του 5ου π. Χ. αιώνα.

Χάρτης της αρχαίας Αθήνας και του Πειραιά

Το έργο του W. **Black** (1900) αποτελεί πολύτιμη πηγή για την ιστορία του τόπου, καθώς είναι από τα ελάχιστα έργα που χρονολογούνται την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης.

Το βρετανικό σκάφος "Chanticleer" στον Πειραιά.

Οι αρχαιότητες στην περιοχή του Πειραιά σχεδιάστηκαν ή και αποτυπώθηκαν ήδη από τον 18ο αιώνα στα έργα των A. de **La Mottraye** στα 1727, J. **Stuart** / N. **Revett** στα 1794, Ed. **Dodwell** και Ed. **Dodwell** στα 1819, S. **Pomardi** στα 1820, Et. **Rey** στα 1867 και Chr. **Wordsworth** στα 1841.

Αρχαίος τάφος στον Πειραιά.

Κτερίσματα από τάφους του Πειραιά.

Από τα μέσα του 19ου αιώνα, σε συνάρτηση με την ανάπτυξη της Αθήνας, πρωτεύουσας του Ελληνικού Κράτους, ο Πειραιάς αναδεικνύεται σε σημαντικό εμπορικό και οικονομικό λιμάνι.

*Από το Λεύκωμα **Piraeus and Ports**, έργο του **A. Schweiger Lerchenfeld** στα 1887.*

Πηγή: <https://el.travelogues.gr/topoi.php>

Το Στάδιο Καραϊσκάκη

Το στάδιο «**Γεώργιος Καραϊσκάκης**» είναι το σύγχρονο στάδιο ποδοσφαίρου στο Νέο Φάληρο στον Πειραιά. Φέρει το ονοματεπώνυμο του γνωστού αρχιστράτηγου (1782-1827) της Επανάστασης του 1821 σε ανάμνηση του θανάτου του μετά από μάχη στην περιοχή πλησίον του γηπέδου.

Ιστορία του Σταδίου

Το «Γεώργιος Καραϊσκάκης» κατασκευάστηκε το 1895, ως ποδηλατοδρόμο, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896. Παραχωρήθηκε, ως δωρεά, στην Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων, από την εταιρεία σιδηρόδρομων (ιδιοκτήτης του οικοπέδου).

Το ποδηλατοδρόμο άρχισε να χρησιμοποιείται και ως ποδοσφαιρικό γήπεδο, τη δεκαετία του 1920, ενώ, μετά από 40 έτη, το 1960 δηλαδή, ανακαινίστηκε πλήρως και μεταφορτώθηκε σε στάδιο (γήπεδο και στίβος). Από τότε άλλαξε και η ονομασία του, σε «Στάδιο Γεώργιος Καραϊσκάκης» προς τιμήν του μεγάλου Έλληνα αγωνιστή, Γεωργίου Καραϊσκάκη, ο οποίος σκοτώθηκε στην περιοχή πλησίον του γηπέδου, κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821.

Στο Στάδιο «Γεώργιος Καραϊσκάκης» διεξήχθησαν αγώνες του Πανευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Στίβου (1969), τελικοί του Κυπέλλου Ελλάδος και του Κυπέλλου Κυπελλούχων Ευρώπης (1971), έχουν αγωνισθεί οι ομάδες της Προοδευτικής και του Εθνικού, ενώ η ιστορία του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ γράφτηκε και εξακολουθεί να γράφεται στο, συνυφασμένο με τον ΘΡΥΛΟ, στάδιο «Γεώργιος Καραϊσκάκης».

Στις 25 Μαΐου του 1997 ο Ολυμπιακός δίνει στο παλιό στάδιο Καραϊσκάκη το τελευταίο του ματς, με το εν λόγω γήπεδο δηλωμένο επίσημα ως έδρα του. Νικά την Καβάλα 6-0, σε ένα παιχνίδι, το οποίο μετατράπηκε σε φιέστα κατάκτησης του τίτλου, πρώτου μετά τα «πέτρινα χρόνια». Ιστορική στιγμή, για το θρυλικό στάδιο Καραϊσκάκη, πριν ο Ολυμπιακός περάσει σε νέα εποχή.

Το στάδιο σήμερα

Συγκίνηση και δέος. Στις 30 Μαΐου του 2003 γκρεμίζεται ολοκληρωτικά το παλιό στάδιο Καραϊσκάκη. Στην πραγματικότητα, ένα κομμάτι απέμεινε όρθιο, η ιστορική Θύρα 7, η οποία «έπεσε» εκείνη την ημέρα, μέσα σε κλίμα συγκίνησης και λατρείας, από τους φίλους του Ολυμπιακού, οι οποίοι βρέθηκαν εκεί.

Αρχίζουν τα έργα ανοικοδόμησης του νέου γηπέδου «Καραϊσκάκη», το οποίο ανοίγει τις πύλες του το καλοκαίρι του 2004 για να φιλοξενήσει τη συνέχεια της ιστορίας του Ολυμπιακού. Πρώτο ματς στο νέο Καραϊσκάκη, ο Θρύλος δίνει απέναντι στην Καλλιθέα (νίκη 2-1), στις 19 Σεπτεμβρίου του 2004.

Το νέο «Γεώργιος Καραϊσκάκης Ε.Ο.Ε.», δημιουργήθηκε στη θέση του ιστορικού σταδίου, που αποτελούσε για δεκαετίες την έδρα του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ. Σε χρόνο ρεκόρ των 14 μηνών κτίστηκε το νέο Καραϊσκάκη (428 ημέρες για την ακρίβεια). Ένα υπερούγχρονο, καθαρά ποδοσφαιρικό γήπεδο, χωρητικότητας 32.115 θέσεων, οι οποίες είναι πλήρως στεγασμένες.

Η μελέτη για την κατασκευή του περιλαμβάνει τόσο την κύρια κτιριακή και αθλητική εγκατάσταση, όσο και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου. Η χωροθέτησή του έγινε στη διαθέσιμη έκταση με τον κύριο άξονα του αγωνιστικού χώρου προσανατολισμένο από Νότο προς Βορρά, όπως και το Ποδηλατοδρόμο.

Ο σχεδιασμός της γεωμετρίας του και η λειτουργικότητα του, υπερκαλύπτουν τις διεθνείς προδιαγραφές, εξασφαλίζοντας τις καλύτερες συνθήκες για τη διεξαγωγή και την παρακολούθηση ενός αγώνα.

- Οι διαστάσεις του αγωνιστικού χώρου είναι 120μ. × 80μ.
- Το γήπεδο διαθέτει 20, πλήρως εξοπλισμένες και προ-καλωδιωμένες θέσεις μετάδοσης καθώς και ένα νέο, υπερούγχρονο στούντιο, με θέα στον αγωνιστικό χώρο. Διαθέτει, επίσης, κλειστό στούντιο τελευταίας τεχνολογίας, ικανό να φιλοξενήσει κάθε είδους τηλεοπτική δραστηριότητα.
- Διαθέτει, επίσης, 244 θέσεις στα δημοσιογραφικά θεωρεία, μετά από ανάπλαση, η οποία έγινε το καλοκαίρι του 2014.

- Οι δημοσιογραφικοί χώροι στο ισόγειο (αίθουσα Τύπου, χώρος εργασίας των δημοσιογράφων και ρεσεψιόν) ανακαινίστηκαν πλήρως τον χειμώνα του 2014 και πήραν νέα, εκπληκτική μορφή, αντάξια ενός Θρύλου.
- Το καλοκαίρι του 2016 η ΠΑΕ Ολυμπιακός εκτόνησε ένα σπουδαίο έργο, αλλαγής χλοοτάπητα, τοποθετώντας έναν νέο, υπερσύγχρονο, επιπέδου PremierLeague. Το κόστος ανήλθε σε περισσότερα από 500.000 ευρώ. Το Καραϊσκάκη έχει, φυσικά, τον καλύτερο χλοοτάπητα στην Ελλάδα!
- Το καλοκαίρι του 2014 ανακαινίστηκαν πλήρως τα αποδυτήρια του Θρύλου, με νέο, υπέροχο σχεδιασμό και έμφαση στη λειτουργικότητα και την «οικογενειακή ατμόσφαιρα» μεταξύ των ποδοσφαιριστών!
- Λίγο αργότερα προστέθηκε και το lounge των παικτών, προκειμένου μετά το τέλος των αγώνων, να χαλαρώνουν σε αυτό, με τις οικογένειές τους.
- Το φθινόπωρο του 2017 ανακαινίστηκαν πλήρως και τα αποδυτήρια των φιλοξενούμενων, παρέχοντας, βεβαίως, όλες τις ανέσεις κορυφαίου επιπέδου και στους αντιπάλους του Ολυμπιακού.
- Το παρκινγκ του γηπέδου μπορεί να φιλοξενήσει περισσότερα από 1.500 οχήματα.
- Η συνολική εγκατάσταση, εμβαδού 6.500 μ², μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εμπορική χρήση, καθώς περιμετρικά του γηπέδου, υπάρχει η «εμπορική στοά», η οποία φιλοξενεί και την επίσημη μπουτίκ του Ολυμπιακού, το «RedStore», αλλά και το Μουσείο του Ολυμπιακού.
- Εκτιμάται ότι περισσότεροι από 600.000 άνθρωποι, μέσα σε μία σεζόν, παρακολουθούν αγώνες, ή οποιαδήποτε άλλη εκδήλωση λαμβάνει χώρα στο γήπεδο.

Καφετζής Αδαμάντιος - Κούκου Εύη - Λιγδόπουλος Στέλιος

Σχολιασμός γελοιογραφιών από τους συμμαθητές μας!

Στην γελοιογραφία παρατηρούμε έναν στρατηγό, που φοράει πανοπλία και είναι πάνω στο άλογο του και δίπλα έναν απλό στρατιώτη χωρίς πανοπλία που κρατάει στο ένα χέρι την ελληνική σημαία και στο άλλο ένα σπαθί. Από τα λόγια που στρατηγού, “ήρωα” της επανάστασης, παρατηρούμε μια αλαζονεία και πως έχει σκοπό να θέσει σε κίνδυνο τον απλό στρατηγό για να “πληρώσει” για τα δικά του λάθη. Το άτομο πάνω στο άλογο, από ό, τι είναι υπεράνω, έχει περισσότερα «αγαθά» και είναι πιο σημαντικός, δεν τον νοιάζει ποιος άνθρωπος μπορεί να πεθάνει για τα θέλω του. Εν τέλη, η άποψή του μπορεί διαχρονικά να θεωρηθεί ως κάτι το φυσιολογικό! Μπορούμε επίσης να καταλάβουμε πως ο στρατηγός είναι αυτός που θα κάτσει πίσω χωρίς να παλέψει, όμως παίρνοντας τα εύσημα για την πιθανή νίκη του απλού στρατιώτη. Η

γελοιογραφία δηλαδή με λίγα λόγια αντιπροσωπεύει την κοινωνία τότε αλλά και τώρα που οι απλοί πολίτες, "στρατιώτες", πληρώνουν καθημερινά τα λάθη των ισχυρών, χωρίς όμως να έχουν την ικανότητα να το κάνουν είτε αυτό είναι σωματικά είτε οικονομικά, αλλά στο τέλος τα εύσημα δεν πάνε στους στρατιώτες που έχουν πολεμήσει αλλά στους στρατηγούς.

Χαρακτηριστική και η παρήχηση της λέξης ΙΔΑΝΕΙΚΑ! Μπορεί το 1821 οι Έλληνες να πολέμησαν για ΙΔΑΝΙΚΑ αλλά δυστυχώς το 2021 υπάρχουν πολλά ΔΑΝΕΙΚΑ ! Και μπορεί τότε να μιλούσαμε για το «εμείς» του Μακρυγιάννη , τώρα όμως είμαστε δυστυχώς στο απόλυτο ΕΓΩ!!!

Κούκου Παρασκευή –Ευδοκία Αποστολοπούλου

- «Σε αυτή την γελοιογραφία απεικονίζονται αγωνιστές της επανάστασης. Με την ερώτηση "ναι αλλά τι προτείνετε σήμερα;" Θέλει να δείξει ότι δεν έχει δική του κριτική σκέψη και χρειάζεται τους άλλους προκειμένου να πάρει μια απόφαση». **Αλεξίου Στέφανος**
- «Η συγκεκριμένη γελοιογραφία μπορεί να ερμηνευτεί με διάφορους τρόπους. Παρόλα αυτά, μέσα από την ερώτηση που θέτει ο ήρωας μπορούμε να καταλήξουμε σε ορισμένα συμπεράσματα ως προς το μήνυμα που επιθυμεί να μεταδώσει ο σκιτσογράφος. Ειδικότερα, ο ήρωας θέτει το ερώτημα προκειμένου να αναζητήσει μια απάντησή για το πώς πρόκειται να προσεγγίσουμε τα σύγχρονα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας και τα πολιτικά ζητήματα. Ο εορτασμός των 200 χρόνων από την επανάσταση δεν χρειάζεται να είναι αποκλειστικά και μόνο συμβολικός αλλά μπορεί να οδηγήσει σε πρόοδο και ανέλιξη σε όλους τομείς δραστηριοποίησης του ελληνικού λαού. Την ίδια στιγμή , με αφορμή τους εορτασμούς, η κυβέρνηση αλλά και οι πολίτες οφείλουν να κινητοποιηθούν με σκοπό να επιλύσουν τα επίμαχα ζητήματα που κυριαρχούν σήμερα. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα μπορούσαμε να αναδείξουμε την Ελλάδα του σήμερα, να εξασφαλίσουμε ένα καλύτερο μέλλον για την ίδια και να τιμήσουμε έμπρακτα τις θυσίες των προγόνων μας». **Αμπατζή Κωνσταντίνα**
- «Το νόημα της γελοιογραφίας είναι πως η επανάσταση είναι μια λύση για τα προβλήματα του έθνους η οποία δεν μπορεί να λειτουργήσει στο σήμερα. Όμως τα προβλήματα τότε δεν είναι τα ίδια με τα σημερινά. Έτσι αναρωτιέται ο χαρακτήρας ποια θα μπορούσε να ήταν η σωστή λύση». **Απέργης Ηλίας**
- «Η γελοιογραφία θέλει να μας δείξει πως, μεγαλώνουμε όλοι μας με κάποιες ιδέες και κάποια ρητά τα οποία δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην σημερινή κοινωνία. Αλλά δεν μαθαίνουμε ποτέ, πώς όντως να κινηθούμε σε μια τέτοια κοινωνία και να πράξουμε κατάλληλα». **Βασιλαίνα Κυριακή**
- «Στην παραπάνω γελοιογραφία, θίγεται το γεγονός ότι, σήμερα, αυτό που χρειάζεται δεν είναι μια επανάσταση. Η σημερινή εποχή, με την ταχύρυθμη εξελισσόμενη τεχνολογία, απαιτεί συλλογικότητα και ειρήνη και όχι βία και πόλεμο». **Γαϊτάνη Μαρίλια**
- «Μέσω του σκίτσου ο καλλιτέχνης φαίνεται να θίγει πως οι πολίτες βασιζονται και επαναλαμβάνουν τις πράξεις του παρελθόντος. για αυτό θεωρώ έχει επιλέξει να βάλει στο σκίτσο ανθρώπους που παριστάνουν φιγούρες του 1821». **Γεωργακάκη Έλλη**
- «Στην παραπάνω γελοιογραφία γίνεται έμμεσος σχολιασμός της τωρινής κατάστασης της χώρας όσον αφορά την πραγματική και ολική ανεξαρτησία της από τα χρέη και την ευρωπαϊκή κοινότητα. Ως Έλληνες οφείλουμε, αφού οι πρόγονοι μας έχουν παλέψει για την ελευθερία και τα δικαιώματα

μας σήμερα, να στηρίζουμε το κράτος και να είμαστε ενωμένοι απέναντι σε οποιαδήποτε συγκυρία». **Δαμίγου Μαρίτα**

- «Θεοποιούμαι το ιστορικό παρελθόν» **Καφετζής Διαμαντής**
- «Σύντομα θα πω ότι η γελοιογραφία μιλάει κυρίως για το κρυμμένο δίλημμα επανάσταση η ασφάλεια όπου χαρακτηρίζει τους ανθρώπους της σύγχρονης κοινωνίας για το ενδεχόμενος μια επανάστασης στο μέλλον». **Κλένδρος Γεράσιμος**
- «Ελευθερία αφού το κράτος πρέπει να είναι αυτόνομο και να έχει δίκη του ζωή χωρίς περιορισμούς». **Λεβετσοβίτη Μαρία**
- «Σε αυτή την γελοιογραφία φαίνεται ο σκληρός αγώνας των επαναστατών, αυτό φαίνεται και από το Λάβαρο που λέει Ελευθερία ή Θάνατος, χωρίς όμως να ξέρουν τι θα γίνει στη συνέχεια και πώς θα τους επηρεάσει αυτό που κάνουν». **Μαλτέζης Αντώνης**

- «Σε αυτή την γελοιογραφία απεικονίζεται ένας στρατιώτης ο οποίος αναφέρει στον αρχηγό του πως οι Έλληνες γιορτάζουν 200 χρόνια ελληνικό κράτος και ο ίδιος του απαντάει πως μπορεί να έχει γίνει ελληνικό αλλά για να γίνει και κράτος χρειάζεται αλλά 200 χρόνια. Αυτό το λέει επειδή η Ελλάδα σαν κράτος δεν έχει οργάνωση και ενότητα». **Αλεξίου Στέφανος**
- «Συμφωνώ με την ειρωνεία της γελοιογραφίας. Γιατί πιστεύω ότι η Ελλάδα δεν είναι κράτος ακόμα και αν λένε ότι είναι». **Αποστολοπούλου Ευδοκία**
- «Η γελοιογραφία θέλει να μας δείξει 1) το γεγονός πως η Ελλάδα του σήμερα δεν είναι η ίδια με αυτή ακόμα και λίγα χρόνια πιο πριν, αλλάζουν συνεχώς τα σύνορα της και 2) Την τωρινή αλλά και απ' ό, τι φαίνεται, παντοτινή, πολιτική και κοινωνική κατάσταση». **Βασιλαίνα Κυριακή**
- «Ο σκιτσογράφος μέσω του σκίτσου κάνει κοινωνική κριτική στο ελληνικό κράτος. Πιο συγκεκριμένα, ασκεί κριτική στον τρόπο διαχείρισης εθνικών ζητημάτων». **Γεωργακάκη Έλλη**
- «Στη γελοιογραφία αυτή γίνεται σχολιασμός της κατάστασης της Ελλάδας ως κράτος σήμερα. Έγινε η επανάσταση που την ανεξαρτητοποίησε και διαφύλαξε τα δικαιώματα των Ελλήνων πολιτών της, όμως χρειάζεται ακόμα πολύ δουλειά έτσι ώστε να μπορέσει να χαρακτηριστεί κράτος από τους ίδιους τους κατοίκους της». **Δαμίγου Μαρίτα**
- «Η γελοιογραφία κατά την γνώμη μου μιλάει για την ελλείψει ενότητας και θαλπωρής στο σήμερα, το οποίο ήταν βασικό στοιχείο για την κατάκτηση της ελευθερίας και άλλων στοιχείων κατά βάση για τον τόπο όπου παραπατάμε σήμερα (Ελλάδα). Βέβαια μπορώ να πω ότι θεωρώ λίγο ακραία την γελοιογραφία διότι πιστεύω ότι έχουν γίνει σημαντικά βήματα ώστε να κατακτήσουμε στο 100% ξανά τα στοιχεία όπου μας χαρακτηρίζουν και μας αναγνωρίζουν από άλλες χώρες του εξωτερικού δηλαδή την ενότητα την μαχητικότητα και την φιλοδοξία για το καλύτερο μέλλον». **Κλένδρος Γεράσιμος**
- «Ο αρχηγός με αυτή τη φράση θέλει να πει πως η Ελλάδα δεν έχει καταφέρει να γίνει ένα κράτος. Που σημαίνει πως παρόλο που είναι μια οργανωμένη πολιτική οντότητα με μονοπώλιο και κυβέρνηση δεν έχει καταφέρει ακόμα να γίνει αυτόνομη». **Κούκου Εύη**
- «Ειρωνεία και ντροπή»
- «Πιστεύω πως κράτος έχουμε άλλα όχι αυτόνομο».
- «Σε αυτή την γελοιογραφία φαίνεται ο Κολοκοτρώνης με έναν στρατιώτη του να σατιρίζουν το σημερινό Ελληνικό Κράτος, το οποίο για να γίνει ένα σωστό κράτος χρειάζεται να είναι σωστό και να τηρεί τις προϋποθέσεις για ένα κράτος κάτι που δεν ισχύει».

Η επανάσταση μέσω Playmobil! Γιατί;

- Ίσως γιατί τα νέα παιδιά δεν ξέρουν σχεδόν τίποτα από Ιστορία! Γιατί το 1821 είναι μια παρωχημένη εποχή που δεν τους νοιάζει! Γιατί οι νέοι είναι κολλημένοι στο κινητό ή στους υπολογιστές τους! Γιατί μόνο ό,τι τα διασκεδάζει τους αφορά! Γιατί αυτό το άσπρο «φουστάκι», η φουστανέλα δεν τους λέει κάτι! Γιατί το μόνο ενδιαφέρον για την 25^η Μαρτίου είναι ποια μέρα πέφτει για να χάσουν μάθημα. **X. Κορμάς**
- Ίσως δεν κάθονται να ασχοληθούν με το τι έγινε «παλιά» γιατί προσπαθούν να καταλάβουν τι γίνεται τώρα. Ίσως προσπαθούν να φτιάξουν τη δική τους ιστορία και όχι να μάθουν των παλαιών. Ίσως στο σχολείο μαθαίνουν μόνο όταν πρέπει, όσο πρέπει την Ιστορία και για αυτό την ξεχνάνε. Ίσως δεν συνδέουν το παρελθόν με το παρόν για να κατανοήσουν οι μαθητές της διαχρονικότητα! Πολλά τα ίσως... ένα όμως είναι δυστυχώς σίγουρο: όλοι παινεύομαστε για την Ιστορία μας, μα στο παρόν κενές σελίδες έχουν τα βιβλία μας! **Δ.Γιαννακάκης**
- Ίσως χρειάζεται κάτι πιο καινοτομικό, όπως το παιχνίδι.

Με αφορμή τα 200 χρόνια από την επανάσταση του 1821, οι εθελοντές Α. Γιακουμάτος, Β. Φάτη, Γ. Αγγελίδη και Δ. Βαγγόπουλος κατασκεύασαν αφιλοκερδώς το κλίμα της εποχής... σε playmobil! Μέσα από 20 διοράματα και πάνω από 1.500 φιγούρες μας παρουσιάζονται γεγονότα της Επανάστασης, χαρακτηριστικά κομμάτια αποτελούν: ο όρκος των φιλικών, η πολιορκία της Τριπολιτσάς, ο θάνατος του Παπαφλέσσα και η έξοδος του Μεσολογγίου.

Η ιδέα του συγκεκριμένου προϊόντος προήλθε από την επιθυμία να αναδείξουμε την ιστορία της χώρας μας και σε μικρότερες γενεές μέσω μιας ευχάριστης μα και ψυχαγωγικής διαδικασίας, όπως το παιχνίδι. Η μορφή του παιχνιδιού είναι τέτοια ώστε να κινηήσει το ενδιαφέρον του παιδιού, με αποτέλεσμα να μάθει για τα γεγονότα και τα σημαντικότερα πρόσωπα της Επανάστασης.

Έλλη Γεωργακάκη

Γιατί δεν γνωρίζουν τα παιδιά για την επανάσταση του '21;

«Γιατί τα παιδιά αντιμετωπίζουν το μάθημα της ιστορίας ως μια ύλη που πρέπει να καλύψουν έτσι χάνουν τον πραγματικό σκοπό του μαθήματος». **Αποστολοπούλου Ε.**

«Τα παιδιά, δεν ξέρουν για την επανάσταση του 1821 γιατί, μπορεί οι γονείς τους ακόμα και το σχολείο να μην τους έχουν παρέχει τις κατάλληλες γενικές γνώσεις, ώστε να το έχουν εμπεδώσει. Επίσης μπορεί να μην τους ενδιαφέρει και τόσο η ιστορία και να την θεωρούν υποδεέστερη από τα υπόλοιπα μαθήματα στο σχολικό σύστημα». **Μαλτέζης Α.**

«Αυτό που πιστεύω είναι ότι, ο μαθητές και γενικώς οι νεαροί άνθρωποι, δεν ξέρουν για την 25η Μαρτίου επειδή ως λαός την θεωρούμε περισσότερο γιορτή, παρά σημαντικό συμβάν. Στα σχολεία, μαθαίνουμε γι' αυτό μόνο τις μέρες κοντά στην 25η, κάνουμε γιορτές στο σχολείο οι οποίες επαναλαμβάνονται με αποτέλεσμα να βαριόμαστε και να μην προσέχουμε αφού δεν μαθαίνουμε κάτι καινούργιο ή κάτι σε βάθος. Τέλος, θεωρούμε πως ως Έλληνες, δε χρειαζόμαστε να ψάξουμε παραπάνω για το τι συνέβη, αφού τα ξέρουμε, κάτι εντελώς λάθος». **Βασιλαίνα Κ.**

«Γιατί η ενημέρωση από το εκπαιδευτικό σύστημα λειτουργεί μηχανικά και δεν εμβαθύνει στα επίμαχα στοιχεία, παρουσιάζει μια συγκεκριμένη σειρά γεγονότων συν τους άλλους τα δρώμενα όπως οι παραστάσεις Και οι παρελάσεις δεν αποκαθιστούν την επαρκή γνώση αντιθέτως τιμούν επιφανειακά τους πεσόντες». **Διαμαντοπούλου Α.**

«Θεωρώ πως τα παιδιά της σύγχρονης εποχής δεν ενημερώνονται σωστά για θέματα που αφορούν την ιστορία της χώρας μας. Δίνεται έμφαση στο γεγονός πως κάτι συνέβη χωρίς να γνωρίζουν τα βαθύτερα αίτια. Πιο συγκεκριμένα για την επανάσταση του 1821 δίνουμε έμφαση στα ονόματα των ηρώων χωρίς όμως να γνωρίζουμε πως ακριβώς συνέφεραν στην επανάσταση με αποτέλεσμα να μην γνωρίζουν την ιστορία της χώρας τους». **Γεωργακάκη Ε.**

«Η προσωπική μου άποψη πάνω σε αυτό το ερώτημα είναι πως, είτε δεν ενδιαφέρονται να μάθουν για την ιστορία του έθνους και τους αγώνες που έγιναν για την απόκτηση της σημερινής τους ελευθερίας είτε αδιαφορούν έχοντας ξεχάσει τα γεγονότα που συντέλεσαν την επανάσταση αυτή. Όπως και να έχει πιστεύω πως μαθαίνοντας την ιστορία είτε της χώρας μας αλλά και του κόσμου γενικότερα συμβάλλει στη γενική εκτίμηση της προσωρινής μας κατάστασης. Με αυτό θέλω να υπογραμμίσω την ύπαρξη άγνοιας και αδιαφορίας για τα γεγονότα που αποτέλεσαν και ακόμα αποτελούν μεγάλο κομμάτι στη ζωή όλων μας και πως το ελάχιστο που μπορούμε να πράξουμε εμείς σαν άνθρωποι είναι να γνωρίζουμε έστω δυο ημερομηνίες ή ονόματα τα οποία πάλεψαν με νύχια και με δόντια για την απόκτηση των δικαιωμάτων και της ελευθερίας μας, πρώτα σαν έθνος και έπειτα σαν γενικότερες υπάρξεις. Συμπερασματικά, η μη γνώση των παιδιών πάνω στο θέμα της επανάστασης, πέρα από θλιβερό είναι και ανάρμοστο, διότι χωρίς αυτή, η

χώρα μας δεν θα ήταν σε καμία περίπτωση ίδια ή ανεξάρτητη, καθώς μπορεί να μην ήταν και γραμμένη στην ιστορία». **Δαμίγου Μ.**

«Στην σύγχρονη εποχή πολλά παιδιά δεν γνωρίζουν την ιστορία για την επανάσταση του 21 αφού πρώτον δεν ενδιαφέρονται για να μάθουν αφού προτιμούν να ασχολούνται με αλλά θέματα της εποχής του , και απορρίπτουν μια σημαντική γνώση που θα πρέπει να έχουν. Ακόμη η διδασκαλία στα σχολεία για το μάθημα της ιστορίας, τα βιβλία είναι αρκετά κακογραμμένα ώστε να παιδιά να δώσουν βάση και να μπορούν να τα κατανοήσουν εύκολα!! Επίσης η μάθηση και η γνώση δεν έχουν εσωτερική συνάφεια και καταλήγουν να είναι κλεισμένες σε κουτάκια, χωρίς καμία επικοινωνία. Τέλος όπως και στα υπόλοιπα μαθήματα το σχολείο απαιτεί από τα παιδιά ένα επίπεδο κατανόησης και γνώσης, στο οποίο έχει συμβάλει ελάχιστα έως καθόλου. Πώς μπορεί ένα δεκατετράχρονο παιδί να κατανοήσει τι είναι καπιταλισμός, μερκαντιλισμός και φυσιοκρατία, με κείμενο μιας σελίδας, το οποίο προϋποθέτει σειρά ολόκληρη γνώσεων; Μάλλον θα μοιάζει για τους μαθητές με κεφάλαιο μιας ξένης γλώσσας, το οποίο θα πρέπει να αποστηθίσουν και να παπαγαλίσουν στην τάξη και στις εξετάσεις. Για αυτό λοιπόν τα παιδιά δεν δίνουν τη σημασία που πρέπει !!!» **Λεβητσοβίτη Μ.**

«Σύμφωνα με πολλά άρθρα, στις μέρες μας πολλοί νέοι δεν γνωρίζουν τι ακριβώς έγινε το 1821 και επίσης δεν γνωρίζουν το πότε ιδρύθηκε η Ελλάδα επίσημα. Σε αυτό μεγάλη ευθύνη έχει τόσο το σχολείο όσο και το εκπαιδευτικό σύστημα. Αρχικά στο σχολείο, πολλοί καθηγητές απαιτούν από τους μαθητές να μαθαίνουν την ιστορία μηχανικά και αυτό έχει ως αποτέλεσμα, οι μαθητές να μαθαίνουν τα γεγονότα για ένα πολύ μικρό χρονικό διάστημα ίσα ίσα για να μπορούν να ανταπεξέλθουν στην εξέταση. Έτσι χάνεται η ουσία και πολλοί μαθητές τελειώνουν το σχολείο μη ξέροντας τι πραγματικά έγινε. Βέβαια οι καθηγητές δεν μπορούν να πάρουν όλη την ευθύνη. Το εκπαιδευτικό σύστημα, φτιάχνει τα βιβλία με τέτοιο τρόπο που είναι δύσκολο για τους μαθητές να τα διαβάσουν, και δύσκολο επίσης και για τους καθηγητές να διδάξουν την ύλη μέσα από αυτά» **Αλεξίου Σ.**

«Πολλά παιδιά στις ημέρες μας δεν γνωρίζουν πολλά για την ιστορία της ελληνικής επανάστασης. Ένας από τους λόγους είναι πως μερικά κομμάτια της ιστορίας θεωρούνται από τους συντάκτες των σχολικών βιβλίων πολύ άσχημα ή άγρια για τα παιδιά των μικρών ηλικιών, έτσι τα αφαιρούν από τα σχολικά βιβλία. Επίσης, ένας ακόμα λόγος είναι πως ο τα παιδιά δεν ενδιαφέρονται όσο παλιά για την ιστορία. Ακόμα, ο άνθρωπος της σημερινής ημέρας είναι πολύ απασχολημένος με τα προβλήματα και τις υποχρεώσεις της ημέρας, από μικρή ηλικία, με αποτέλεσμα να μην έχει χρόνο να μελετήσει την ελληνική ιστορία. Τέλος, υπάρχουν πολλοί πολιτικοοικονομικοί παράγοντες οι οποίοι σταματούν τα παιδιά από το να μαθαίνουν σωστά την ιστορία. Έτσι φαίνεται πως τα παιδιά δεν μαθαίνουν ολοκληρωμένη, ή μερικές φορές καθόλου, την ιστορία της ίδιας τους της χώρας» **Απέργης Ηλίας**

Τρεις προτροπές από «ψηλά» για την πανδημία!

Ζώντας σε μια εποχή, που το μόνο που νιώθουμε είναι ο φόβος για τη ζωή, σε ένα φανταστικό πλαίσιο, ζητήσαμε βοήθεια. Όχι από ειδικούς λοιμωξιολόγους, από γιατρούς, από ιερείς ή από σύγχρονους πολιτικούς. Αποκλείσαμε όλους τους πανικόβλητους αλλά και τους αρνητές του ιού! Ζητήσαμε βοήθεια στη σκέψη μας, στη γνώση μας, στο ένστικτό μας. Και αποφασίσαμε να «ακούσουμε» τι θα μας έλεγαν τρεις

εκπρόσωποι του απελευθερωτικού αγώνα του 1821: ένας Άγγλος Φιλέλληνας, ένας Ρώσος πρίγκηπας και μία Ελληνίδα αγωνίστρια.

Λόρδος Μπάυρον

«Έλληνες αγαπημένοι, μη φοβάστε! Τίποτα δεν είναι αξεπέραστο, τίποτα δεν είναι πιο σημαντικό από το φόβο. Τίποτα πιο απρόοπτο από την ίδια την πραγματικότητα. Ήμουν μωρό, μέσα στις αριστοκρατικές δαντέλες μου όταν στη Γαλλία έγινε η Επανάσταση. Στη δικιά μου όμως αριστοκρατική πατρίδα, η ζωή δεν άλλαξε. Σπούδασα στα καλύτερα σχολεία, έμαθα ελληνικά, ήθελα πολλά αλλά η ζωή μου ήταν προσχεδιασμένη! Έγινα βουλευτής στα 21! Τι πιο ασφαλές; Τι πιο σίγουρο; Και όμως η ψυχή μου μου έλεγε ότι η χαρά, η ολοκλήρωση δεν είναι σε αυτά που όλοι πίστευαν πως έπρεπε να απολαμβάνω! Έτσι, ήρθα στην Ελλάδα και ένιωσα την πληρότητα. Στη φτωχή σκιάβα Ελλάδα! Ως βουλευτή με φιλοξένησε ο Αλή Πασάς αλλά εγώ θέλω να δω τα Γιάννενα, την Άρτα. Δεν υπήρχε τότε ο φόβος του θανάτου; Δεν υπήρχε αναγκαστικός περιορισμός; Προφανώς και μάλιστα ένας φόβος που συνοδευόταν από βέβαιο θάνατο. Και όμως εγώ δεν φοβόμουν...Μόνο ένα με πλήγωνε, μόνο ένα με σκότωσε...η μεταξύ σας γκρίνια...η φαγωμάρα... ποιος φταίει; Τι θα κάνουμε; Ποιος θα πάρει την εξουσία; ποιος λείπει την αλήθεια; Ποιος ψέματα; Δεν βλέπετε ότι και σήμερα έχετε την ίδια στάση; Δεν βλέπετε τον εχθρό; Δεν είναι μόνο και απλά ο κορονοϊός. Είναι η δικιά σας εμμονή ότι αυτό που ξέρετε, που νομίζετε, που ακούσατε είναι το σωστό! Μην φοβάστε αλλά μάθετε να ακούτε. Λειτουργήστε ενωμένοι. Σεβαστείτε τον συνάνθρωπο. Και όλα θα πάνε καλά! Θα αργήσετε πολύ να με δείτε! Και εγώ θα χαμογελώ από ψηλά! Θα ξαναζήσω!»

Δημήτριος Υψηλάντης

«Αξιότιμοι Έλληνες! Θυμάστε τις σας έλεγα το 1826; «Τα μεγάλα έθνη και οι καλοί πατριώται φαίνονται εις τας κρίσιμους περιστάσεις της πατρίδος των. Δούλος είνε εύκολον να γείνη τις όταν θέλη, αυθέντης είνε δύσκολον. Επιθυμούμεν ειρήνην, ας τρέξωμεν εις τα όπλα». Το ίδιο θα σας πω και τώρα! Κρίσιμη η περίοδος της πατρίδας σας! Δύσκολο είναι να μη γίνετε δούλοι του ιού! Μία είναι η λύση! Να πάρετε τα όπλα! Και όπλο είναι ο σεβασμός, η υπακοή, το εμβόλιο, η μάσκα, η απόσταση, η καθαριότητα! Το όπλο μας είναι η ψυχική σας δύναμη! Έχετε πόλεμο! Θα έχετε θύματα! Το θέμα δεν είναι ποιος θα νικήσει τις περιστασιακές μάχες! Το θέμα είναι ποιος θα κερδίσει τον πόλεμο! Κερδίστε τον πόλεμο! Μπορείτε! »

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

«Πατριώτες! Έλληνες! Σηκώστε το κεφάλι! Μη σκύβετε χαμηλά! Σηκωθείτε! Ο πόλεμος θα νικηθεί! Χρειάζονται χρήματα; Σαφώς! Όσοι έχουν να δώσουν! Είτε είναι το κράτος, είτε οι οικονομικά ισχυροί! Είτε είναι η ιδιωτική πρωτοβουλία, είτε είναι η δημόσια! Όποιος έχει πρέπει να δώσει! Αγώνας είναι! Και μάλιστα ένας αγώνας δίκαιος, όπως και ο αγώνας που δώσαμε τότε παλιά εμείς! Και εσείς μάχεστε! Και ο εχθρός είναι δυνατός! Είναι σκληρός! Είναι εδώ! Πολεμήστε με το κεφάλι ψηλά! Και θα νικήσετε, όπως και τότε! Σηκώσαμε το κεφάλι στον Οθωμανό! Μια χούφτα Έλληνες νίκησε έναν δυνάστη, μια αυτοκρατορία! Τώρα οι δυνατοί είσατε οι άνθρωποι! Τώρα οι πολλοί είστε οι άνθρωποι! Θα τον νικήσετε τον ιό! Είναι το δίκαιο! Το σωστό! Το λογικό! Το αναμενόμενο! Αυτό θα γίνει! Καλή λευτεριά!»

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ (Δαμίγου Μαρίτα)

1)Είστε αρνητική /θετική με τη χρήση μάσκας;

«Προσωπικά πιστεύω πως με το να κάνουμε χρήση μάσκας, πέρα από το γεγονός του ότι δείχνουμε πως νοιαζόμαστε για την υγεία, εμάς αλλά και του συνόλου, προστατεύουμε παράλληλα και τους συνανθρώπους μας».

2) Πως θα παροτρύνετε τους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο;

«Μετά από τις υπεράνθρωπες προσπάθειες που κατέβαλαν οι ειδικοί για να φτάσει σε εμάς σήμερα ο σωτήρας μας, το εμβόλιο δηλαδή, το λιγότερο που θα μπορούσαμε να κάνουμε είναι να το προμηθευτούμε και να έχουμε έστω και μια στοιχειώδη ανοσία. Θα παρότρυνα τον κάθε συμπολίτη μου να πράξει με υπευθυνότητα, άλλωστε μην ξεχνάτε αδέρφια, για να πετύχουμε την ανεξαρτησία μας χρειάζεται να πατάμε στα πόδια μας, να είμαστε υγιείς».

3) Θα τηρήσετε τον κατ'οίκον εγκλεισμό;

« Κατ'εμε ο κατ'οίκον εγκλεισμός συνδέεται άμεσα με τη φυλάκιση, καθώς μας απαγορεύεται η ελευθερία μετακίνησης και επικοινωνίας με τους κοντινούς μας ανθρώπους. Με θλίβει πραγματικά η κατάσταση αυτή, όμως οφείλω να συμμορφωθώ και να παραμείνω μέσα».

4) Πως θα προσπαθήσετε να βοηθήσετε τους άπορους να αποκτήσουν μάσκες και αντισηπτικά;

«Είμαι διατεθειμένη να προσφέρω βοήθεια και «προμήθειες» σε οποιοδήποτε άπορο συνάνθρωπο μου, διότι όλοι αξίζουμε μια ευκαιρία στο να προστατευτούμε από αυτόν τον αόρατο εχθρό».

5) Φαντάζεστε τον εαυτό σας ηγέτη σήμερα;

« Θα μπορούσα άνετα να ηγηθώ της χώρας μου σε αυτές τις δύσκολες εποχές και αυτό το λέω επειδή θεωρώ τον εαυτό μου ικανό να εμπυχώσει, να καθησυχάσει αλλά και να ενδυναμώσει το λαό, γιατί αυτό χρειάζονται όλοι αυτή τη δεδομένη στιγμή».

6) Πως θα πείσετε τον κόσμο να τηρήσουν τα μέτρα;

«Με το να τονίζουμε επανειλημμένα τις συνέπειες που θα έχει η ασυνέπεια μερικών ελαφρόμυαλων στο σύνολο, λογικό το θεωρώ να αρχίζουν να αλλοιώνονται αυτά τα περιστατικά».

7) Πως περνάτε το χρόνο σας στον κατ'οίκον περιορισμό ώστε να μην στεναχωριεστε;

«Προσπαθώ να ξεχνιέμαι διαβάζοντας βιβλία, μαθαίνοντας για τον κόσμο και δοκιμάζοντας νέες ασχολίες έτσι ώστε να εντοπίσω κρυμμένα ταλέντα».

8) Σε τι επίπεδα σας έχει «χτυπήσει» η κρίση ;

«Η κρίση αυτή με έχει επηρεάσει περισσότερο ψυχολογικά, καθώς συχνά πάνω τον εαυτό μου να αναλογίζεται παλιές συμπεριφορές, σχέσεις και πράξεις μου. Ακόμα, νοσταλγώ καθημερινά την παλιά μου ρουτίνα, τις βόλτες, τα τοπία και τις υπέροχες συζητήσεις που κάνω με τους άλλους πρόσωπο με πρόσωπο».

9) Τι μέτρα θα πρέπει να λάβει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας;

«Ο έγκυρος εμβολιασμός, η συχνή ενημέρωση τόσο των μέτρων αλλά και της κατάστασης της πανδημίας είναι μέτρα τα οποία χρειάζεται να ληφθούν για τη σωστή αντιμετώπιση του ιού».

10) Πως πιστεύετε ότι έχει επηρεάζει τους μαθητές η πανδημία ;

«Οι μαθητές πρέπει να έχουν επηρεαστεί περισσότερο από όλες τις ηλικιακές ομάδες, για το λόγο του ότι η καθημερινή επαφή με δραστηριότητες, φίλους και δασκάλους είναι αναγκαία και αποτελεί μεγάλο κομμάτι της ζωής τους. Χρειάζονται ένα διάλειμμα από τα διαβάσματα για να διασκεδάσουν, συνελπώς κλείνοντας τους μέσα τους κόβουμε τον αέρα που αναπνέουν, βάζουμε παύση στις κοινωνικές τους συναναστροφές και τους φυλακίζουμε στις σκέψεις τους».

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ (Λαγωνίκου Μαργαρίτα)

1)Είστε αρνητική /θετική με τη χρήση μάσκας;

«Αρνητική».

2)Πως θα παροτρύνετε τους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο;

«Θα τους μίλαγα για το κοινό καλό, θα τους τόνιζα ότι με αυτόν τον τρόπο πρόκειται να ξεπεράσουμε το επείγον πρόβλημα της πανδημίας και ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό να αντιμετωπίσουμε με δυναμισμό τη δύσκολη αυτή κατάσταση. Έπειτα, θα εξηγούσα τους λόγους για τους οποίους πρέπει ο κόσμος να δείξει εμπιστοσύνη στην επιστήμη στην κρίσιμη στιγμή που ζούμε..».

3) Θα τηρήσετε τον κατ 'οίκον εγκλεισμό;

«Ναι».

4)Πως θα προσπαθήσετε να βοηθήσετε τους άπορους να αποκτήσουν μάσκες και αντισηπτικά;

«Θα παροτρύνω γνωστούς μου από κάθε δήμο και θα κάνω και εγώ σ' αυτόν που ανήκω αίτημα για την αποκατάσταση των απόρων όσον αφορά τα παραπάνω. Επιπλέον, θα κάνω και η ίδια όσες δωρεές μπορώ στους ανθρώπους αυτούς».

5)Φαντάζεστε τον εαυτό σας ηγέτη σήμερα;

«Ναι, διότι θεωρώ κρίσιμη την αναγκαιότητα οργάνωσης την περίοδο αυτή καθώς και περισσότερη πειθαρχία».

6)Πως θα πείσετε τον κόσμο να τηρήσουν τα μέτρα;

«Επικληση στη λογική και στο συναίσθημα για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων».

7) Πως περνάτε το χρόνο σας στον κατ 'οίκον περιορισμό ώστε να μην στεναχωριεστε;

«Σχεδιάζω τους στόχους μου για μετά την πανδημία».

8)Σε τι επίπεδα σας έχει «χτυπήσει » η κρίση ;

«Καθυστερεί αυτά που είχα σχεδιάσει να κάνω τον χρόνο αυτό, ωστόσο είναι μια καλή υπενθύμιση του ότι δεν είναι πάντοτε όλα υπό τον έλεγχό μας, όσο και να προσπαθεί, όσο πειθαρχημένο και δυναμικό χαρακτήρα έχει κανείς. Φυσικά, με έχει επηρεάσει κι εμένα ψυχικά, ωστόσο με πεισμώνει να παλέψω όσο πιο δυνατά και έξυπνα μπορώ».

9) Τι μέτρα θα πρέπει να λάβει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας;

«Χρειάζεται οργάνωση, πειθαρχία και είναι σημαντικό οι παραβάτες της τήρησης των νόμων ως προς τα μέτρα προστασίας να μην τιμωρούνται μόνο αλλά και να γίνεται ολοκληρωμένη ενημέρωση της επικρατούσας κατάστασης σ' αυτούς από την κυβέρνηση, ώστε να αυξηθεί η πιθανότητα διαφοροποίησης της στάσης και αντιμετώπισής τους».

10) Πως πιστεύετε ότι έχει επηρεάζει τους μαθητές η πανδημία;

«Όπως είναι φυσικό τους επηρεάζει τόσο ψυχικά όσο και μαθησιακά, καθώς παραμένουν έγκλειστοι, με ελαχιστοποιημένη κοινωνική επαφή, γεγονός που τους κατεβάζει ψυχικά και αυτό με τη σειρά του οδηγεί τους μαθητές να μην έχουν όρεξη να εργαστούν και να διαβάσουν».

Δ. ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ (Αθανασπούλου Μαρία)

1) Είστε αρνητικός/θετικός με τη χρήση μάσκας;

«Είμαι υπέρ της χρήσης της μάσκας μας και μας προστατεύει από τους ιούς».

2) Πώς θα παροτρύνετε τους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο;

«Γυρίζοντας από τόπο σε τόπο και τονίζοντας τη σημασία των μέτρων ασφαλείας».

3) Θα τηρήσετε τον κατ' οίκον εγκλεισμό;

«φυσικά και θα τηρήσουμε τον κατ' οίκον περιορισμό, ερχόμενοι σε επαφή μόνο με όσους μένουν στο ίδιο σπίτι».

4) Πως θα προσπαθήσετε να βοηθήσετε τους άπορους να αποκτήσουν μάσκες και αντισηπτικά;

«Προμηθευόντάς τους μάσκες αντισηπτικά και σαπούνια».

5) Φαντάζεστε τον εαυτό σας ηγέτη σήμερα;

«Ναι, βέβαια, αφού παίρνω πρωτοβουλίες και ενδιαφέρομαι για το κοινωνικό σύνολο».

6) Πώς θα πείσετε τον κόσμο να τηρήσει τα μέτρα;

«Υπενθυμίζοντας συνέχεια τα μέτρα».

7) Πως περνάτε το χρόνο σας στον κατ' οίκον περιορισμό ώστε να μην στεναχωριέστε;

«Βρίσκομαι στο σπίτι μου και ενημερώνομαι για τα μέτρα καθημερινά και βγαίνω μια φορά την ημέρα για άσκηση».

8) Σε τι επίπεδα σας έχει «χτυπήσει» η κρίση ;

«Σχετικά με άλλους συμπολίτες μου, έχω να πω πως δεν με έχει επηρεάσει αρνητικά, αλλά περιμένω υπομονετικά για καλύτερα νέα».

9) Τι μέτρα θα πρέπει να λάβει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας;

«Τη διάθεση των εμβολίων σε όλο τον πληθυσμό».

10) Πως επηρεάζει τους μαθητές η πανδημία ;

«Τους αφαιρεί τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με άτομα της ηλικίας τους».

ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝΑΣ (Μαλτέζης Αντώνης)

1) Είστε αρνητικός/θετικός με τη χρήση μάσκας;

«Εγώ αν μπορούσα να εκφραστώ στη σημερινή εποχή, θα τους έλεγα πως η χρήση της μάσκας είναι υποχρεωτική, επειδή τόσοι άνθρωποι έχουν πεθάνει από αυτή τη φοβερή ασθένεια, που πλήττει όλο τον κόσμο, όπως και την Ελλάδα».

2) Πώς θα παροτρύνετε τους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο;

«Θα έλεγα στους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο, γιατί με αυτή μας την συνεισφορά στην κοινωνία, θα μπορούσαμε να νικήσουμε την αρρώστια αυτή, να βγούμε και εμείς από τα σπίτια μας, όπως τα αηδόνια όταν ελευθερώνονται από τα κλουβιά».

3) Θα τηρήσετε τον κατ'οίκον εγκλεισμό;

«Παρόλο που θα με πονούσε αβάσταχτα να εγκλωβιστώ στον χώρο του σπιτιού μου, θα το έκανα, γιατί θα είναι για το καλό της Ελλάδας η ακόμα και για το καλό της Ευρώπης. Θα άφηνα τη φαντασία μου να ταξιδεύει σε μέρη που θα ήθελα να βρίσκομαι και θα παρηγορούμουνα έτσι».

4) Πως θα προσπαθήσετε να βοηθήσετε τους άπορους να αποκτήσουν μάσκες και αντισηπτικά;

«Θα τους πρόσφερα αντισηπτικά και μάσκες».

«Θα πουλούσα την μεγάλη μου συλλογή από ποιήματα και μετά τα χρήματα που θα εισέπραττα από τις πωλήσεις τους, θα τα ξόδευα σε μάσκες και σε είδη υγιεινής όπως αντισηπτικά, σαπούνι κτλ».

5) Φαντάζεστε τον εαυτό σας ηγέτη σήμερα;

«Όχι δεν το φαντάζομαι ηγέτη, γιατί πολύ απλά δεν θα ήμουν καλός, δεν έχω αυτό το κύρος που έχουν οι σημερινοί πολιτικοί ή άλλα άτομα της εποχής μου, όπως η κυρία Μπουμπουλίνα ή ο κύριος Κολοκοτρώνης».

6) Πώς θα πείσετε τον κόσμο να τηρήσει τα μέτρα;

«Θα έκανα αυτό που ξέρω καλύτερα, θα έγραφα ποιήματα. Έτσι ώστε να τους τονίσω το ενδιαφέρον για την αντιμετώπιση της πανδημίας και την σωτηρία πολλών άλλων ανθρώπων από ένα βάσανο από το οποίο δεν ξέρουν αν θα καταφέρουν να βγουν ζωντανοί».

7) Πώς περνάτε το χρόνο σας στον κατ'οίκον περιορισμό ώστε να μην στεναχωριέστε;

«Περνώ τον χρόνο μου γράφοντας ποιήματα και διηγήματα. Διαβάζοντας βιβλία και κάνοντας μικρές βόλτες στη γειτονιά».

8) Σε τι επίπεδα σας έχει «χτυπήσει» η κρίση ;

«Η πανδημία εμένα με έχει επηρεάσει πολύ, νοιώθω πως είμαι εγκλωβισμένος μέσα σε 4 μεγάλα πέτρινα τείχη, χωρίς να μπορώ να νοιώσω το φως του ήλιου, νοιώθω σαν κάποιος μου έχει δέσει τα χέρια και ενώ η πόρτα είναι ανοιχτή να μη με αφήνει να βγω έξω».

9) Τι μέτρα θα πρέπει να λάβει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας;

«Τα μέτρα που θα έπρεπε να πάρει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας είναι όλοι οι άνθρωποι, όσο και με πονάει που το λέω, να μείνουν μέσα στα σπίτια τους, γιατί αυτή η κατάσταση που περνάμε, είναι εξαιρετικά δύσκολη και πάνω από όλα απρόβλεπτη».

10) Πώς επηρεάζει τους μαθητές η πανδημία ;

«Οι μαθητές, όσο και να μην το δείχνουν, πλήττονται περισσότερο από τους ενήλικες, γιατί τα σχολεία τους είναι κλειστά και γίνονται ηλεκτρονικά όλα τα μαθήματα. Πιστεύω πως αυτό τους επηρεάζει αρνητικά γιατί και δεν έχουν την πρέπουσα επαφή με τα μαθήματά τους, και απομονώνονται από τους φίλους τους και το κοινωνικό σύνολο».

ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝΑΣ (Γιαννακάκης Δημήτρης)

1)Είστε αρνητικός/θετικός με τη χρήση μάσκας;

«Είμαι θετικός με την μάσκα διότι είναι απαραίτητη».

2)Πώς θα παροτρύνετε τους πολίτες να κάνουν το εμβόλιο;

« Θα τους έλεγα ότι είναι σημαντικό για να είναι υγιείς».

3) Θα τηρήσετε τον κατ'οίκον εγκλεισμό;

«Θα τηρήσω τον κατ'οικον εγκλεισμό για την υγεία μας».

5)Φαντάζεστε τον εαυτό σας ηγέτη σήμερα;

«Δεν τον φαντάζομαι γιατί όλα με τον καιρό αλλάζουν».

6)Πώς θα πείσετε τον κόσμο να τηρήσει τα μέτρα;

«Δεν γνωρίζω γιατί δεν μπορώ να τους ελέγξω όλους».

7) Πως περνάτε το χρόνο σας στον κατ'οίκον περιορισμό ώστε να μην στεναχωριέστε;

«Ψάχνω να κάνω πράγματα που με γεμίζουν».

8)Σε τι επίπεδα σας έχει «χτυπήσει» η κρίση ;

«Ευτυχώς δεν με έχει χτυπήσει σε μεγάλα επίπεδα».

9) Τι μέτρα θα πρέπει να λάβει η Ευρώπη για την αντιμετώπιση της πανδημίας;

«Πρέπει να λάβει σκληρά μέτρα διότι η πανδημία δεν ξεπερνιέται εύκολα».

10) Πως επηρεάζει τους μαθητές η πανδημία ;

«Πιστεύω ότι τους έχει δημιουργήσει κατάθλιψη».

Διάφορα εικαστικά, εμπνευσμένα από το '21

Ποίημα για το 1821

Υπήρχαν κάποτε φωνές

Υπήρχαν κάποτε φωνές
Φωνές εκκωφαντικές
που ουδέποτε δεν έπαψαν να μάχονται
για τα ιδεώδη τους

Απόηχοι μιας απaráμιλλης επανάστασης
Ενός ανελέητου αγώνα
Μιας αδίστακτης αναζήτησης για απελευθέρωση

Υπήρχαν κάποτε φωνές
Δάκρυα αναισχυντα
που έρρεαν ακράτητα

Αποπνικτικές σιωπές
Ανείπωτοι φόβοι και τρόμοι
Ελληνόπουλα αγνώριστα
εν μέσω της αδιάλειπτης απειλής

Υπήρχαν κάποτε φωνές
Οικογένειες διάσπαρτες
που επιζητούσαν μια ένδειξη ζωής

Αναλόφευκτες ειδήσεις
Βουβοί θρήνοι
που δεν εισακούστηκαν ποτέ

Υπήρχαν κάποτε φωνές
Φωνές που δεν αρκούνται
Σε επιφανειακούς εορτασμούς

Φωνές που ακόμα επιζητούν
την πολυπόθητη λύτρωση

Φωνές που ακόμα αντηχούν
για ατέρμονη ελπίδα για
για Ελλάδα ελεύθερη και αυθεντική

Δεν έπαψαν ποτέ να υπάρχουν φωνές.

Κωνσταντίνα Αμπατζή/Β1

Ακροστιχίδα

1η ημέρα και αρχίζουν τα τουφέκια να ηχούν

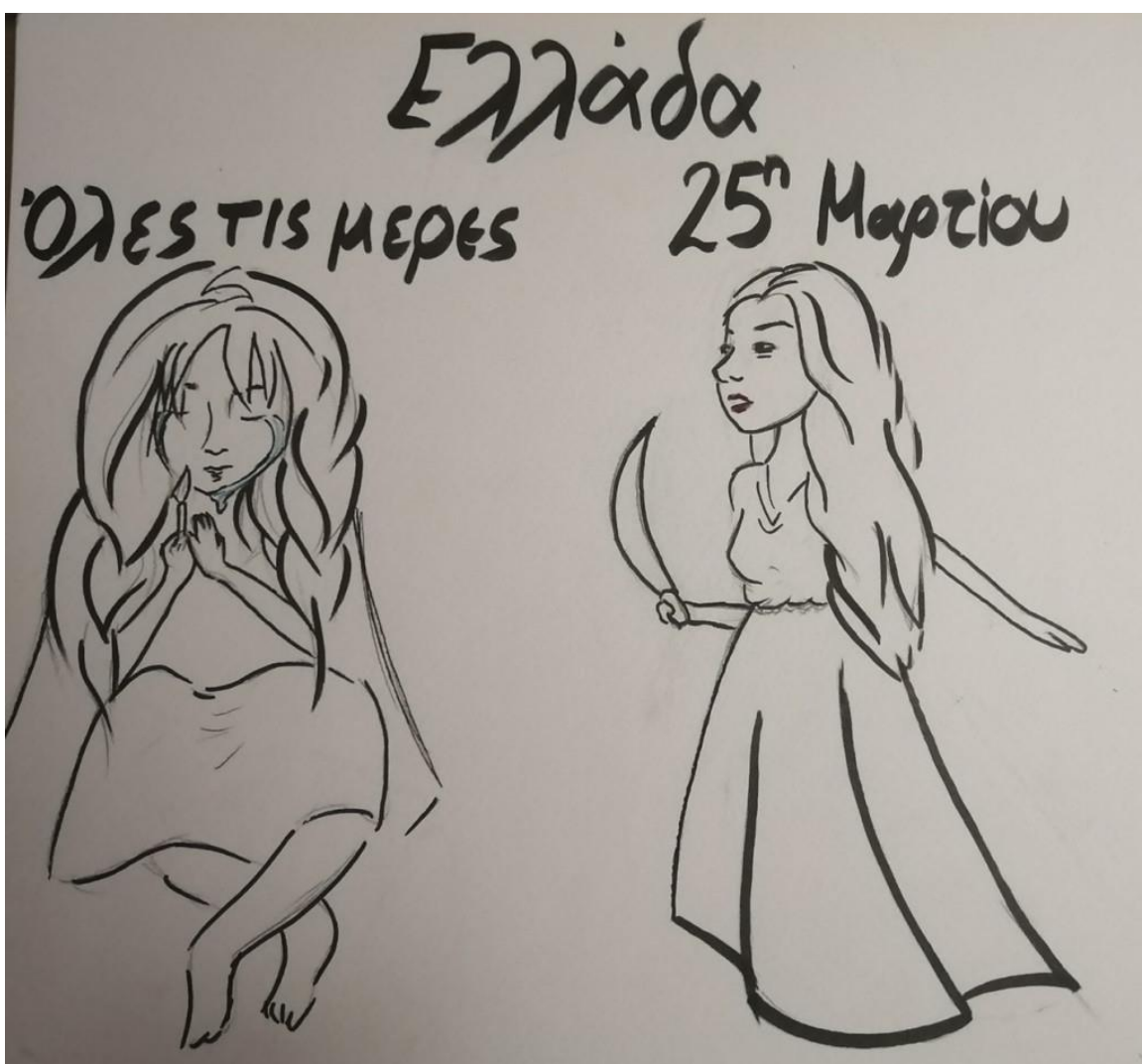
8^{ος} μήνας και οι μανάδες πενθούν

2^{ος} χρόνος και οι στρατιώτες πολεμούν

1 ζωή και ακόμα δεν σταματούν

Νικηφόρος Κουβάτσος

Σκίτσα - Ζωγραφική

Αθανασοπούλου Μ.

Το βλέμμα του Θεού

Κ. Βασίλαινα

Η σημερινή Ελλάδα

A. Μαλιέζης

Φωτάκος

Μ. Κουγιουμτζόγλου

Ζωγραφιά εμπνευσμένη από πίνακα Φιλελλήνων

Θάνος Δρίζης

Ο Φώτος Τζαβέλλας

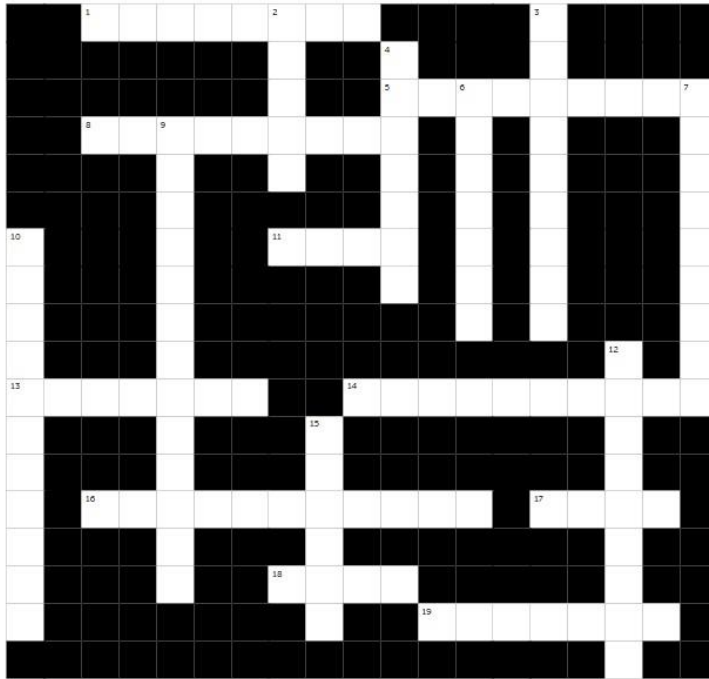
Κουνέλης Φίλιππος

Δραστηριότητες

Στη σελίδα αυτή μπορείτε να βρείτε διάφορες δραστηριότητες/λεκτικά παιχνίδια με θέματα από την επανάσταση του 1821!

Καλή επιτυχία!

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΤΟΥ '21

ACROSS

- 1 Συνέβαλε με την νεοδημοκρατία του στη φυλάκιση του Κολοκοτρώνη
- 5 Βραχμάδες και ακατοίχτο ηγεί μπροστά στο λιμάνι της Πόλης, το οποίο κλείνει από τα δυτικά - Στην Επανάσταση του 1821 έγινε εκεί (Απρίλιος 1825) μεγάλες συγκρούσεις ανάμεσα στο στρατό του Ιμπραήμ και τους εκεί αγρομένους Έλληνες συσμηείς για τους τελευταίους
- 8 Καταστράφηκε η Κυβερσία των Βοιών του 1826
- 11 Την αποκάλυψε ο Ιμπραήμ Μικρά Αγγλία
- 13 Πειραγή που έδρασαν διάσημοι αιματοίλοι
- 14 Μακεδόνιος αγωνιστής του 1821 που έγραψε απομνημονεύματα
- 16 Μέλος της Φιλίας Εταιρίας πήρε μέρος στη σφαγή των Τούρκων στα Λαγκαδάς
- 17 Πρωτόληος ο Κανάρης την τουρκική ναυαρχία στο λιμάνι της
- 18 Από την καταστροφή τους μιμωεστρες ο Διονύσιος Σολωμός
- 19 Ένας από τους άρμας της Φιλίας και Εταιρίας και άρμας της Αθήνας

DOWN

- 2 Γιος του Λάμπρου Τριβέλλας!
- 3 Σουλιάτης που έγραψε για το θάρος του
- 4 Ηρθε σε ρήξη με τον Αλή πασά μετά την πτώση του Σουλίου
- 6 Εκεί μαρτύρησε ο Αθ. Διάκος
- 7 Γιος του Γιαννάκη ανιχνός του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη
- 9 Γιατρός αγωνιστής από τα Κολάβρυτα
- 10 Γεννήθηκε στην Περγάση, ηρωίδα της Επανάστασης
- 12 Στρατηγός βουλευτής Καρύταινας που διακρίθηκε στη μάχη του Βολτετσίου, οπαδός του Κολοκοτρώνη
- 15 Έσπασε τον Καραϊσκάκη από βέλοιο θάνατο

Κρυπτόλεξο Α: «Οι μάχες του '21»

Τ Γ Γ Λ Σ Μ Π Υ Κ Η Δ Ν Δ Μ Π Ι		
Ρ Κ Ι Π Λ Γ Π Ε Α Μ Ω Λ Ν Π Ω Σ		
Θ Μ Α Θ Ε Ω Τ Λ Λ Ε Γ Τ Η Α Γ Μ		
Θ Α Ρ Κ Β Τ Δ Γ Α Θ Ε Α Λ Κ Ο Ε	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ
Ε Γ Π Π Ο Π Ρ Ρ Μ Δ Ρ Ι Ι Ν Μ Σ	ΠΑΤΡΑ	ΑΙΤΩΛΙΚΟ
Β Μ Μ Μ Α Σ Τ Α Α Γ Ο Τ Δ Ν Ε Ο	ΓΑΣΤΟΥΝΗ	ΚΑΚΟΣΑΛΕΣΙ
Ο Ο Γ Α Υ Τ Α Ε Τ Ξ Ν Ω Ω Ω Θ Λ	ΑΜΠΛΙΑΝΗ	ΜΥΛΟΙ
Σ Ν Ι Μ Α Λ Ρ Λ Α Κ Τ Λ Ρ Ρ Ω Ο	ΛΙΔΩΡΙΚΙ	ΑΘΗΝΑ
Τ Ε Ξ Π Ν Α Ο Α Ε Δ Α Ι Ι Γ Ν Γ	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ	ΠΕΤΡΑ
Ι Μ Ρ Λ Α Θ Ν Ι Ρ Σ Σ Κ Κ Π Η Γ	ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ	ΜΕΘΩΝΗ
Τ Β Κ Ι Λ Η Ω Ε Θ Κ Ι Ο Ι Ε Ι Ι	ΒΟΣΤΙΤΣΑ	ΑΝΑΛΑΤΟΣ
Σ Α Α Α Α Ν Τ Γ Α Σ Τ Ο Υ Ν Η Δ	ΑΚΡΟΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΓΕΡΟΝΤΑΣ
Α Σ Ε Ν Τ Α Γ Α Λ Α Ξ Ε Ι Δ Ι Ω		
Η Ι Ν Η Ο Ν Β Υ Ε Β Ο Ε Β Γ Σ Σ		
Μ Α Ε Λ Σ Ρ Ν Σ Θ Ω Β Μ Ι Π Π Υ		
Β Α Κ Ρ Ο Κ Ο Ρ Ι Ν Θ Ο Σ Υ Η Ρ		

Κρυπτόλεξο Β: «Οι ήρωες του '21»

Ε Λ Υ Ξ Λ Ν Ο Τ Α Ρ Α Σ Ν Ι Ε Β
 Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ο Π Ο Υ Λ Ο Σ Σ
 Μ Π Ο Υ Μ Π Ο Υ Λ Ι Ν Α Ν Π Κ Κ
 Ξ Ρ Μ Ν Η Τ Α Σ Ζ Χ Γ Υ Γ Ν Ζ Τ
 Κ Δ Κ Μ Β Ζ Ν Α Ε Α Μ Ξ Ε Ν Χ Ι
 Δ Υ Β Μ Α Α Α Χ Δ Ν Κ Ω Τ Μ Π Μ
 Ω Ο Γ Π Ν Β Γ Τ Ο Ν Κ Π Ω Σ Χ Δ
 Σ Β Δ Ο Δ Ε Ν Ο Τ Λ Ρ Ω Α Η Ι Α
 Κ Ο Ι Τ Ρ Λ Ω Υ Λ Ο Μ Ρ Β Γ Η Β
 Ρ Υ Α Σ Ο Λ Σ Ρ Δ Ν Υ Τ Χ Σ Κ Α
 Ο Ν Κ Α Υ Α Τ Η Ζ Ο Μ Ω Α Π Μ Ρ
 Ι Ι Ο Ρ Τ Σ Α Σ Κ Ο Σ Ξ Ω Τ Χ Η
 Π Ω Σ Η Σ Η Ρ Γ Σ Σ Α Γ Γ Ξ Ι Σ
 Δ Τ Ι Σ Ο Τ Α Α Υ Τ Χ Ρ Λ Ξ Α Ε
 Υ Η Ο Α Σ Δ Σ Ρ Ε Ο Λ Ι Ε Ξ Μ Π
 Χ Σ Γ Ο Γ Λ Ε Μ Σ Π Η Κ Τ Σ Α Υ

Ακροστιχίδα

Θεόκλητος Φαρμακίδης (1784 - 1860)

Περίφημος θεολόγος και κληρικός από το Νιμπεγλέρ (σημερινή Νίκαια) της Θεσσαλίας. Στη Βιέννη εξέδιδε, μαζί με τον Κωνσταντίνο Κοκκινάκη, το περιοδικό "Λόγιος Ερμής" και αργότερα στην Καλαμάτα εξέδωσε την πρώτη ελληνική εφημερίδα ("Ελληνική Σάλπιγξ").

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ: ΦΑΡΜΑΚΙΔΗΣ ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

1										1					
2										5					
3				7		4									
4											10		4		
5	7				2		4	1			12				4
6		8			9			3	4						
7				7		1		6							
8	10		3		11			4			2				
9			5												
10								6	7			10		3	

QUESTIONS

- Οι κάτοικοι που αποτελούσαν την ελληνική αυτοκρατορία της Κωνσταντινούπολης.
- Έγραψε την Ελληνική Νομαρχία.
- Επόνυμο οικογένειας ευπατριδών της Ζακύνθου.
- Διαπραστής λόγιος και ιστορικός συγγραφέας από την Κέρκυρα.
- Οικογένεια Λακωνών αγωνιστών.
- Αγωνιστής του 1821, ναυτικός και πολιτικός από την Ύδρα.
- Μητροπολίτης Αρσής και Ναυπιάτου, κατά κόσμον Ιωάννης Μπάμπλος και μετά Πρόεδρος των Επισκοπικών Οργανοβλαχίας.
- Καιρόπολη της Αρκαδίας. Στις παραμονές της Επανάστασης του 1821 έγινε το κέντρο της Φιλίας Σταφείας για την Πελοπόννησο.
- Κληρικός από τη Δασφίνα. Με την κήρυξη της Επανάστασης εγκατέλειψε τα ράσα και πολέμησε στην Αμφισσα. Ήταν ο πρώτος υφάργης που βρήκε το θάνατο κατά τον Αγώνα.
- Γάλλος συγγραφέας, πρόδρομος του Ρομαντισμού, ακαδημαϊκός και πολιτικός, θερμός φιέλληνας.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Η ομάδα μας αποτελείται από τους μαθητές/τριες:

- Μαρία Αθανασοπούλου
- Στέφανος Αλεξίου
- Κωνσταντίνα Αμπαζή
- Ηλίας Απέργης
- Ευδοκία Αποστολοπούλου
- Μελίνα Αποστόλου
- Κυριακή Βασιλαίνα
- Μαρίλια Γαϊτάνη
- Έλλη Γεωργακάκη
- Δημήτρης Γιαννακάκης
- Μαρίτα Δαμίγου
- Αθηνά Διαμαντοπούλου
- Θανάσης Δρίζης
- Αντώνης Ευπατρίδης
- Αναστασία Ιορδάνου
- Άννα-Ζωή Καρπούζη
- Ειρηάννα Κατσιρέα
- Διαμαντής Καφετζής
- Γεράσιμος Κλένδρος
- Δανάη Κοντογιώργη
- Γρηγόρης Κοντόπουλος
- Χρήστος Κορμάς
- Νικηφόρος Κουβάτσος
- Μαρία Κουγιουμτζόγλου
- Εύη Κούκου
- Φίλιππος Κουνέλης
- Μαργαρίτα Λαγωνίκου
- Μαρία Λεβετσοβίτη
- Στέλιος Λιγδόπουλος
- Αντώνης Μαλτέζης
- Μαριάντα Πολίτη
- Τερέζα Σαββοπούλου
- Γεωργία Σαγρή
- Γεωργία-Μαρία Τζιγκουνάκη
- Παναγιώτης Χρυσομαλλίδης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Η εφημερίδα μας έγινε πραγματικότητα με την πολύτιμη βοήθεια των εκπαιδευτικών μας:

- Ε. Βεντούρη
- Α. Κονταρίνης
- Γ. Α. Κουγιουμτζής
- Λ. Μιχαλακοπούλου

και της διευθύντριάς μας:

Π. Λεοντοπούλου